

**Undersøgelse af plante- og dyrelivet
i 27 vandområder
i
Gladsaxe Kommune i 2021**

Grøn-consult

Rekvirent

Gladsaxe Kommune
Miljøafdelingen, Klima og Natur
By- og Miljøforvaltningen
Rådhus Allé 7
2860 Søborg
Anders Adams
E-mail: andada@gladsaxe.dk

Rådgiver

Grøn-consult
Elleparken 99
8520 Lystrup
Per Nissen Grøn
E-Mail: nissengroen@gmail.com

Rapport og fotos   Per Nissen Grøn
Udgivet   1. december 2021

Undersøgelse af plante- og dyrelivet i 27 vandområder i Gladsaxe Kommune i 2021

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	Sammenfatning	3
2	Formål med undersøgelsen	5
3	Vandområdernes beliggenhed	6
4	Undersøgelsens metoder	11
5	Oversigt over plante- og dyrearter	14
5.1	Vandplanter	14
5.2	Smådyr	18
5.3	Padder	19
5.4	Krybdyr	20
5.5	Ynglefugle	22
5.6	Fisk	23
6	Undersøgte søer	25
6.1	Sø nr. 24, Nordre Ellekratsø ved Bagsværd Sø	25
6.2	Sø nr. 25, Søndre Ellekratsø ved Bagsværd Sø	30
6.3	Sø nr. 26, Salamandersøen ved Bagsværd Sø	35
6.4	Sø nr. 27, Vandområde ved Bagsværd Sø	39
6.5	Sø nr. 28, Vandområde ved Bagsværd Sø	43
6.6	Sø nr. 54, Dam i Bagsværd	47
6.7	Sø nr. 57, Vandkarse Sø i Bagsværd	51
6.8	Sø nr. 59, Vadstrupgård Sø i Bagsværd	55
6.9	Sø nr. 64, Egegårdssøen i Gladsaxe	59
6.10	Sø nr. 72, Rektorsøen i Gyngemosen	63
6.11	Sø nr. 85, Sø i Fedtmosen	68
6.12	Sø nr. 86, Sø i Fedtmosen	72
6.13	Sø nr. 87, Sø i Fedtmosen	77
6.14	Sø nr. 88, Sø i Fedtmosen	82
6.15	Sø nr. 89, Sø i Smørmosen	87
6.16	Sø nr. 90, Sø i Smørmosen	92
6.17	Sø nr. 91, Sø i Smørmosen	97
6.18	Sø nr. 92, Sø i Smørmosen	102
6.19	Sø nr. 93, Sø i Smørmosen	107
6.20	Sø nr. 94, Sø i Smørmosen	112
6.21	Sø nr. 95, Sø i Smørmosen	117
6.22	Sø nr. 96, Sø i Smørmosen	122
6.23	Sø nr. 97, Sø i Smørmosen	127
6.24	Sø nr. 98, Sø i Smørmosen	132
6.25	Sø nr. 99, Sø i Smørmosen	137
6.26	Sø A i Smørmosen	142
6.27	Sø B i Smørmosen	147
7	Referencer	152

1 Sammenfatning

Baggrund for undersøgelsen

I 2021 er der gennemført en detaljeret undersøgelse af naturforholdene i 27 vandområder, som ligger i Gladsaxe Kommune. Vandområderne er første gang undersøgt i 2007 og herefter 2-3 gange i perioden 2008-2020. Vandområderne varierer i størrelse, men 26 af disse er beskyttet af Naturbeskyttelseslovens §3, dvs. de har et vandareal på mindst 100 m². Det omfatter således vandhuller, damme og småsøer, og de indgår i Gladsaxe Kommunes plan om, at naturbeskyttede arealer skal undersøges mindst hvert 10. år.

Undersøgelsens omfang

Vandområderne er detaljeret undersøgt med hensyn til plante- og dyrearter, hvilket specielt omfatter vandplanter, smådyr, padder, krybdyr og ynglefugle. For vandplanter omfatter det undervands-, flydeblads- og sumpplanter. Desuden er vandområdernes miljøtilstand beskrevet, og der er foretaget en vurdering af deres naturværdi og behovet for en eventuel naturpleje. Hvert enkelt vandområde er undersøgt mindst to gange i 2021, dels én gang i april og dels én gang i juni, dvs. midt på foråret og først på sommeren.

Undersøgte vandområder

Ved undersøgelsen er der undersøgt i alt 27 vandområder, hvilket omfatter 17 søer i Smør- og Fedtmosen i den nordvestlige del af kommunen. Langt hovedparten af disse søer er gamle tørvegrave, som har været vandfyldte i mange år. Desuden er der undersøgt 5 vandområder langs østbredden af Bagsværd Sø, og det omfatter to store og to mindre ellesumpe samt et lille vandhul. Endvidere er undersøgt 2 søer og en dam i Bagsværd-området samt 2 søer i den sydvestlige del af kommunen i områderne Gladsaxe og Mørkhøj.

Miljø- og naturtilstand

Undersøgelsen viser, at 22 af de undersøgte vandområder har en god miljø- og naturtilstand med klart vand og en del undervandsplanter. De kan leve op til en generel målsætning for søer om et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv. De resterende 5 vandområder kan ikke helt opfylde denne målsætning som følge af især uklart vand, ringe forekomst af undervandsplanter, et tykt næringsrigt dyndlag på bunden eller tilgroning med sumpplanter. Der er dog ingen af disse vandområder, som har en meget dårlig miljø- og naturtilstand.

Restaurering og naturpleje

De vandområder som ikke har en tilfredsstillende miljø- og naturtilstand, har behov for naturpleje i varierende omfang. Det omfatter for enkelte søer en forbedring af vandkvaliteten ved oprensning af den næringsrige dyndbund og nedsættelse af næringsstofindholdet i det tilstrømmende vand. For de stærkt tilgroede vandområder er det nødvendigt at fjerne en del af sumpplanterne og træbevoksninger langs bredden, så de kan blive lysåbne igen. Dette er bl.a. til gavn for undervandsplanter samt padder og smådyr i bredzonen.

Vandplanter

Ved undersøgelsen er der registreret 34 arter af undervandsplanter, herunder 11 arter af vandmosses og 3 arter af de plantelignende kransnålalger. Der blev fundet 5 undervandsarter, som er ualmindelige på landsplan. Af disse er almindelig blærerod og svømmende sumpskærm med på den danske rødliste. Mange af vandområderne havde en ret artsrig og veludviklet undervandsvegetation, som dækkede en stor del af søbunden. En stor del af vandområderne

havde også en veludviklet flydebladsvegetation, ligesom sumpvegetationen i mange af vandområderne var artsrig og omfattede enkelte ualmindelige arter.

Vandinsekter

I de fleste af vandområderne blev der registreret et artsrigt smådyrsliv af vandinsekter og andre smådyr. Disse vandområder har klart vand og en veludviklet undervandsvegetation samt i enkelte tilfælde en lysåben bredzone. Mange smådyr er således knyttet til undervandsplanter og en bredzone uden en tæt rørsump. Ved undersøgelsen er der fundet mange arter, som er ualmindelige her i landet. Det omfatter især arter af vandinsekterne vandbiller, vandtæger, guldsmede og vandnymfer samt arter af ferskvandssnegle.

Padder

Af padder er der ved undersøgelsen registreret 6 ynglende arter, hvilket omfattede skrubtudse, butsnudet frø, spidssnudet frø, grøn frø, lille vandsalamander og stor vandsalamander. Spidssnudet frø og stor vandsalamander er strengt beskyttede bilag IV-arter under EU, og spidssnudet frø er sammen med butsnudet frø også på den danske rødliste. Der ynglede 5-6 paddearter i størstedelen af vandområderne, da disse ligger i naturområder som ellesumpe og moser samt har klart vand og en veludviklet undervandsvegetation.

Krybdyr

Af krybdyr blev der i og ved vandområderne registreret 4 arter, hvilket omfattede snog, stålorm og almindeligt firben samt røddøret terrapin, som er en nordamerikansk skildpaddeart. Snogen blev observeret i de fleste vandområder, og var mest hyppig i Smør- og Fedtmosen og ellesumpene ved Bagsværd Sø. Stålorm og almindeligt firben fandtes ved enkelte af vandområderne, mens røddøret terrapin observeredes i to søer i Fedtmosen. Arten holdes som kæledyr herhjemme, og de to individer er således udsatte i mosen.

Ynglefugle

Der er ved undersøgelsen registreret 11 ynglende fuglearter, som er knyttet til vandområder. Det omfatter blandt andet de to vandhøns, blishøne og grønbenet rørhøne, som begge er på den danske rødliste, da de er gået meget tilbage som ynglefugle på landsplan de seneste år. Begge arter fandtes ynglende i omkring halvdelen af vandområderne. Gråand var den mest udbredte ynglefugl, og blev registreret ynglende i de fleste vandområder, men også grågås havde en del ynglepar. Af ualmindelige ynglefuglearter fandtes fiskehejre, lille lappedykker og vandrikse i moserne og ellesumpene.

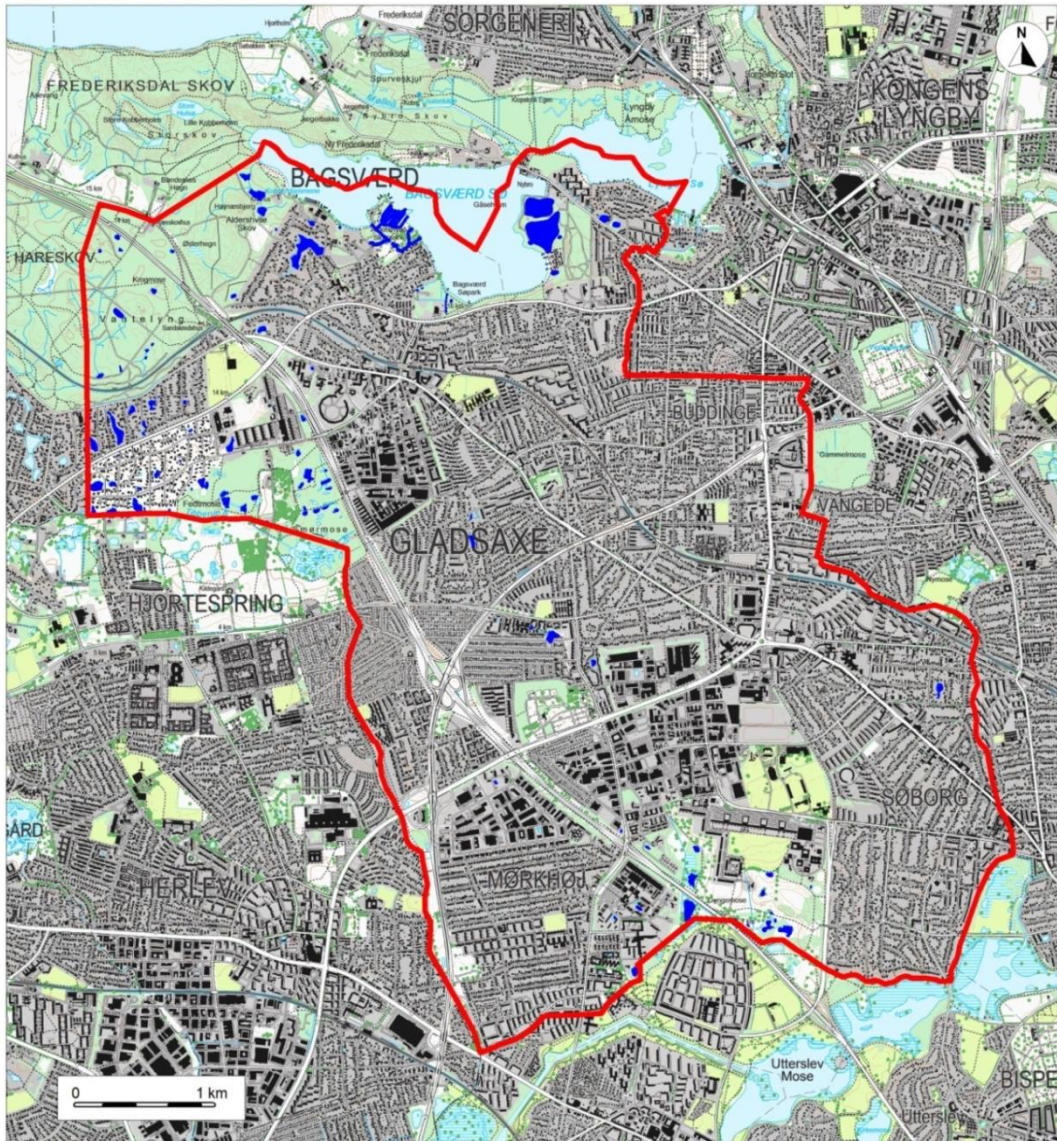
Fisk

I forbindelse med undersøgelserne af vegetation, smådyr og padder i vandområderne er der registreret følgende 8 fiskearter: gedde, skalle, rudskalle, aborre, karudse, regnløje, nipigget hundestejle og karpe. Sidstnævnte art er udsat, mens de øvrige arter er naturlige danske arter. Vandområderne er ved undersøgelsen ikke undersøgt specielt med hensyn til forekomsten af fisk, hvilket vil kræve undersøgelser med fangstredskaber. Ved anvendelse af disse vil der blive registreret flere fiskearter i de enkelte vandområder.

2 Formål med undersøgelsen

Undersøgelsen har til formål at undersøge og beskrive naturforholdene i 27 vandområder i Gladsaxe Kommune, hvis afgrænsning fremgår af figur 1.

Figur 1.
Afgrænsningen af Gladsaxe Kommune. Vandområderne er markeret med mørkeblåt.

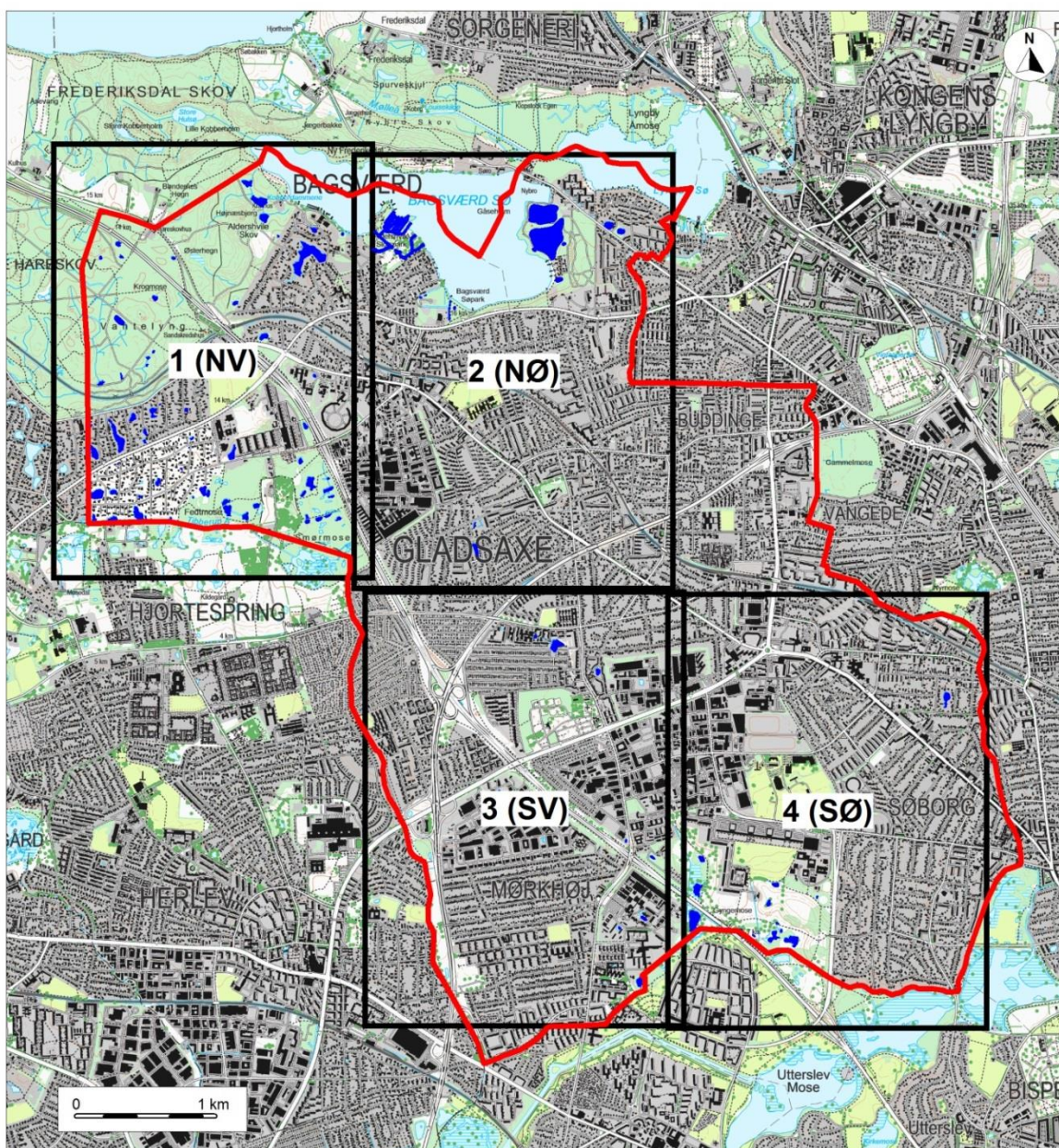
I 2007 blev der gennemført en detaljeret undersøgelse af naturforholdene i 100 vandområder i Gladsaxe Kommune, jf. figur 1 (Grøn, 2008). I årene 2012-2020 er der i flere omgange genundersøgt 95 af disse vandområder og 9 nye (Grøn, 2012; 2013; 2014; 2015; 2016; 2017; 2018; 2020). I foråret og forsommeren 2021 er der genundersøgt 27 af disse vandområder.

De ovennævnte undersøgelser indgår i Gladsaxe Kommunes plan om, at naturarealer omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3, herunder vandhuller og søer, skal undersøges mindst hvert 10. år. Nærværende rapport omfatter resultaterne af undersøgelsen i 2021.

3 Vandområders beliggenhed

Gladsaxe Kommune er opdelt i 4 delkort, hvor beliggenheden af de 100 undersøgte vandområder i 2007 er vist med mørkeblåt, figur 2-6.

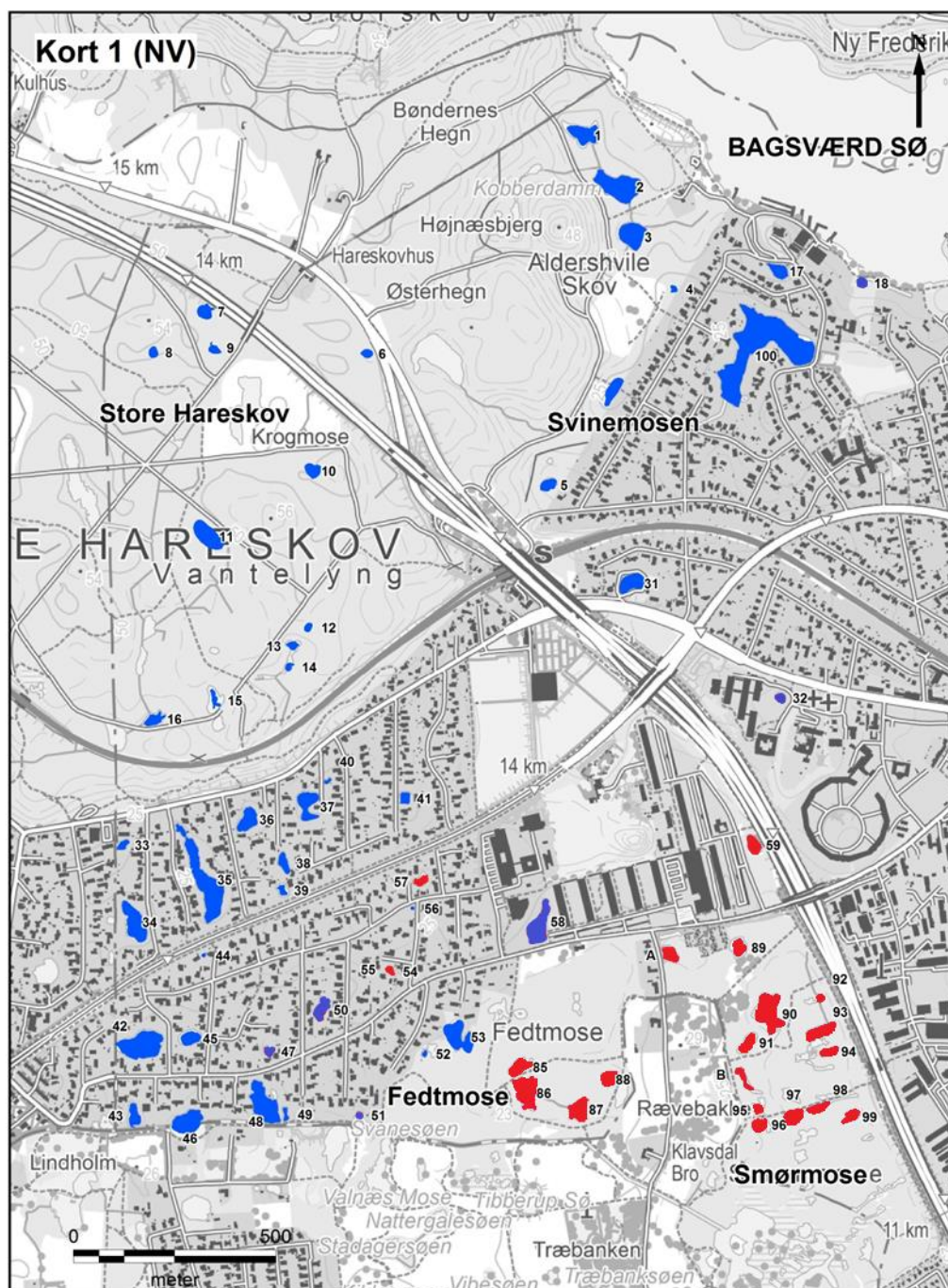

Figur 2.

Gladsaxe kommune er opdelt i 4 delkort, hvor vandområders beliggenhed er vist. De enkelte delkort er vist på figurene 3-6.

Der er i 2021 undersøgt 27 vandområder, som alle tidligere har været undersøgt to eller tre gange i perioden 2007-2020. De 27 undersøgte vandområder er vist med rød farve på de følgende sider med de fire delkort for Gladsaxe Kommune, jf. figur 3-6. Det omfatter i den nordvestlige del af kommunen 3 søer i Bagsværd-området og 17 søer i Smør- og Fedtmosen. Desuden omfatter det i den nordøstlige del af kommunen 5 søer ved Bagsværd Sø samt i den sydvestlige del af kommunen 2 søer i områderne Gladsaxe og Mørkhøj.

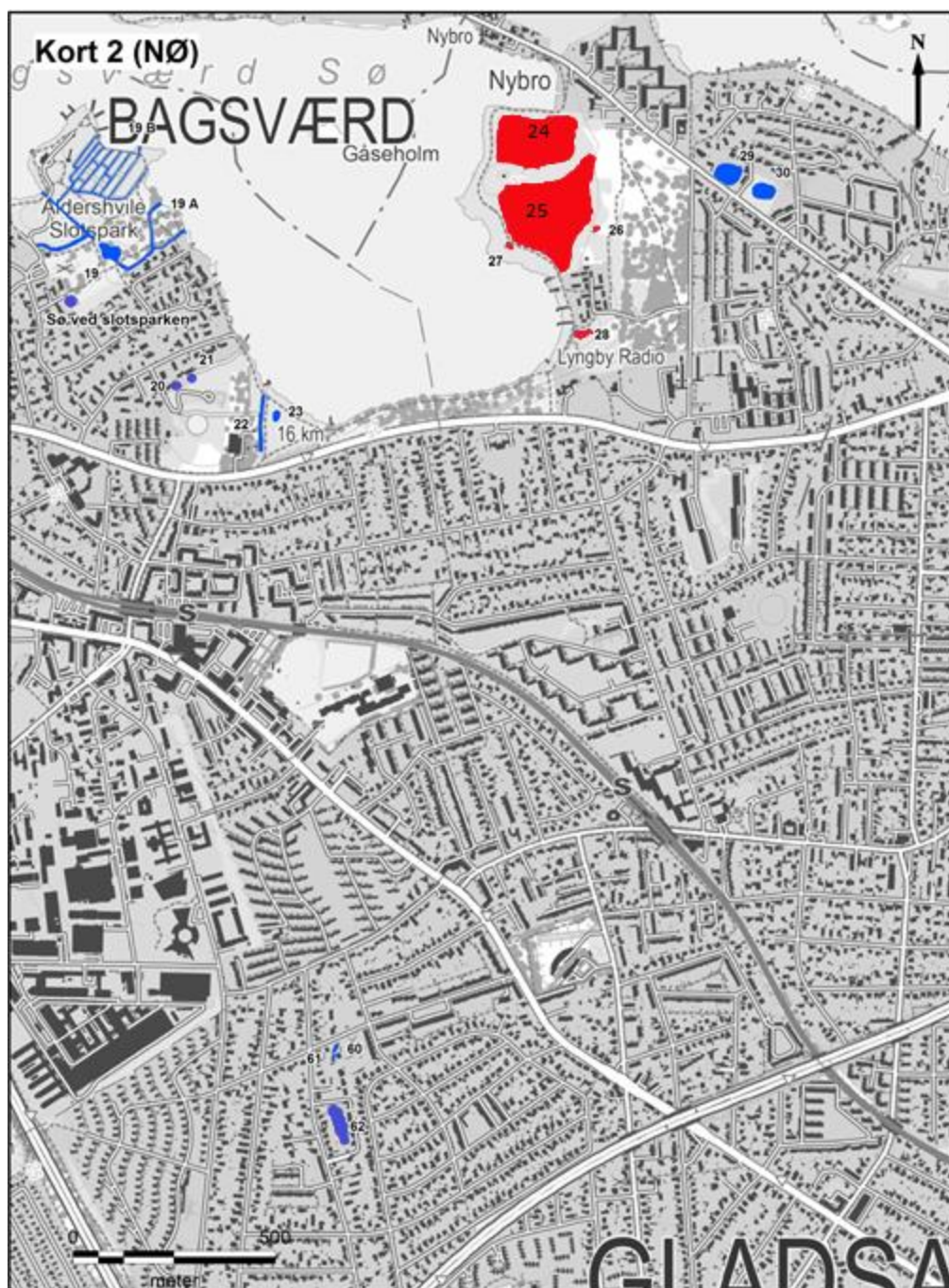

Figur 3.

Beliggenheden af vandområderne i den nordvestlige del af Gladsaxe Kommune, og som er undersøgt første gang i 2007. Med rødt er vist de 20 søer, som er genundersøgt i 2021. Det omfatter to søer i villaområdet i Værebrosområdet syd for Hareskov, sø nr. 54 og 57, som senest har været undersøgt i 2013. Desuden omfatter det sø nr. 59 ved Hillerød motorvejen, og som senest har været undersøgt i 2014. Desuden omfatter det 17 søer i Fedtmosen og Smørmosen, sø nr. 85-99 samt sø A og sø B, som alle senest har været undersøgt i 2015.

Figur 4.

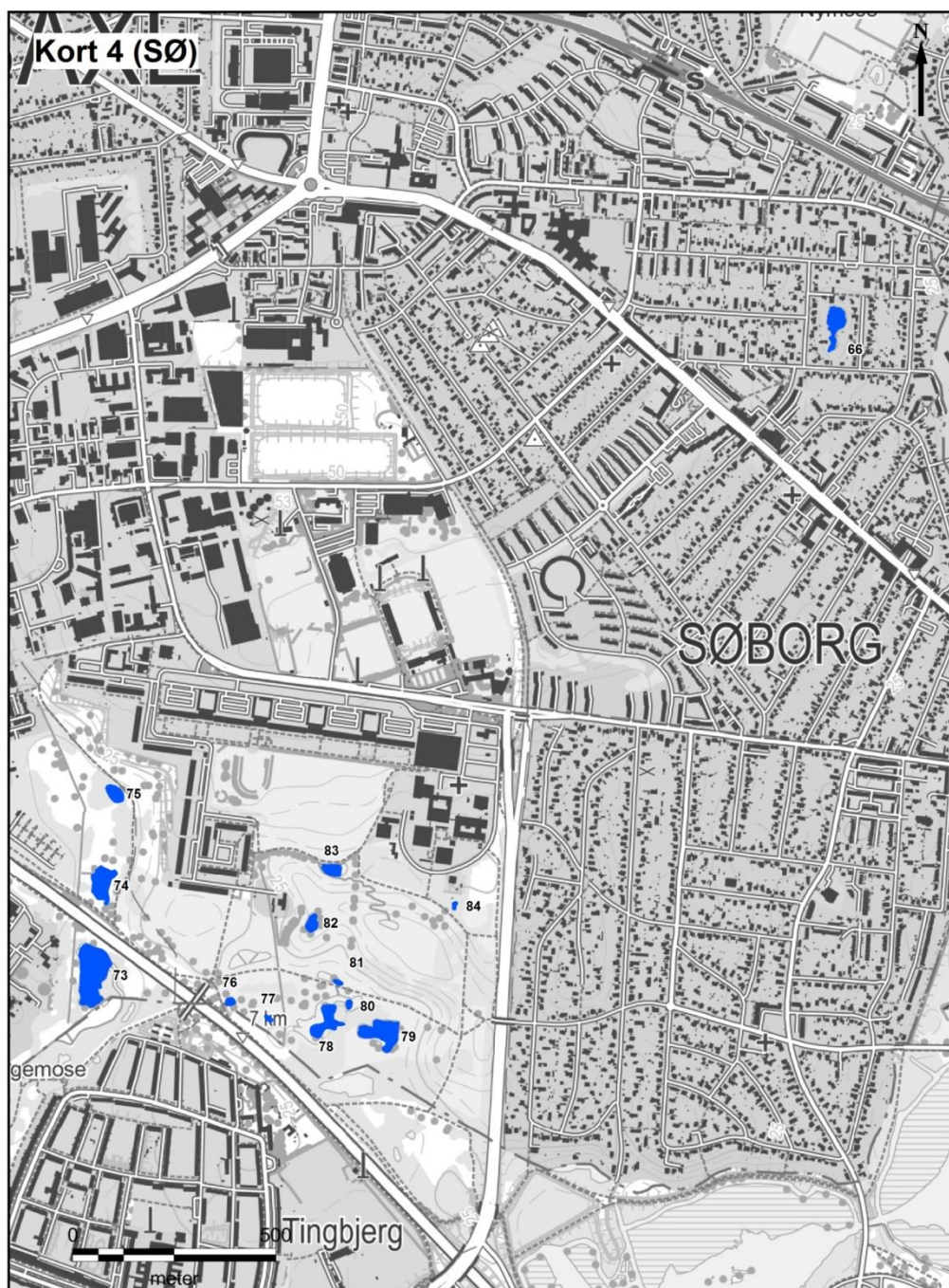
Beliggenhed af de vandområder i den nordøstlige del af Gladsaxe Kommune, og som er undersøgt første gang i 2007. Med rødt er vist de fem søer, som er genundersøgt i 2021. Det omfatter sø nr. 24-28, som ligger ved østenden af Bagsværd Sø, og som senest har været undersøgt i 2016.

Figur 5.

Beliggenhed af de vandområder i den sydvestlige del af Gladsaxe Kommune, som er undersøgt første gang i 2007. Med rødt er vist de to søer, som er genundersøgt i 2021. Det omfatter sø nr. 64 i området Gladsaxe og sø nr. 72 i området Mørkhøj. Begge søer har senest været undersøgt i 2015.

Figur 6. Beliggenhed af de vandområder i den sydøstlige del af Gladsaxe Kommune, og som er undersøgt første gang i 2007. Der er ingen af disse søer, som er undersøgt i 2021.

4 Undersøgelsens metoder

Undersøger

Biolog Per Nissen Grøn, Grøn-consult.

Tidspunkt

Undersøgelsen er gennemført på undersøgelsesdage dels i forårsperioden 10.-18. april og dels i sommerperioden 5.-16. juni 2021. Hvert vandområde er besøgt og undersøgt mindst én gang i hver af de to perioder.

Omfang

Alle vandområder er undersøgt med hensyn til følgende:

- Vandtype
- Vandplanter
- Smådyr
- Padder
- Krybdyr
- Ynglefugle
- Øvrige faunaforhold
- Naturværdi
- Plejebehov

Undersøgelsen er gennemført ved travning i og langs vandområderne samt i enkelte tilfælde ved hjælp af en lille båd i de største af søerne.

Vandtype

Der er foretaget en beskrivelse af vandområdet og de nærmeste omgivelser. Vandområdet er således beskrevet med hensyn til størrelse, dybde, vandkvalitet, bundforhold, tilgroning, beskygning, nærmeste omgivelser samt eventuelle trusler mod vandområdet i form af bl.a. spildevand og tilgroning.

Vandplanter

Forekomsten af undervands-, flydeblads- og rørsumpplanter er beskrevet. Der er registreret dækningsgraden af disse vegetationstyper samt registreret alle plantearter. Der er nærmere beskrevet forekomsten af dominerende, typiske, ualmindelige og sjældne arter i vandområdet. Bestemmelsen af plantearterne er sket i felten, hvor planterne er registreret ved hjælp af en vandkikkert eller er hentet op fra dybt vand med en lang rive. En del af trådalgerne og kransnålgallerne er hjemtaget og bestemt til art eller slægt ved hjælp af mikroskop.

Smådyr

Registreringen af smådyr i vandområderne er sket ved hjælp af en vandketsjer med en maskevidde på 1 mm, idet der er ketsjet i vegetationen og på bunden efter oprodninger med foden. Indholdet af ketsjerprøven er hældt op i et kar, hvorefter artsbestemmelsen af smådyrene er sket i felten. I den forbindelse er anvendt en lup med en forstørrelse på 20 gange. Enkelte af smådyrene er konserveret i sprit og efterfølgende artsbestemt med mikroskop.

Padder

Padderne er registreret i form af voksne individer, herunder kvækkende hanner, og ved registrering af forekomsten af æg. Desuden er der ketsjet efter haletudser, salamanderlarver og voksne salamandere. Artsbestemmelsen af haletudserne og salamanderlarverne er foretaget i felten med en lup med en forstørrelse på 20 gange, hvorefter de er udsat igen.

Krybdyr

Undersøgelsen af krybdyr har især været koncentreret omkring forekomsten af snog, der er eftersøgt på typiske opholds- og solbadningssteder. Desuden er de øvrige krybdyrarter eftersøgt på typiske raste- og gemmesteder.

Ynglefugle

Der er registreret ynglefugle i vandområderne og de nærmeste omgivelser, hvilket gælder alle ynglende vandfugle og vandtilknyttede arter. Nogle af vandområderne er undersøgt sent på dagen eller tidligt om morgenen for bl.a. at kunne registrere aften- og natsangfugle.

Pattedyr og fisk

I forbindelse med undersøgelserne af de ovennævnte forhold er registreret forekomsten af eventuelle vandtilknyttede pattedyrarter samt fiskearter. Undersøgelsen har dog ikke været rettet mod disse faunagrupper, idet f.eks. en registrering af fiskebestanden kræver, at der sættes garn og elektrofiskes.

Særlige arter

Under særlige arter er nævnt de plante- og dyrearter, som er på den danske rødliste fra 2019 over truede og sårbare arter, og arterne er benævnt som rødlistede arter (Aarhus Universitet, 2019). Desuden er omtalt arter, der er opført på EF-habitatdirektivets bilag IV, hvilket omfatter strengt beskyttede dyrearter, hvis levesteder ikke må forringes eller ødelægges. Arterne omtales ofte som bilag IV-arter, og de er således beskyttet af EU-lovgivning.

Herudover er omtalt ualmindelige arter, hvilket omfatter arter, der har en spredt forekomst herhjemme, og som er ualmindelige, forholdsvis sjældne eller sjældne herhjemme. Endvidere er nævnt de plante- og dyrearter, der er omfattet af den danske artsfredningsbekendtgørelse, dvs. fredede arter som ikke må slås ihjel eller indsamles her i landet.

Den danske rødliste er en oversigt over plante- og dyrearter, som er vurderet i forhold til hvor truet en art er i Danmark. Rødlisten er en samlet oversigt over i hvor høj grad en art er i fare for at forsvinde eller allerede er forsvundet fra Danmark. Rødlisten udarbejdes på baggrund af retningslinjer fra den internationale naturbeskyttelsesorganisation (UICN), og dette gøres her i landet af Nationalt Center for Miljø og Energi under Aarhus Universitet.

Rødlisten omfatter en række kategorier, hvor der er foretaget en vurdering af, hvor truet en art er i Danmark. For de nulevende arter som omtales rødlistet, omfatter det følgende fire kategorier:

Kritisk truet (CR): Der er en ekstrem høj risiko for, at arten vil uddø i den vilde natur. Arterne under denne kategori har typisk ekstrem små populationer eller lider under ekstrem stor tilbagegang på landsplan.

Truet (EN): Arten kan ikke henføres til kategorien kritisk truet, men der er alligevel en meget høj risiko for, at den vil uddø i den vilde natur. Det omfatter typisk arter med meget små populationer eller en meget stor tilbagegang.

Sårbar (VU): En art henføres til denne kategori, når der er en høj risiko for, at den vil uddø i den vilde natur. Arter under kategorien har typisk små populationer eller en relativ stor tilbagegang.

Næsten truet (NT): En art henføres hertil, hvis den er tæt på eller det er sandsynligt, at den opfylder kriterierne for en af de tre førnævnte kategorier. Kategorien "næsten truet" er den eneste kategori, hvor de enkelte lande i princippet selv fastsætter kriterierne, men Danmark følger stort set anbefalingerne fra den internationale naturbeskyttelsesorganisation UICN.

Ud over de fire nævnte kategorier indeholder rødlisten også kategorierne regionalt uddød, utilstrækkelige data, livskraftig bestand, ikke relevant og ikke vurderet. I forhold til undersøgelsen af vandområderne i Gladsaxe Kommune i 2021 er det kun de fire omtalte kategorier over truede arter, som er relevante. Det skal bemærkes, at en del plante- og dyregrupper endnu ikke er rødlistevurderet, hvilket bl.a. gælder flere af de vandlevende smådyrsgupper.

Naturværdi

På baggrund af undersøgelserne i 2021 er der foretaget en vurdering af de enkelte vandområders naturværdi. Denne klassifikation omfatter følgende fire delte skala:

- I: Lokalitet af regional og national betydning
- II: Lokalitet af lokal og regional betydning
- III: Lokalitet af lokal betydning
- IV: Lokalitet af potentiel betydning

Vandområder med naturværdi I har et meget højt naturindhold med mange arter, som er sjældne, rødlistede eller omfattede af EF-habitatdirektivet. Vandområder med naturværdi II har et højt eller forholdsvis højt naturindhold med enkelte arter, som er sjældne, rødlistede eller omfattede af EF-habitatdirektivet. Vandområder med naturværdi III har et moderat naturindhold med enkelte arter, som er ualmindelige. Vandområder med naturværdi IV har et lille naturindhold uden ualmindelige arter.

Plejebehov

Der gives forslag til pleje af vandområderne, så natur- og miljøtilstanden forbedres, hvorved en generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv kan opfyldes. Det vil sige, at søen har en god økologisk tilstand.

§3-skemaer

For hvert vandområde er der udfyldt feltskemaet for søer fra Danmarks Miljøundersøgelser, som anvendes af kommunerne ved tilsyn med §3-arealer, der er omfattet af Naturbeskyttelsesloven. Efterfølgende er data fra skemaet indtastet i en naturdatabase i Danmarks Miljøportal.

Fotos

Der er taget elektroniske fotos af de enkelte vandområder ved hver besigtigelse og undersøgelse i perioderne i april og juni.

5 Oversigt over plante- og dyrearter

Plante- og dyrelivet har været undersøgt i 27 vandområder, som varierer meget i størrelse fra små damme til moderat store søer. Bortset fra et enkelt vandområde er de alle beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens §3, dvs. de har et vandareal på mindst 100 m².

I det følgende er givet en kort oversigt over det registrerede plante- og dyreliv, hvor der er omtalt arter, der er på den danske rødliste med truede og sårbare arter (Aarhus Universitet, 2019). Desuden er nævnt sjældne og ualmindelige arter, som har denne status i landet som helhed. Endvidere er omtalt de arter, som er fredet herhjemme.

Herudover er nævnt de dyrearter, som er med på EF-habitatdirektivets bilag IV, dvs. strengt beskyttede dyre- og plantearter. Disse arter og deres levesteder skal således beskyttes, og deres levesteder skal eventuelt forbedres, hvis det er nødvendigt for arternes overlevelse.

5.1 Vandplanter

Undervandsplanter

Der er samlet registreret 34 arter af undervandsplanter ved undersøgelsen, tabel 1. Det omfatter 20 arter af egentlige vandplanter, 11 arter af vandmosser og 3 arter af kransnålalger. Sidstnævnte er vandplantelignende alger, der regnes med til undervandsplanterne.

Der er to af arterne, som er med på den danske rødliste. Det gælder således svømmende sumpskærm (VU), som er ualmindelig på landsplan og ret sjælden på Sjælland. Ved undersøgelsen blev arten registreret i sø nr. 99 i Smørmosen, hvor den også blev fundet ved undersøgelserne i 2007 og 2015, og arten har formentlig været i søen i alle årene i perioden 2007-2021.

Den anden rødlistede art er almindelig blærerod (NT), der er ualmindelig på landsplan. Arten blev ved undersøgelsen fundet i tre søer i Smørmosen (sø nr. 97, 98 og 99) og i Nordre Ellekratsø ved Bagsværd Sø. Desuden er liden blærerod ualmindelig herhjemme og forholdsvis sjælden på Sjælland. Arten blev fåtalligt fundet i Nordre Ellekratsø ved Bagsværd Sø. Endvidere er slank blærerod en ualmindelig art her i landet, og den blev registreret i 12 søer i Smørmosen og Fedtmosen samt i de to nævnte ellekratsøer ved Bagsværd Sø.

Den mest udbredte undervandsplante af de egentlige vandplanter var korsandemad, der blev fundet i 26 af de 27 undersøgte vandområder. Desuden var liden vandaks og butbladet vandaks udbredte, idet de blev fundet i henholdsvis 25 og 20 vandområder. Tornløs hornblad, tornfrøet hornblad, vandrøllike og slank blærerod var også ret udbredte, idet de hver for sig blev fundet i 13-15 af vandområderne.

Alle de øvrige egentlige undervandsplanter blev kun fundet i et lille antal af vandområderne, idet fladfrugtet vandstjerne fandtes i 6 søer, mens resten af arterne kun blev fundet i 1-4 af vandområderne.

Undervandsplante	Vandområder med arten	Status i kommunen
Vandplanter:		
Almindelig vandranunkel	4	Spredt
Tornfrøet hornblad	13	Udbredt
Tornløs hornblad	15	Udbredt
Vandrøllike	14	Udbredt
Almindelig blærerod	4	Ualmindelig
Slank blærerod	14	Spredt
Liden blærerod	3	Sjælden
Svømmende sumpskærm	1	Sjælden
Vandpest	4	Udbredt
Butbladet vandaks	20	Spredt
Børstebadet vandaks	3	Udbredt
Kruset vandaks	1	Spredt
Liden vandaks	25	Udbredt
Fladfrugtet vandstjerne	6	Udbredt
Roset-vandstjerne	1	Spredt
Kors-andemad	26	Meget udbredt
Dusk-fredløs (undervandsform)	1	Spredt
Gul åkande (undervandsform)	3	Udbredt
Vand-mynte (undervandsform)	2	Spredt
Vejbred-skeblad (undervandsform)	2	Udbredt
Vandmossier:		
Almindelig kildemos	16	Udbredt
Almindelig skebladmos	1	Spredt
Flydende stjerneløv	17	Udbredt
Kær-seglmos	2	Spredt
Spids spydmoss	2	Spredt
Stor pytmoss	6	Udbredt
Vand-bueblad	17	Spredt
Sphagnum cuspidatum	1	Spredt
Sphagnum fallax	2	Spredt
Sphagnum palustre	3	Spredt
Sphagnum squarrosum	2	Spredt
Kransnålalger:		
Bugtet glanstråd	1	Ualmindelig
Almindelig kransnål	1	Spredt
Skør kransnål	1	Spredt

Tabel 1.

Undervandsplanter ved undersøgelsen af 27 vandområder i Gladsaxe Kommune, juni 2021. For hver art er anført antal søer med arten og den enkelte arts vurderede status i kommunen. Denne vurdering er sket på baggrund af de tidligere års undersøgelser af mere end 100 vandområder i perioden 2007-2020. Ved undersøgelsen i 2021 er der registreret i alt 34 undervandsarter, som er fordelt på 20 arter af egentlige vandplanter, 11 arter af vandmossier og 3 arter af kransnålalger. De sidstnævnte er vandplante-lignende alger, der regnes med til undervandsplanterne. De fire vandplanter, dusk-fredløs, gul åkande, vand-mynte og vejbred-skeblad, er fundet som undervandsform og er taget med i oversigten som undervandsarter.

Af vandmosserne blev flydende stjerneløv (*Riccia fluitans*) og vand-bueblad (*Drepanocladus fluitans*) begge fundet i 17 af vandområderne og almindelig kildemos (*Fontinalis antipyretica*) i 16 vandområder. De tre mosarter findes således i de fleste af søerne i Smør- og Fedtmosen samt i de to store ellekrat-søer ved østenden af Bagsværd Sø. Desuden blev stor pytmos (*Leptodictyum riparium*) fundet i 6 vandområder. De øvrige syv arter af vandmosser blev kun fundet i 1, 2 eller 3 af vandområderne.

Alle tre arter af kransnålalger, bugtet glanstråd (*Nitella flexilis*), almindelig kransnål (*Chara vulgaris*) og skør kransnål (*Chara globularis*) er ved undersøgelsen kun fundet et enkelt sted, nemlig i en havedam i Bagsværd-området (sø nr. 54). De tre arter fandtes også i dammen ved de to seneste undersøgelser i 2007 og 2013. I tabel 2 er vist i hvilke af de 27 undersøgte vandområder, at de enkelte undervandsarter er fundet.

Undervandsplante	Sø-nummer																										
	24	25	26	27	28	54	57	59	64	72	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	A	B
Vandplante:																											
Alm. Vandranunkel		X	X													X	X										
Tornfrøet hornblad							X				X		X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X		
Tornløs hornblad						X	X				X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X		
Vandrøllike	X	X				X			X			X	X		X			X	X		X	X	X	X	X	X	X
Almindelig blærerod			X																			X	X	X			
Slank blærerod	X	X								X	X		X	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X		
Liden blærerod	X	X																								X	
Svømmende sumpskærm																										X	
Vandpest																							X	X	X		X
Butbladet vandaks	X					X				X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Børstebladet vandaks									X															X	X		
Kruset vandaks								X																			
Liden vandaks	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X
Fladfrugtet vandstjerne	X	X			X	X									X	X											
Roset-vandstjerne																X											
Kors-andemad	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Dusk-fredløs (S)	X																										
Gul åkande (S)											X	X						X									
Vand-mynte (S)	X	X																									
Vejbred-skeblad (S)	X	X																									
Vandmosser:																											
Almindelig kildemos	X	X								X	X	X	X	X	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X	X
Almindelig skebladmos	X																										
Flydende stjerneløv	X	X								X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Kær-seglmos	X	X																									
Spids spydmos	X	X																									
Stor pytmos			X																			X	X	X			X
Vand-bueblad	X	X				X				X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X				X
Sphagnum cuspidatum																									X		
Sphagnum fallax																		X	X								
Sphagnum palustre																		X						X	X		
Sphagnum squarrosum																		X							X		
Kransnålalger:																											
Bugtet glanstråd						X																					
Almindelig kransnål						X																					
Skør kransnål						X																					
Antal arter	16	15	4	1	3	10	3	3	4	4	7	10	9	10	11	13	8	8	10	11	9	13	13	14	13	8	6

Tabel 2.

Undervandsarter i de 27 undersøgte vandområder i Gladsaxe Kommune, juni 2021. Beliggenheden af de anførte søer fremgår af figur 3, 4 og 5. Søerne 24-28 ligger således ved østenden af Bagsværd Sø, søerne 54, 57 og 59 i Bagsværd, sø 64 i Gladsaxe og sø 72 i Mørkhøj samt søerne 85-99, A og B i Smør- og Fedtmosen.

Der var flest undervandsarter i Nordre Ellekratsø og Søndre Ellekratsø ved Bagsværd Sø (sø nr. 24 og 25) med henholdsvis 16 og 15 arter. Dette skyldes bl.a., at der i begge søer findes en del arter af vandmosser. Der var også mange undervandsarter i søerne i Smør- og Fedtmosen (sø nr. 85-99, A og B), hvor der var fra 6 til 14 arter. Dette skyldes især, at søerne er svagt næringsrige og klarvandede hele året. Desuden havde dammen i Bagsværd (sø nr. 54) med 10 undervandsarter mange arter, idet der bl.a. fandtes 3 arter af kransnålalger. De resterende syv søer havde kun fra 1 til 4 undervandsarter.

Flydebladsvegetation

Af flydebladsplanter blev der registreret i alt 8 arter, tabel 3.

Flydebladsplante	Vandområder med arten	Status i kommunen
Gul åkande	4	Ret udbredt
Hvid åkande	3	Ret udbredt
Svømmende vandaks	6	Udbredt
Vand-pileurt	26	Udbredt
Frøbid	14	Ret udbredt
Liden andemad	27	Meget udbredt
Stor andemad	23	Udbredt
Tyk andemad	1	Spredt

Tabel 3.

Flydebladsarter ved undersøgelsen af 27 vandområder i Gladsaxe Kommune, juni 2021. Der er anført antal søer, hvor arten er fundet og den enkelte arts status i kommunen på baggrund af tidligere undersøgelser af mere end 100 vandområder i perioden 2007-2020. Der er registreret i alt 8 flydebladsarter. De tre andemadsarter er frit-flydende i vandoverfladen, mens de øvrige fem arter er rodfæstet til søbunden.

Liden andemad var meget udbredt og blev fundet i alle de 27 undersøgte vandområder. Desuden var vand-pileurt og stor andemad meget udbredte, idet de blev fundet i henholdsvis 26 og 23 af de undersøgte vandområder. Endvidere var frøbid forholdsvis udbredt, idet den registreredes i 14 vandområder. Spredt forekommende var svømmende vandaks, gul åkande og hvid åkande, som fandtes i henholdsvis 6, 4 og 3 af vandområderne. Tyk andemad var ikke særlig udbredt, og den blev kun registreret i et enkelt vandområde. I tabel 4 er vist forekomsten af flydebladsarterne i de 27 vandområder.

Flydebladsplante	Sø-nummer																											
	24	25	26	27	28	54	57	59	64	72	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	A	B	
Gul åkande												X	X						X								X	
Hvid åkande							X						X														X	
Svømmende vandaks	X	X				X	X								X	X												
Vand-pileurt	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Frøbid	X	X										X	X	X		X		X	X		X	X	X	X	X	X	X	
Liden andemad	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Stor andemad	X	X			X	X	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Tyk andemad							X																					
Antal arter	5	5	2	2	3	4	5	3	2	2	3	5	6	4	4	5	3	4	5	3	4	4	4	4	4	6	4	3

Tabel 4.

Flydebladsarter i de 27 undersøgte vandområder i Gladsaxe Kommune, juni 2021. Beliggenheden af de anførte søer fremgår af figur 3, 4 og 5. Søerne 24-28 ligger således ved østenden af Bagsværd Sø, søerne 54, 57 og 59 i Bagsværd, sø 64 i Gladsaxe og sø 72 i Mørkhøj samt søerne 85-99, A og B i Smør- og Fedtmosen.

Der var en del flydebladsarter i de to store ellekratsøer ved Bagsværd Sø (sø 24 og 25) samt i søerne i Smør- og Fedtmosen (sø 85-99, sø A og sø B), hvor der blev fundet fra 3 til 6 arter. Desuden var der en del arter i to søer i Bagsværd-området (sø 54 og 55) med 4 og 5 arter. I de resterende seks søer blev der registreret 2-3 arter. Det var således især søerne i naturområderne ved Bagsværd Sø samt i Smør- og fedtmosen, som havde en del arter.

Sumpplanter

Ved undersøgelsen blev der registreret mange arter af sumpplanter, og en del af vandområderne var ret artsrige, især de to store ellekratsøer ved Bagsværd Sø samt søerne i Smør- og Fedtmosen, jf. beskrivelserne af søerne. Disse søer havde mange sumparter, idet de rummer en blanding af arter fra både sø og mose. Næsten alle de fundne arter af sumpplanter er forholdsvis udbredte og almindelige i vandområder her i landet.

En art som kærmysse kan dog betegnes som forholdsvis sjælden i landet som helhed. Den har således en spredt forekomst i de centrale dele af Jylland og det nordøstlige Sjælland, mens den er ret sjælden eller mangler i de øvrige dele af landet. Den vokser især i ellesumpe og tørvemoser, og ved undersøgelsen blev den da også fundet i de to store ellekratsøer ved Bagsværd Sø samt i Smør- og fedtmosen. Arten havde især store og sammenhængende bevoksninger i bredzonen i flere af søerne i Smørmosen.

5.2 Smådyr

I de fleste af de undersøgte vandområder er der ved undersøgelsen fundet et artsrigt eller forholdsvis artsrigt smådyrliv. Dette er blandt andet en følge af, at der i hovedparten af vandområderne findes en veludviklet undervands- og rørsumpvegetation. Mange af smådyrsarterne lever således i tilknytning til vandplanter. Desuden er en stor del af søerne klar- og lavvandet, så de let opvarmes, og varme søer er levested for mange arter af smådyr.

Der blev især fundet et meget artsrigt smådyrliv i de to ellekratsøer ved Bagsværd Sø og i søerne i Smør- og Fedtmosen. Ellekratsøerne har en veludviklet undervandsvegetation og er ret lavvandede. I Smør- og Fedtmosen har søerne også en veludviklet undervandsvegetation, og de ligger tæt på hinanden, hvilket medfører en hurtig udveksling af smådyrsarter mellem søerne, hvorved de bliver artsrige. Søer uden for naturområderne ligger mere isoleret, og der sker ikke så hurtig en indvandring af smådyr. Nogle af de undersøgte søer er kun moderat artsrige som følge af sommerudtørring.

Ved undersøgelsen er der ikke registreret nogen rødlistede arter, men enkelte af arterne er ret sjældne herhjemme. Desuden er der fundet en række arter, som er ualmindelige her i landet som helhed. Det gælder især inden for grupperne guldsmede, vandnymfer, biller, vandtæger, snegle og muslinger.

Af ualmindelige guldsmede blev fundet lille kærguldsmed (*Leucorrhinia dubia*), stor hedelibel (*Sympetrum striolatum*), sort hedelibel (*Sympetrum danae*), stor kejserguldsmed (*Anax imperator*) og grøn smaragdlibel (*Cordulia aenea*). Af ualmindelige vandnymfer blev registreret røddøjet vandnymfe (*Erythromma najas*) og sortmærket kobbervandnymfe (*Lestes dryas*).

Af vandbiller blev der af sjældne arter fundet vandkæren Hydrophilus aterrimus, og af ualmindelige arter registreret vandtræderne Haliphus flavicollis og

Haliphus fulvus, vandkalvene *Rhantus suturellus*, marmorvandkalv (*Rhantus suturalis*), tværstribet vandkalv (*Hydaticus transversalis*) stribet skivevandkalv (*Acilius sulcatus*) og stor vandkalv (*Dytiscus marginalis*). Af vandtæger blev fundet de ualmindelige arter støvtæge (*Ranatra linearis*), dværgrygsvømmer (*Plea minutissima*) og vandrøver (*Ilyocoris cimicoides*).

Af sjældne ferskvandssnegle blev der registreret sumpvindelsnegl (*Vertigo moulinsiana*), som blev fundet i tre ellesumpe ved Bagsværd Sø (sø nr. 24, 25 og 28). Af ualmindelige sneglearter blev desuden fundet kølskivesnegl (*Planorbis carinatus*), skivesneglen *Anisus leucostomus*, samt lungesneglene *Lymnaea glabra* og skjoldsnegl (*Acroloxus lacustris*). Af ualmindelige muslinger blev fundet lille bønnemusling (*Sphaerium lacustre*).

Desuden blev der registreret to ualmindelige arter af edderkopper, dels vandedderkop (*Argyroneta aquatica*) og dels stor rovedderkop (*Dolomedes fimbriatus*). Vandedderkop blev fundet i en stor del af vandområderne, mens stor rovedderkop kun blev fundet et enkelt sted i Smør- og Fedtmosen (sø nr. 99). Stor rovedderkop er landets største og kraftigste edderkop.

Med hensyn til antal individer var de hyppigste faunagrupper krebsdyr, vandtæger, biller, dansemyg og snegle. Hos krebsdyr var især vandbænkebidder (*Asellus aquaticus*) ret talrig, og hos vandtægerne var det især arter af rygsvømmere, bugsvømmere og skøjteløbere, som var almindelige. Hos billerne var det især vandkærer og vandkalve, som var almindelige. Af dansemyg blev fundet en del arter, som var ret talrige. Snegle omfattede en lang række arter, hvoraf flere var talrigt forekommende.

5.3 Padder

Ved undersøgelsen blev der registreret 6 arter af padder. I tabel 5 er anført i hvor mange af de 27 vandområder, de enkelte arter yngede samt deres generelle status i Gladsaxe Kommune på baggrund af tidligere undersøgelser.

Paddeart	Vandområder med arten	Status i kommunen
Skrubtudse	22	Udbredt
Butsnudet frø	26	Udbredt
Spidssnudet frø	19	Spredt
Grøn frø	21	Spredt
Lille vandsalamander	26	Meget udbredt
Stor vandsalamander	21	Spredt

Tabel 5.

Paddearter ved undersøgelsen af 27 vandområder i Gladsaxe Kommune i 2021. Der er anført antal vandområder med arten og den enkelte arts status i kommunen på baggrund af tidligere undersøgelser af mere end 100 vandområder i perioden 2007-2020.

Spidssnudet frø og stor vandsalamander er med på EF-habitatdirektivets bilag IV med strengt beskyttede dyrearter, dvs. deres yngle- og levesteder ikke må forringes eller ødelægges. Desuden er butsnudet frø og spidssnudet frø med på den danske rødliste under kategorien "næsten truet" (NT). Endvidere er de 6 arter fredet herhjemme, og de må således ikke indsamles eller slås ihjel.

Ved undersøgelsen var butsnudet frø og lille vandsalamander meget udbredte, idet de begge ynglede i 26 af de 27 undersøgte vandområder. De fire øvrige arter, skrubtudse, spidssnudet frø, grøn frø og stor vandsalamander var også ret udbredte, idet de ynglede i 19 til 21 af vandområderne. I en del af de undersøgte vandområder var paddebestandene ret små, hvilket ud over dårlige yngleforskel også skyldtes forekomsten af fisk og vandfugle, som begge æder æg, haletudser, salamandere mv.

I tabel 6 er vist yngleforskel af paddearterne i de 27 undersøgte vandområder ved undersøgelsen.

Paddeart	Sø-nummer																				A	B				
	24	25	26	27	28	54	57	59	64	72	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94			95	96	97	98
Skrubtudse	X	X				X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Butsnudet frø	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Spidssnudet frø	X	X	X	X	X					X	X	X	X	X	X	X	X					X	X	X	X	X
Grøn frø	X	X	X			X	X				X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X
Lille vandsalamander	X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Stor vandsalamander	X	X	X		X	X				X	X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X	X	X
Antal arter	6	6	5	3	4	5	4	2	1	5	6	6	6	6	6	5	4	5	5	5	6	6	6	6	6	4

Tabel 6.

Paddearter i de 27 undersøgte vandområder i Gladsaxe Kommune, 2021. Beliggenheden af de anførte søer fremgår af figur 3, 4 og 5. Søerne 24-28 ligger således ved østenden af Bagsværd Sø, søerne 54, 57 og 59 i Bagsværd, sø 64 i Gladsaxe og sø 72 i Mørkhøj samt søerne 85-99, A og B i Smør- og Fedtmosen.

Der er mange ynglende paddearter i vandområderne i Smør- og Fedtmosen, idet der blev registreret 4-6 arter i de enkelte vandområder (søerne 85-99, A og B). Dette gjaldt også vandområderne ved Bagsværd Sø med 3-6 arter i de enkelte vandområder (søerne 24-28). Artsrige var også dammen i Bagsværd (sø 54) og Rektorsøen i Mørkhøj (sø 72) med 5 arter samt Vandkarse Sø i Bagsværd (sø 57) med 4 arter. Der var kun 2 arter i Vadstrupgård Sø i Bagsværd (sø 59) og en enkelt art i Egegårdssøen i Gladsaxe (sø 64).

5.4 Krybdyr

Ved undersøgelsen blev der registreret 4 krybdyrarter, snog, ståorm, almindeligt firben og røddret turpin, hvoraf den sidstnævnte skildpaddeart ikke er en dansk art. De tre danske arter er fredet herhjemme. I tabel 7 er anført antallet af vandområder, som de enkelte arter er registreret i samt deres generelle status i Gladsaxe Kommune på baggrund af tidligere undersøgelser.

Krybdyrart	Vandområder med arten	Status i kommunen
Snog	19	Spredt
Ståorm	3	Meget spredt
Almindeligt firben	9	Ret udbredt
Røddret terrapin	2	Udsat

Tabel 7.

Krybdyrarter ved undersøgelsen af 27 vandområder i Gladsaxe Kommune i 2021. Der er anført antal vandområder, hvor arten er set og dens status i kommunen på baggrund af tidligere undersøgelser af mere end 100 vandområder i perioden 2007-2020.

I tabel 8 er vist forekomsten af krybdyrarterne i og ved de 27 undersøgte vandområder ved undersøgelsen.

Krybdyrart	Sø-nummer																				A	B					
	24	25	26	27	28	54	57	59	64	72	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94			95	96	97	98	99
Snog	X	X			X	X	X			X	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X		X		
Stålor	X	X														X											
Almindeligt firben	X	X								X		X				X	X				X				X	X	
Røddret terrapin											X		X														
Antal arter	3	3	0	0	1	1	1	0	0	2	2	2	2	1	1	3	1	1	1	1	2	1	1	0	2	1	0

Tabel 8.

Krybdyrarter i de 27 undersøgte vandområder i Gladsaxe Kommune, 2021. Beliggenheden af de anførte søer fremgår af figur 3, 4 og 5. Søerne 24-28 ligger således ved østenden af Bagsværd Sø, søerne 54, 57 og 59 i Bagsværd, sø 64 i Gladsaxe og sø 72 i Mørkhøj samt søerne 85-99, A og B i Smør- og Fedtmosen.

Snog blev observeret i og ved de fleste af vandområderne i Smør- og Fedtmosen (søerne 85-99, A og B) og i ellesumpene ved Bagsværd Sø (søerne 24-28). Desuden blev snogen observeret ved dammen i Bagsværd (sø 54) og Vandkarse Sø (sø 57), der begge ligger i nærheden af Smør- og Fedtmosen. Endvidere blev snog registreret i Rektorsøen i Gyngemosen (sø 72). Der blev i alt observeret snog i 19 af 27 undersøgte vandområder.

Snogen er især udbredt i naturområder med moser og ellesumpe i Gladsaxe Kommune, men findes også i andre vandområder, som ligger tæt på naturarealer med vådområder. Det omfatter således en del småsøer og damme i villakvartererne, hvor snogen både kan finde føde i form af padde og mus samt æglægningssteder i kompostbunkerne i haverne.

Stålor blev kun registreret ved tre af vandområderne, dels de to store ellesumpsområder ved Bagsværd Sø (sø 24 og 25) og dels ved en af søerne i Smørmosen (sø 90). Arten er vanskelig at registrere, men de få observationer tyder på, at stålor findes meget spredt i kommunen i naturområder.

Almindeligt firben blev observeret ved otte vandområder, og i alle tilfælde drejede det sig om vandarealer i naturområder. Det omfattede således de to store ellesumpsområder ved Bagsværd Sø (sø 24 og 25) og en række søer i Smør- og Fedtmosen (sø 86, 90, 91, 95, 99 og A). Desuden blev arten observeret ved Rektorsøen i Gyngemosen (sø 72). Observationerne tyder på, at almindeligt firben er udbredt i kommunen, men lokal i sin forekomst.

Røddret terrapin er ved undersøgelsen observeret i Fedtmosen med et enkelt individ i sø 85 og 87, hvor de opholdt sig på øer midt i søerne. Det er en nordamerikansk skildpaddeart, der holdes som kæledyr herhjemme. Når de bliver store og mere pladskrævende, sætter folk dem nogle gange ud i søer. Der er også individer af røddret terrapin, som vandrer væk fra havebassiner, som de er udsat i om sommeren.

Det er således en invasiv art, som er uønsket i den danske natur, og arten er også på EU's liste over invasive arter, som er uønsket i naturen i Europa, og de må ikke mere importeres. Skildpadderne kan overleve en mild dansk vinter og leve frit i søer i flere år, men vores klima er for koldt til, at artens æg kan udvikle sig. Ved den seneste undersøgelse af Smørmosen i 2015 blev røddret terrapin også observeret i de to søer, og det er muligvis de samme individer.

5.5 Ynglefugle

Ved undersøgelsen er der registreret 11 ynglefuglearter, som er knyttet til vandområder, tabel 9.

Ynglefugleart	Vandområder med arten	Status i kommunen
Vandfugle:		
Fiskehejre	1	Meget spredt
Lille lappedykker	1	Meget spredt
Grågås	8	Udbredt
Gråand	20	Meget udbredt
Blishøne	17	Udbredt
Grønbenet rørhøne	13	Udbredt
Vandrikse	4	Meget spredt
Småfugle:		
Rørsanger	11	Udbredt
Sivsanger	2	Spredt
Nattergal	2	Spredt
Rørspurv	17	Udbredt

Tabel 9

Vandtilknyttede ynglefugle ved undersøgelsen af 27 vandområder i Gladsaxe Kommune i 2021. Der er anført antal søer med arten og artens status i kommunen på baggrund af tidligere undersøgelser af mere end 100 vandområder i perioden 2007-2020.

Blishøne og grønbenet rørhøne er begge med på den danske rødliste under kategorien "sårbar" (NT), da de er gået meget tilbage som ynglefugle de seneste år. Det skal dog bemærkes, at begge arter stadig er ret almindelige ynglefugle herhjemme. Det gælder også for grågås, gråand, rørsanger og rørspurv, at de er vidt udbredte ynglefugle her i landet. Fiskehejre, lille lappedykker, vandrikse, sivsanger og nattergal har en spredt forekomst.

Af vandfuglene var gråand den mest udbredte, idet den blev registreret ynglende i 20 ud af de 27 undersøgte vandområder. Desuden var de to arter af vandhøns, blishøne og grønbenet rørhøne, ret udbredte, idet de ynglede i henholdsvis 17 og 13 af vandområderne. Grågås var mere spredt forekommende og fandtes ynglende i 8 vandområder, mens vandhønen vandrikse var meget spredt forekommende og blev fundet ynglende i 4 vandområder.

Fiskehejre og lille lappedykker var også meget spredt forekommende, og de blev hver for sig kun registreret ynglende i et enkelt vandområde. Begge arter ynglede i de store ellesumpe ved Bagsværd Sø, idet fiskehejre havde en lille ynglekoloni i Søndre Ellekratsø (sø 25), mens lille lappedykker ynglede med et enkelt par i Nordre Ellekratsø (sø 24).

Af de vandtilknyttede småfugle var rørspurv den mest udbredte, da den blev registreret ynglende i 17 af vandområderne. Desuden var rørsanger forholdsvis udbredt, og den blev fundet ynglende i 11 vandområder, mens både sivsanger og nattergal var spredt forekommende, idet begge arter hver for sig kun blev registreret ynglende i to vandområder.

I tabel 10 er der vist de 11 ynglefuglearters forekomst i de 27 undersøgte vandområder ved undersøgelsen i 2021.

Ynglefugleart	Sø-nummer																											
	24	25	26	27	28	54	57	59	64	72	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	A	B	
Vandfugle:																												
Fiskehejre		X																										
Lille lappedykker	X																											
Grågås										X	X	X	X	X		X					X		X					
Gråand	X	X			X				X	X	X	X	X	X	X	X	X	X			X	X	X	X	X	X	X	X
Blishøne	X	X							X	X	X	X	X	X	X	X			X	X		X	X	X	X	X		
Grønbenet rørhøne	X	X			X					X	X	X		X		X	X		X	X				X			X	
Vandrikse											X	X						X								X		
Småfugle:																												
Rørsanger	X									X	X	X						X	X	X		X	X	X	X			
Sivsanger											X					X												
Nattergal		X														X												
Rørspurv	X	X								X	X	X	X	X	X	X			X	X		X	X	X	X	X	X	X
Antal arter	6	6	0	0	2	0	0	0	2	5	7	8	5	5	3	7	2	4	4	3	2	4	5	5	5	3	3	

Tabel 10.

Vandtilknyttede ynglefuglearter ved undersøgelsen af 27 vandområder i Gladsaxe Kommune i 2021. Beliggenheden af de anførte søer fremgår af figur 3, 4 og 5. Søerne 24-28 ligger således ved østenden af Bagsværd Sø, søerne 54, 57 og 59 i Bagsværd, sø 64 i Gladsaxe og sø 72 i Mørkhøj samt søerne 85-99, A og B i Smør- og Fedtmosen.

Der var en del ynglepar i de to store ellesumpe ved Bagsværd Sø (sø 24 og 25), hvor der blev registreret 6 ynglefuglearter i hver af disse. Desuden var der generelt en del ynglepar i søerne i Smør- og Fedtmosen, hvor der var op til 8 ynglefuglearter i en enkelt sø (sø 86) og to søer med 7 ynglepar (sø 85 og 90). De fleste af søerne i moseområdet havde 4-5 ynglefuglearter, men der var også en del søer med kun 2-3 par.

Desuden havde Rektorsøen i Gyngemosen (sø 72) en del ynglefuglearter, idet der blev registreret 5 arter. Af de resterende syv vandområder var det kun en ellesump ved Bagsværd Sø (sø 28) og Egegårdssøen i Gladsaxe (sø 64), som havde ynglefugle, idet hver af søerne havde 2 ynglefuglearter. De sidste fem vandområder havde ikke nogen ynglefugle.

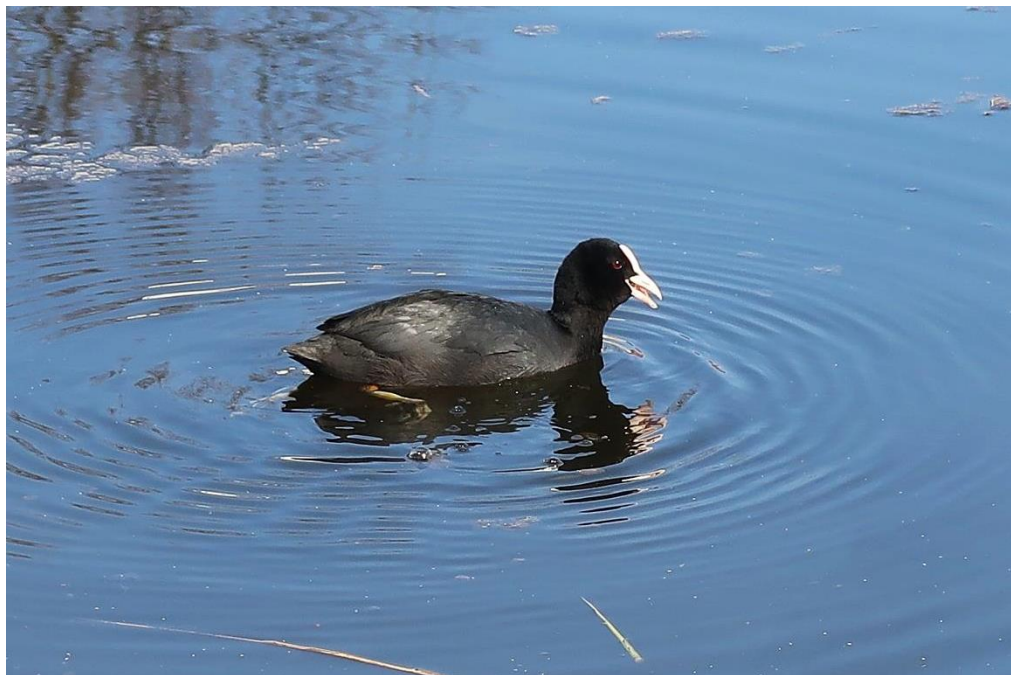
5.6 Fisk

Af fisk blev der observeret samt fanget voksne og yngel med ketsjer af følgende 8 arter i de 27 undersøgte vandområder: gedde, skalle, rudskalle, aborre, karudse, regnløje, nipigget hundestejle og karpe. De tre mest udbredte og hyppigste arter var skalle, karudse og nipigget hundestejle, der blev registreret i mange af søerne. Dette var især tilfældet i søerne i Smør- og Fedtmosen, hvor den mest udbredte art tilsyneladende var karudse. En del af arterne blev kun registreret i få af vandområderne. Således blev både suder og karpe hver for sig kun registreret i et enkelt vandområde.

Der blev ikke gennemført nogen målrettede undersøgelser af fiskebestanden i vandområderne, hvilket vil kræve egentlige intensive fiskeundersøgelser med forskellige fangstredskaber og elektrofiskeri, og der er således kun tale om spredte iagttagelser i forbindelse med undersøgelsen samt fisk der er fanget med vandketsjer ved bl.a. smådyrsundersøgelsen. Der findes uden tvivl flere fiskearter i vandområderne, bl.a. brasen, hork, trepigget hundestejle og ål.

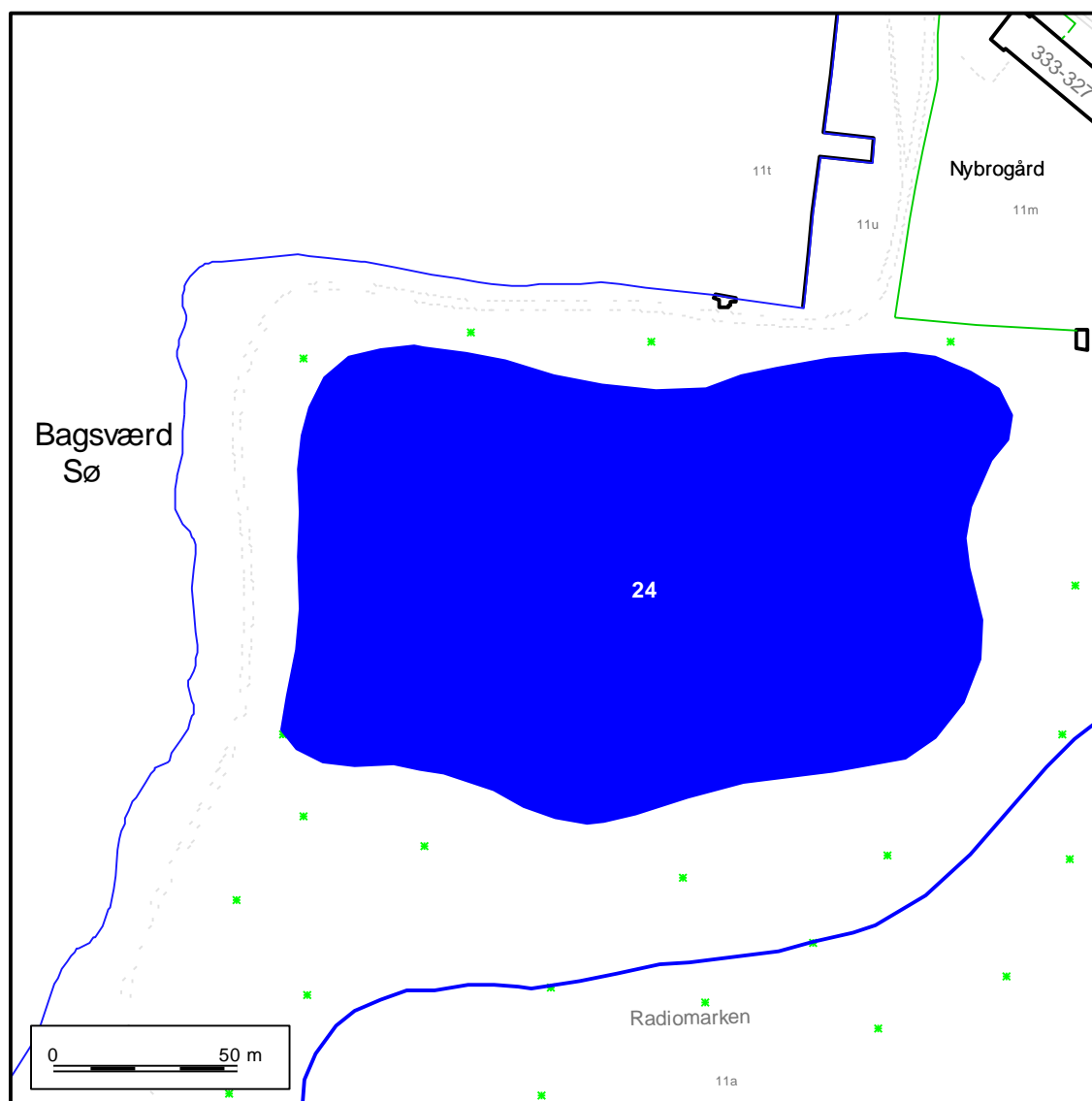
Slank blærerod er en ualmindelig undervandsplante her i landet. Ved undersøgelsen af de 27 vandområder i Gladsaxe Kommune i 2021 fandtes den i 14 af vandområderne. Den store udbredelse skyldtes især, at vandet i vandområderne er svagt næringsrigt og klarvandet. Slank blærerod er specielt ved, at den fanger dyreplankton ved hjælp af fangstblærer på undervandsbladene. Dyreplanktonet suges ind i blærerne og opløses herefter, så næringsstofferne herfra kan optages af blærerod. Foto: 15. juni 2021.

Blishøne er med på den danske rødliste under kategorien "sårbar", da den har haft en stor tilbagegang som ynglefugl i hele landet. Ved undersøgelsen af de 27 vandområder i Gladsaxe Kommune i 2021 blev den fundet ynglende i 17 af vandområderne. Årsagen til den ret udbredte forekomst var tilsyneladende, at de fleste af vandområderne havde mange undervandsplanter, som er blishønens hovedføde. Foto: 16. april 2021.

6 Undersøgte søer

6.1 Sø nr. 24, Nordre Ellekratsø ved Bagsværd Sø

Beliggenhed

Ved Radiomårken og Nybrogård ved den østlige del af Bagsværd Sø.

Ejendomsforhold

Gladsaxe Kommune.

Matrikler

11a, Bagsværd.

Areal

20.000 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3.

Dato: 13. april 2007

Dato: 8. juni 2007

Dato: 20. april 2016

Dato: 15. juni 2016

Dato: 18. april 2021

Dato: 6. juni 2021

Beskrivelse af søen

Et stort vandfyldt område med bevoksninger af rød-el, og det har karakter af en våd ellesump. Området består således af en mosaik af elletræer, sumpvegetation og åbne vandflader. Hele området er mere eller mindre dækket af vand hele året, og de mange rød-el skyldes, at den som den eneste af vore træarter tåler at have rodsystemet dækket af vand i lange perioder. Elletræerne er karakteristiske ved at stå på "stylter", hvor de store rødder udgår ret højt over vandoverfladen. Desuden er mange af træerne flerstammede, da mange af stammerne udgår fra samme rodsystem.

Ved besigtigelsen i april var hele ellesumpen dækket af klart vand og med en generel største vanddybde på 0,7 m, men der fandtes enkelte dybere områder med en dybde på op til knap 1 m. I juni var en del af randarealerne af ellesumpen udtørret eller våd, men hovedparten af søen var vanddækket og med en generel største dybde på 0,5 m. Bunden i ellesumpen er tørveddyndet og dækket af en del blade, kviste og grene samt gamle og væltede træer. I randen af vandområdet er der flere steder sumpede arealer, hvor grundvandet siver frem, og hvor der fandtes bevoksninger af skavgræs.

Vandplanter

Undervandsvegetationen bestod af en spredt forekomst af vandplanterne vand-røllike, kors-andemad, liden blærerod, slank blærerod, liden vandaks, butbladet vandaks og fladfrugtet vandstjerne. Desuden var der undervandsplanter af dusk-fredløs, vand-mynte og vejbred-skeblad. Af vandmøsser fandtes vand-bueblad (*Drepanocladus fluitans*), kær-seglmos (*Drepanocladus aduncus*), flydende stjerneløv (*Riccia fluitans*), spids spydmos (*Calliergonella cuspidata*) og almindelig skebladmos (*Calliergon cordifolium*).

Flydebladsvegetationen omfattede en spredt forekomst af liden andemad, stor andemad, frøbid, vand-pileurt og svømmende vandaks. Det var kun liden andemad, som stedvis var almindelig og havde sammenhængende bevoksninger, mens de øvrige arter havde spredte småbevoksninger.

Rørsumpvegetationen var artsrig, og den var domineret af kær-star og stiv star. Desuden fandtes en del bevoksninger af akselblomstret star, næb-star, høj sødgræs, manna-græs, kryb-hvene, skov-kogleaks, gul iris, vandkarse, kær-snerre, dynd-padderok og skavgræs. Herudover fandtes en mere spredt forekomst af bl.a. kær-mangeløv, smalbladet mangeløv, kær-padderok, tiger-ranunkel, kær-ranunkel, vejbred-skeblad, vand-mynte, eng-forglemmigej, sump-forglemmigej, bittersød natskygge, eng-rørhvene, rørgræs, mosebunke, almindelig rapgræs, forlænget star, grå star, knippe-star, lyse-siv, glanskapslet siv, almindelig mjøddurt, almindelig fredløs, dusk-fredløs, smalbladet mærke, gifttyde, bukkeblad, kragefod, lådden dueurt og kær-dueurt.

Smådyrliv

Meget artsrigt og varieret med en del arter af krebsdyr, vandtæger, guldsmede, vandnymfer, biller, dansemyg og snegle. Antalsmæssigt var vandtæger, dansemyg og snegle dominerende. Der registreredes en del ualmindelige arter af vandtæger, vandnymfer og biller, bl.a. stavtæge (*Ranatra linearis*), lille kærguldsmed (*Leucorrhinia dubia*), stor hedelibel (*Sympetrum striolatum*) samt billerne marmorvandkalv (*Rhantus suturalis*), *Rhantus suturellus*, tværsribet vandkalv (*Hydaticus transversalis*), stor vandkalv (*Dytiscus marginalis*), sribet skivevandkalv (*Acilius sulcatus*) samt sneglen *Lymnea glabra*. Desuden fandtes den sjældne sumpvindelsnegl (*Vertigo moulinsiana*).

Padder og krybdyr

Af padder yngede følgende 6 arter: butsnudet frø, spidssnudet frø, grøn frø, skrubtudse, lille vandsalamander og stor vandsalamander. Det var kun butsnudet frø, spidssnudet frø og lille vandsalamander, som var almindelige, mens de tre øvrige paddearter kun var fåtallige. Af krybdyr registreredes enkelte individer af snog samt af almindeligt firben på randarealerne af søen. Nordre Ellekratsø er formentlig et vigtigt fourageringsområde for snogen som følge af forekomsten af de mange padder. Endelig fandtes et enkelt individ af stålorm på randarealerne af søområdet.

Ynglefugle

Af vandfugle ynglede lille lappedykker, gråand, blishøne, grønbenet rørhøne, rørsanger og rørspurv med enkelte par.

Øvrige faunaforhold

Der observeredes ikke nogen fisk, men der findes muligvis enkelte fiskearter i de dybeste områder i søen. Af pattedyr observeredes en enkelt lækat langs sydbredden og enkelte mosegrise i vandområdet.

Særlige arter

Spidssnudet frø og stor vandsalamander er med på EF-habitatdirektivets bilag IV som strengt beskyttede arter, og sumpvindelsnegl på direktivets bilag II, der omfatter arter af fællesskabsinteresse i EU. Af rødlistede arter er registreret butsnudet frø (NT), spidssnudet frø (NT), blishøne (VU) og grønbenet rørhøne (VU). Af sjældne arter er fundet sumpvindelsnegl og af ualmindelige arter liden blærerod, slank blærerod, lille kærguldsmed, stor hedelibel, marmorvandkalv, tværstribet vandkalv, vandkalven *Rhantus suturellus*, stribet skivevandkalv, sneglen *Lymnaea glabra* og stålorm.

Værdi- og målsætning

Området rummer en særegen naturtype med elletræer i et vandområde med et meget artsrigt plante- og dyreliv, bestående af særlige arter af bl.a. vandplanter, sumplanter, smådyr og padder. Desuden findes en række ualmindelige arter af vandmosser og træboende svampe på de gamle og døde træer. Nordre Ellekratsø er af betydelig lokal, regional og national betydning (naturværdi I). En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er opfyldt for naturtypen på trods af en delvis sommerudtørring.

Plejeforanstaltninger

Der er ikke behov for pleje af søen og ellesumpen, idet den varierende vandstand er naturligt for området og en væsentlig årsag til det artsrige plante- og dyreliv. Bl.a. friholdes området for fisk til gavn for padder og smådyr. Den hyppige og tætte forekomst af elletræer er naturligt for en ellesump.

Samlet vurdering

Nordre Ellekratsø er et stort vandfyldt område med elletræer, der er en forholdsvis sjælden og særlig naturtype, der rummer meget store naturværdier med hensyn til planter, mosser, smådyr, padder og krybdyr. Bl.a. findes de to EU-beskyttede padderarter, spidssnudet frø og stor vandsalamander samt den sjældne sumpvindelsnegl, som også er en beskyttet art i EU. Desuden er butsnudet frø, spidssnudet frø, blishøne og grønbenet rørhøne med på den danske rødliste. Naturtypen ellesump er i øvrigt en højt prioriteret EU-naturtype. Der er ikke noget behov for pleje af området med de nuværende naturforhold.

I forhold til den seneste undersøgelse i 2016 er der ikke sket større ændringer i naturtilstanden i Nordre Ellekratsø, og søen har stadig en god økologisk tilstand med et meget artsrigt plante- og dyreliv. Vandstanden var dog lidt lavere i sommeren 2021 end i sommeren 2016, hvilket måske hænger sammen med en lavere grundvandstand i området med Bagsværd Sø. Det bør derfor eventuelt nærmere undersøges, om der er sket en generel sænkning af grundvandstanden i området med Bagsværd Sø.

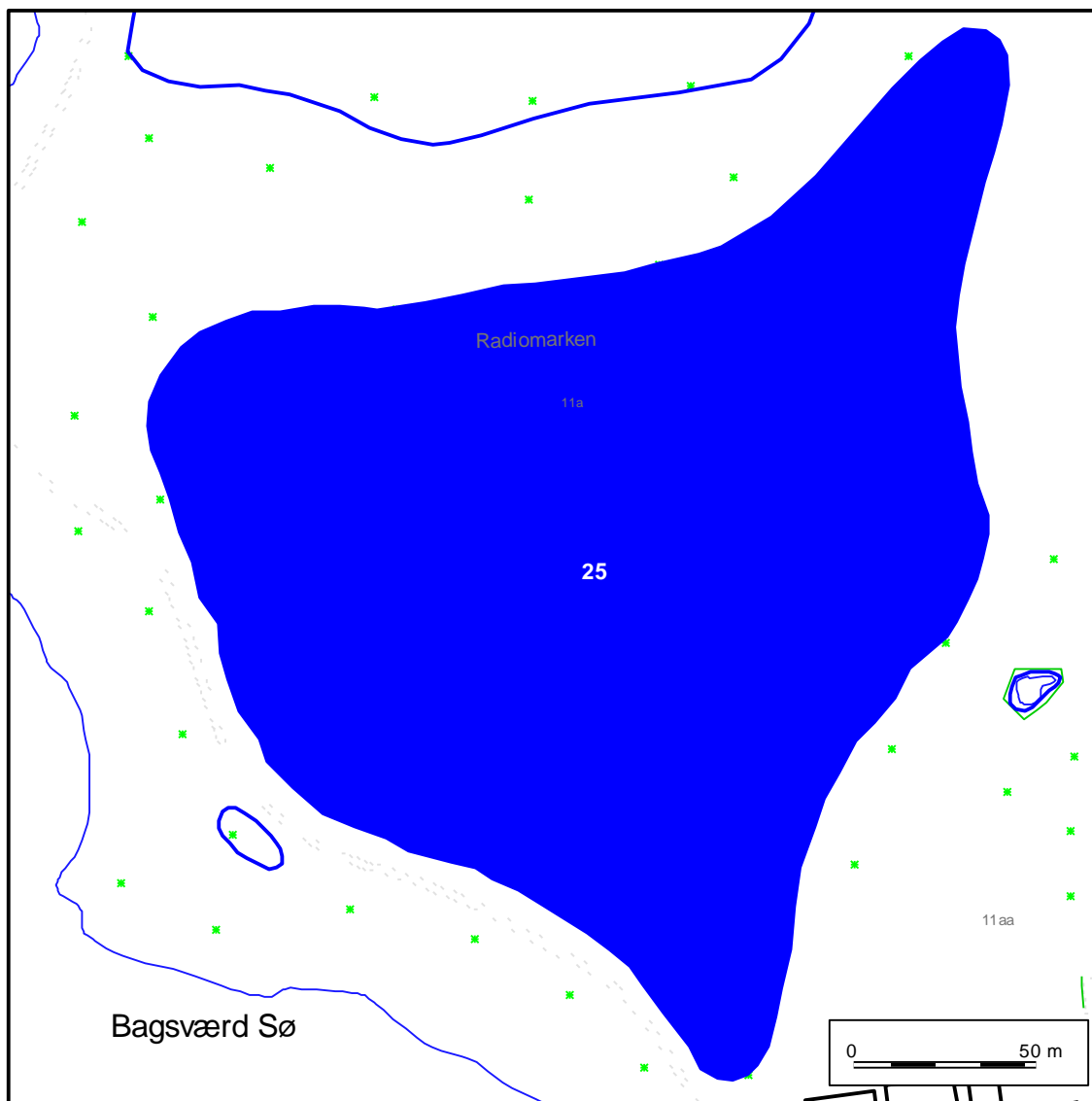
Nordre Ellekratsø består af en særlig værdifuld naturtype i form af en vandfyldt elle-sump, som har et meget artsrigt plante- og dyreliv. Her findes en lang række ualmindelige og sjældne arter, som er knyttet til denne specielle type vandområde med bevoksninger af rød-el og sumpplanter. I vandområdet ligger en del gamle væltede træer af rød-el og ask, hvorpå der bl.a. findes mange arter af mosser. Foto: 6. juni 2021.

Nordre Ellekratsø er domineret af rød-el, som vokser i hele vandområdet og giver det et urskovsagtigt præg. Rød-el er udbredt i søen, da den tåler at have rodsystemet under vand i lange perioder, men mange af elletræerne står også på "stylder", hvor rødterne udgår ret højt over vandets overflade. Selv om træerne vokser ret tæt, kommer der nok lys ned til sump- og undervandsplanterne i søen. Foto: 6. juni 2021.

6.2 Sø nr. 25, Søndre Ellekratsø ved Bagsværd Sø

Beliggenhed

Ved Radiomarken ved den østlige del af Bagsværd Sø.

Ejendomsforhold

Gladsaxe Kommune.

Matrikler

11a, Bagsværd.

Areal

35.000 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3.

Dato: 13. april 2007

Dato: 8. juni 2007

Dato: 20. april 2016

Dato: 15. juni 2016

Dato: 18. april 2021

Dato: 6. juni 2021

Beskrivelse af søen

Stor vandfyldt skovsump, der har udstrakte bevoksninger af rød-el. Søen består således af en mosaik af åbne vandflader, elletræer, sumpvegetation og enkelte små og lave øer. Skovsumpen er så tilpas lysåben, at der findes en udbredt og artsrig vegetation af både undervands- og sumpplanter. Størstedelen af området er dækket af vand det meste af året, idet rød-el tåler at have vanddækket rodsystemet i lange perioder. Mange af elletræerne står på "stylter", da en del af rødderne udgår ret højt over vandoverfladen. Der udgår ofte fra samme rodsystem flere stammer, som det kendes fra stævningsskov.

Ved besigtigelsen i april var der en største dybde på 0,7 m og den gennemsnitlig dybde på omkring 0,3 m. I juni var den største vanddybde på 0,4 m og middeldybden omkring 0,2 m. Der var stedvis områder, som var mere eller mindre udtørret. Søbunden i skovsumpområdet er tørvet-dyndet og moderat blød. Mange steder er bunden dækket af blade, kviste og grene. En del steder er der også områder med karakter af sumparealer, hvor der siver grundvand frem. Rød-el er talrigt voksende i søområdet, og der findes også en del aske-træer. Langs randen af skovsumpområdet vokser forskellige arter af løvtræer.

Vandplanter

Undervandsvegetationen omfattede af vandplanter bevoksninger af vandrøllike, kors-andemad, liden vandaks, almindelig vandranunkel, fladfrugtet vandstjerne, liden blærerod, almindelig blærerod, slank blærerod samt undervandsformer af vejbred-skeblad og vand-mynte. Af vandmosser fandtes vandbueblad (*Drepanocladus fluitans*), kær-seglmos (*Drepanocladus aduncus*), flydende stjerneløv (*Riccia fluitans*), almindelig kildemos (*Fontinalis antipyretica*), spids spydmos (*Calliergonella cuspidata*), stor pytmos (*Leptodictyum riparium*) og almindelig skebladmos (*Calliergon cordifolium*).

Flydebladsvegetationen omfattede en udbredt forekomst af liden andemad og stor andemad, der stedvis havde en del bevoksninger samt en mere spredt forekomst af bevoksninger af frøbid, vand-pileurt og svømmende vandaks.

Rørsumpvegetationen bestod især af bevoksninger af starrer og græsser, således især af kær-star, stiv star, næb-star, akselblomstret star, nikkende star, høj sødgræs, manna-sødgræs og kryb-hvene. Desuden fandtes en del bevoksninger af dynd-padderok, skov-kogleaks, almindelig sumpstrå, gul iris, vandkarse, kær-snerre og eng-kabbeleje.

Herudover fandtes småbevoksninger af mange arter, bl.a. almindelig fredløs, dusk-fredløs, kragefod, bittersød natskygge, vejbred-skeblad, gifttyde, bukkeblad, enkelt pindsvineknop, grenet pindsvineknop, tagrør, grå-star, kær-ranunkel, glanskapslet siv, lyse-siv, knæbøjjet rævehale, tagrør, knippe-star, lådden dueurt, eng-forglemmigej, vand-mynte, tykbladet ærenpris, kær-ranunkel, tigger-ranunkel, sværtevæld og almindelig skjolddrager. Der fandtes også en del bevoksninger af bregner, herunder bl.a. kær-mangeløv, smalbladet mangeløv og fjerbregne. Sumpvegetationen er artsrig, da elletræsbevoksningerne er forholdsvis lysåbne, og der er en næringsrig tørvebund.

Smådyrsliv

Artsrigt og varieret med en del arter af især børsteorme, krebsdyr, vandtæger, guldsmede, vandnymfer, biller, dansemyg og snegle. Antalsmæssigt var vandbænkebidder (*Asellus aquaticus*), dansemyg og snegle dominerende. Af sjældne arter registreredes sumpvindelsnegl (*Vertigo moulinsiana*) og vandtræderen *Haliplus fulvus*. Af ualmindelige arter registreredes bl.a. guldsmedene lille kærguldsmed (*Leucorhina dubia*) og stor hedelibel (*Sympetrum striolatum*) samt billerne marmorvandkalv (*Rhantus suturalis*), *Rhantus suturellus*, tværstribet vandkalv (*Hydaticus transversalis*), stor vandkalv (*Dytiscus marginalis*) og stribet skivevandkalv (*Acilius sulcatus*).

Padder og krybdyr

Af padder yngede følgende 6 arter: butsnudet frø, spidssnudet frø, grøn frø, skrubtudse, lille vandsalamander og stor vandsalamander. Af disse var det kun butsnudet frø og lille vandsalamander, som var ret almindelige. Af kryb-

dyr observeredes enkelte individer af snog i vandområdet samt et enkelt individ af stålorm samt flere individer af almindeligt firben på randarealerne.

Ynglefugle

Af vandfugle ynglede gråand, blichøne og grønbenet rørhøne med enkelte par. Desuden fandtes en fiskehejrekoloni i den centrale del af vandområdet med ca. 12 beboede reder i elletræerne. Endvidere ynglede nattergal og rørspruv hver med et enkelt par i randen af ellesumpen.

Øvrige faunaforhold

I randarealet observeredes et enkelt individ af de ualmindelige mårstyr, brud og lækat. Sidstnævnte observeredes også i Nordre Ellekratsø, og der var nok et enkelt ynglepar i området med de to ellekratsøer. Der blev ikke registreret nogen fiskearter i søområdet.

Særlige arter

Spidssnudet frø og stor vandsalamander er med på EF-habitatdirektivets bilag IV som strengt beskyttede arter, mens sumpvindelsnegl er på direktivets bilag II, der omfatter arter af fællesskabsinteresse i EU. Af rødlistede arter er registreret følgende: almindelig blærerod (NT), butsnudet frø (NT), spidssnudet frø (NT), blichøne (VU) og grønbenet rørhøne (VU). Af sjældne arter er registreret sumpvindelsnegl, mens der af ualmindelige arter er fundet lille kær-guldsmed, stor hedelibel, marmorvandkalv, tværstribet vandkalv, stribet skivevandkalv, *Haliphus fulvus*, *Rhantus suturellus* og stålorm.

Værdi- og målsætning

Området indeholder en særlig naturtype, elletræer i et vandområde, dvs. en elleskovssø. Der findes således en mosaik af elletræer, sumpvegetation og åbne vandarealer. Da sumpskovsbevoksningen er forholdsvis lysåben giver det levedmuligheder for mange plante- og dyrearter. Der findes derfor bl.a. mange arter af sumplanter, smådyr og padde, hvoraf flere er beskyttede, sjældne eller ualmindelige. Søndre Ellekratsø er således af lokal, regional og national betydning (naturværdi I). En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er opfyldt for naturtypen.

Plejeforanstaltninger

Der er ikke behov for pleje af søen og ellesumpen, idet den vekslende vandstand er naturligt for området og en væsentlig årsag til den varierede plante- og dyreliv. Bl.a. friholdes området for fisk til gavn for padde og smådyr.

Samlet vurdering

Søndre Ellekratsø er et stort vandfyldt område med elletræer, sumpvegetation og åben vandflade. Det er en ret sjælden og speciel naturtype, der rummer store naturværdier med hensyn til planter, smådyr og padde. Naturtypen er også en højt prioriteret EU-naturtype. Der er ikke noget behov for pleje af området med den nuværende naturtilstand, hvor en svingende vandstand og tæt bevoksning af elletræer til en vis grad er naturligt for naturtypen.

I forhold til den seneste undersøgelse i 2016 er der ikke sket større ændringer i naturtilstanden i Søndre Ellekratsø, og søen har stadig en god økologisk tilstand med et meget artsrigt plante- og dyreliv. Det omfatter mange arter, der er sjældne og ualmindelige både i Gladsaxe kommune og på landsplan. Vandstanden var lidt lavere i sommeren 2021 end i sommeren 2016, hvilket måske hænger sammen med en lavere grundvandstand i området ved Bagsværd Sø.

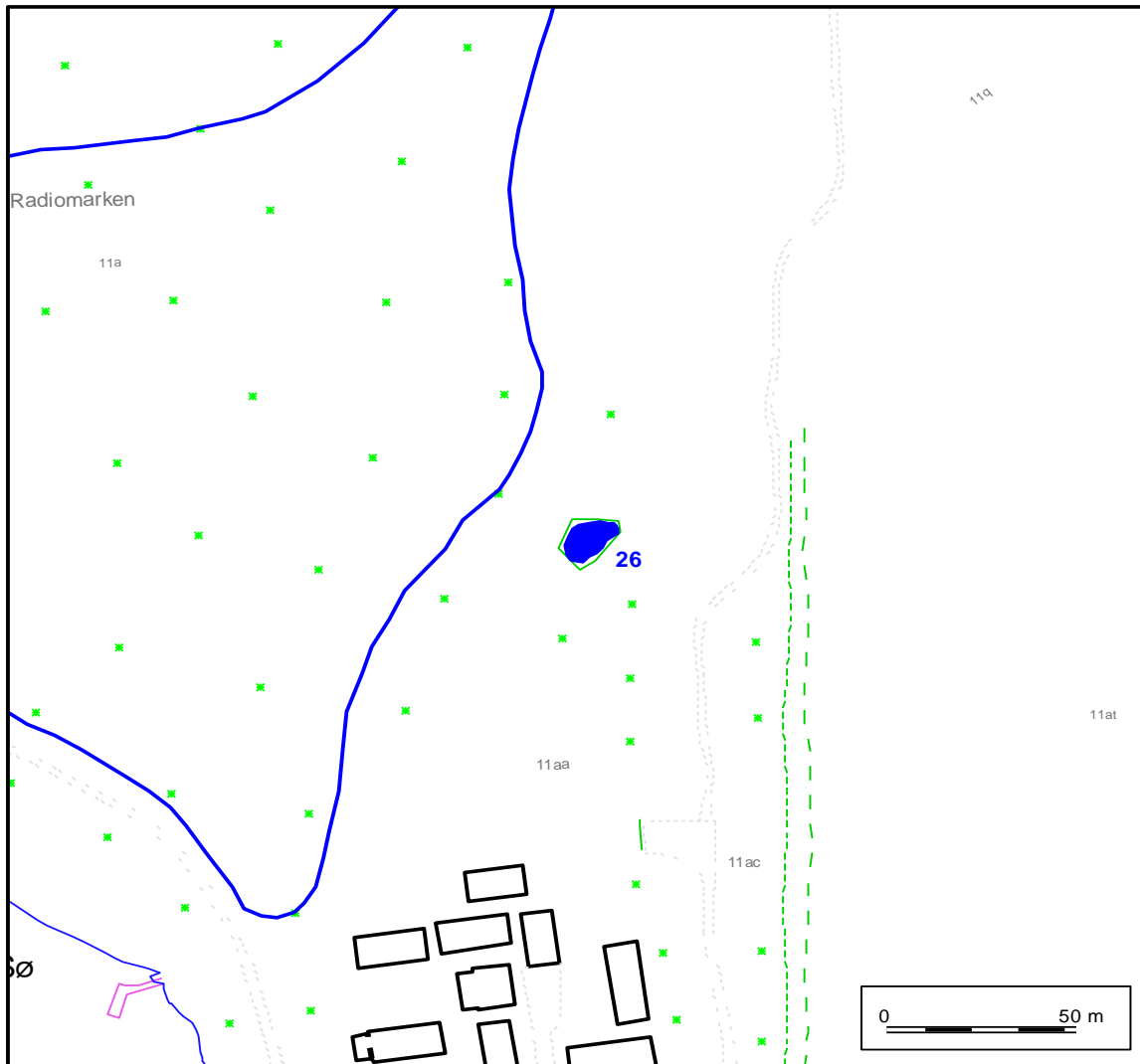

Søndre Ellekratsø består af en stor og vanddækket ellesump, som er en værdifuld naturtype både herhjemme og i EU. Størstedelen af ellesumpen er dækket af vand det meste af året, idet rød-el tåler at have rodsystemet under vand i lange perioder. Mange af elletræerne står på "stylter", da en del af rødderne udgår ret højt over vandoverfladen. Der ingen pleje af området, og de faldne træer bliver liggende. Foto: 6. juni 2021.

Søndre Ellekratsø er forholdsvis lavvandet, og den er delvis udtørret om sommeren. Denne svingende vandstand bevirker, at der findes en mosaik af åbne vandflader, elletræer, sumpvegetation samt enkelte små og lave øer. Skovsumpen er så tilpas lysåben, at der findes en udbredt og artsrig vegetation af både undervands- og sumpplanter. Dette giver levemuligheder for bl.a. mange arter af vandlevende smådyr og padder, og vandområdet har således en meget høj biodiversitet, og flere af arterne er ualmindelige og sjældne her i landet. Foto: 6. juni 2021.

6.3 Sø nr. 26, Salamandersøen ved Bagsværd Sø

Beliggenhed

Syd for Nordre Ellekrats Sø ved Radiomarken og nord for den østlige del af Bagsværd Sø.

Ejendomsforhold

Gladsaxe Kommune.

Matrikler

11a, Bagsværd.

Areal

30 m²

Lov- og planmæssige forhold

Ikke omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3, da den er mindre end 100 m².

Dato: 13. april 2007

Dato: 8. juni 2007

Dato: 20. april 2016

Dato: 15. juni 2016

Dato: 18. april 2021

Dato: 6. juni 2021

Beskrivelse af søen

Gravet vandhul omgivet af græsarealer. Der er jævnt skrånende brinker ned mod vandhullet, der er moderat næringsrigt og klarvandet. Vandhullet var ret lavvandet med en største vanddybde på ca. 0,5 m i april og næsten udtørret i begyndelsen af juni, hvor der var en største dybde på knap 0,1 m. Der er ikke nogen til- eller afløb til den nærliggende ellesump. Bunden i vandhullet er leret-dyndet og blød med enkelte grene. Vandhullet er skabt som et eksempel på et såkaldt "kovandingshul" på overdrev, hvor kreaturer kan få drikkevand. Græsarealet med vandhullet er omgivet af et hegn.

Vandplanter

Undervandsvegetationen dækkede kun ca. 2% af søens areal, og det omfattede almindelig vandranunkel, liden vandaks og kors-andemad. Desuden fandtes lidt trådalger af grønalggen dusk-vandhår (*Cladophora glomerata*) og grønalgslægten slimtråd (*Spirogyra* sp.). Flydebladsvegetationen dækkede ca. 10% af vandoverfladen og bestod af vand-pileurt og liden andemad.

Rørsumpvegetationen dækkede ca. 40% af vandhullets areal og var domineret af manna-sødgræs, almindelig sumpstrå, grenet pindsvineknop og kalmus. Desuden fandtes bevoksninger af gul iris, almindelig fredløs, kær-snerre, engforglemmigej, glanskapslet siv, kær-star, nikkende star, almindelig rapgræs, knæbøjet rævehale og kryb-hvene. Af de nævnte arter er kalmus ualmindelig.

Smådyrsliv

Forholdsvis artsrigt med en del arter af krebsdyr, vandtæger, biller, guldsmede, vandnymfer, dansemyg og snegle. Antalsmæssigt var vandtæger og snegle dominerende. Der blev ikke registreret nogen arter, som er ualmindelige herhjemme, hvilket bl.a. hænger sammen med udtørring af vandhullet om sommeren i nedbørsfattige år. Af usædvanlige arter blev registreret hesteigle.

Padder og krybdyr

Af padder yngede følgende 5 arter: butsnudet frø, spidssnudet frø, grøn frø, lille vandsalamander og stor vandsalamander. Det var kun lille vandsalamander, som var almindelig, mens de øvrige fire arter kun var fåtalligt tilstede. Der var kun enkelte haletudser og ingen salamanderlarver, som nåede at gå land inden vandhullet udtørrede midt i juni.

Ynglefugle

Ingen vandtilknyttede arter, idet vandhullet er for lille som ynglested for næsten alle vandfuglearter. Desuden udtørres vandhullet for hurtigt.

Øvrige faunaforhold

Der er ingen fisk i vandhullet på grund af sommerudtørring de fleste år, hvilket er til gavn for padder og smådyr.

Særlige arter

Spidssnudet frø og stor vandsalamander er med på EF-habitatdirektivets bilag IV med strengt beskyttede arter. Af rødlistede arter fandtes de to paddearter: butsnudet frø (NT) og spidssnudet frø (NT).

Værdi- og målsætning

Vandhullet er etableret som et "kovandingshul", og den rummer således både natur- og kulturmæssige værdier. Med forekomsten af en artsrig paddebestand og et forholdsvis artsrigt smådyrsliv har vandhullet både lokal og regional betydning (naturværdi II). En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er ikke opfyldt, da vandhullet udtørres for hurtigt om sommeren og er for tilgroet med sumpplanter.

Plejeforanstaltninger

Som følge af den øgede tilgroning med sumpplanter og tidlige udtørring om sommeren bør vandhullet oprensnes, så det bliver lidt dybere og ikke udtørres så tidligt på sommeren. Bredzonen skal anlægges med en jævn overgang, og der kan laves et lille dybt område, hvor haletudser og salamanderlarver kan overleve, hvis søen er truet af udtørring. Oprensningen bør ske inden for de

næste 5 år. Eventuelt kan der etableres kreaturgræsning på arealerne omkring vandhullet, hvis der bliver græsning på overdrevarsarealerne i området.

Samlet vurdering

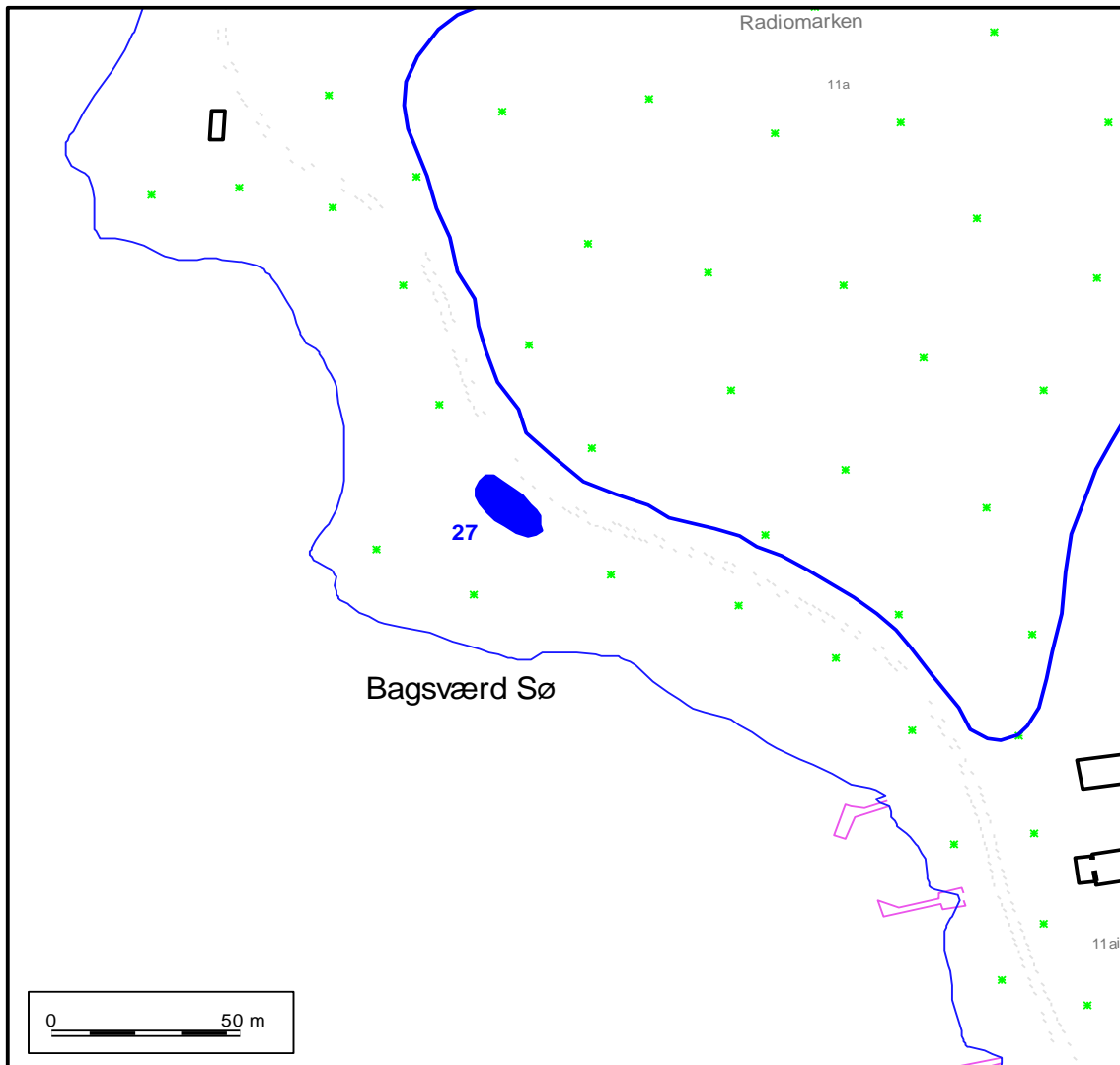
Salamandersøen er et lille kunstigt anlagt vandhul ("kovandingshul"), som har en artsrig paddebestand med bl.a. de to EU-lovbeskyttede arter, spidssnudet frø og stor vandsalamander. Desuden findes et forholdsvis artsrigt smådyrsliv. Vandhullet har således en god naturværdi samt en kulturhistorisk værdi som et eksempel på et kunstigt anlagt kreaturvandingshul i et overdrevslandskab. Vandhullet trænger til oprensning, da der er for stor tilgroning med sumpplanter, og der sker for hurtig en udtørring om sommeren. Det kan også overvejes at etablere kreaturgræsning på græsarealerne omkring vandhullet.

I forhold til den seneste undersøgelse i 2016 er den væsentligste ændring, at alle fem ynglende paddearter er blevet mindre hyppige som følge af en hurtigere udtørring og kraftige tilgroning med sumpplanter. Der er ikke sket større ændringer af smådyrslivet, som stadig er moderat artsrigt. Målsætningen om et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er dog ikke mere opfyldt, selv under hensynstagen til at vandhullet nogle år er sommerudtørrende. Det bør eventuelt nærmere undersøges, om der er sket en generel sænkning af grundvandstanden i området ved Bagsværd Sø.

Salamandersøen er et lille vandhul, der er skabt som et eksempel på et såkaldt "kovandingshul" på overdrev, hvor kreaturer kunne få drikkevand. Vandhullet er indhegnet, men det omgivende lille overdrevarsareal er ikke græsset. Der yngler fåtalligt fem arter af padder, og der er et moderat artsrigt smådyrsliv. Det væsentligste naturmæssige problem er, at vandhullet for ofte udtørres først på sommeren, så haletudser og salamanderlarver ikke kan nå at udvikle sig og gå på land. Desuden gror vandhullet til med sumpvegetation, så den ikke er lysåben. Salamandersøen bør derfor oprenses, så den bliver lidt dybere, og sumpvegetationen i bredzonen fjernes. Eventuelt kan der etableres kreaturgræsning på græsarealerne omkring vandhullet. Foto: 18. april 2021.

6.4 Sø nr. 27, Vandområde ved Bagsværd Sø

Beliggenhed

Tæt ved østbredden af Bagsværd Sø ved Radiomarken.

Ejendomsforhold

Gladsaxe Kommune.

Matrikler

11a, Bagsværd.

Areal

300 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3.

Dato: 13. april 2007

Dato: 8. juni 2007

Dato: 20. april 2016

Dato: 15. juni 2016

Dato: 18. april 2021

Dato: 6. juni 2021

Beskrivelse af søen

Vandområde tæt ved Bagsværd Sø. Det omgivende terræn er løv- og sump-skov, som mest består af rød-el og i mindre grad af ask og birk. Der findes en del træer af rød-el i vandområdet. Dette er forholdsvis lavvandet og havde en største dybde på kun 0,3 m i april og var næsten udtørret i begyndelsen af juni, hvor der kun var et ganske lille vandareal med en dybde på 0,05 m. Der er ikke nogen til- eller afløb til Bagsværd Sø. Bunden i vandområdet er dyndet og blød med en del nedfaldne blade og kviste. Vandet forekommer kun at være svagt næringsrigt, idet det var klart og uden trådalger.

Vandplanter

Undervandsvegetationen omfattede kun lidt kors-andemad som følge af sommerudtørringen og beskygningen fra sumplanter og træer. Flydebladsvegetationen omfattede lidt liden andemad og vand-pileurt. Sumpvegetationen dækkede størstedelen af vandområdet areal og var domineret af kær-star, men der var også en del bevoksninger af nikkende star, stiv star, høj sødgræs og dusk-fredløs. Desuden fandtes lidt bevoksninger af skov-kogleaks, grenet pindsvineknop, vejbred-skeblad, gul iris, manna-sødgræs, kryb-hvene, knæbøjet rævehale, almindelig sumpstrå, glanskapslet siv, eng-forglemmigej, bitersød natskygge og lådden dueurt.

Smådyrsliv

Dette var ikke særlig artsrigt, og der fandtes kun enkelte arter af vandtæger, biller, myg og snegle som følge af, at vandområdet er sommerudtørrende. Snegle var den dominerende smådyrsgruppe, idet flere af arterne kan tåle flere måneders udtørring. Der blev ikke registreret nogen ualmindelige eller sjældne arter af smådyr ud over et enkelt individ af vandbillen marmorvandkalv (*Rhantus suturalis*) og vandtægen vandrovver (*Ilyocoris cimicoides*).

Padder og krybdyr

Af padder ynglede fåtalligt følgende 3 arter: butsnudet frø, spidssnudet frø og lille vandsalamander, men ingen af arterne havde nogen ynglesucces på grund af sommerudtørringen, så haletudser og salamanderlarverne døde, inden de kunne nå at forvandle sig og kravle på land i løbet af sommeren.

Ynglefugle

Ingen vandtilknyttede arter, idet vandområdet er for lille og lavvandet til vandfugle. Desuden er der meget færdsel tæt på vandområdet.

Øvrige faunaforhold

Der var ingen fisk i vandområdet som følge af udtørringen om sommeren, hvilket blandt andet er til gavn for padderne.

Særlige arter

Spidssnudet frø er med på EF-habitatdirektivets bilag IV som en strengt beskyttet art. Af rødlistede arter er registreret følgende to paddearter: butsnudet frø (NT) og spidssnudet frø (NT). Af ualmindelige arter er der fundet billen marmorvandkalv.

Værdi- og målsætning

Vandområdet har naturmæssigt lokal og regional interesse (naturværdi II), da spidssnudet frø yngler, og det indgår som en del af de store ellesumpsområder. En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er ikke opfyldt på grund af tilgroning og for tidlig sommerudtørring.

Plejeforanstaltninger

Der er behov for en oprensning af vandområdet, så dette bliver dybere og mere lysåbent. En del af buskene og træerne i og omkring vandområdet bør således også fjernes. Herved bliver den samlede fordampning fra træernes blade også mindre, og udtørringen begrænses. Vandområdet udtørres således i øjeblikket for hurtigt om foråret eller først på sommeren. Naturplejen bør gennemføres inden for de næste 5 år.

Samlet vurdering

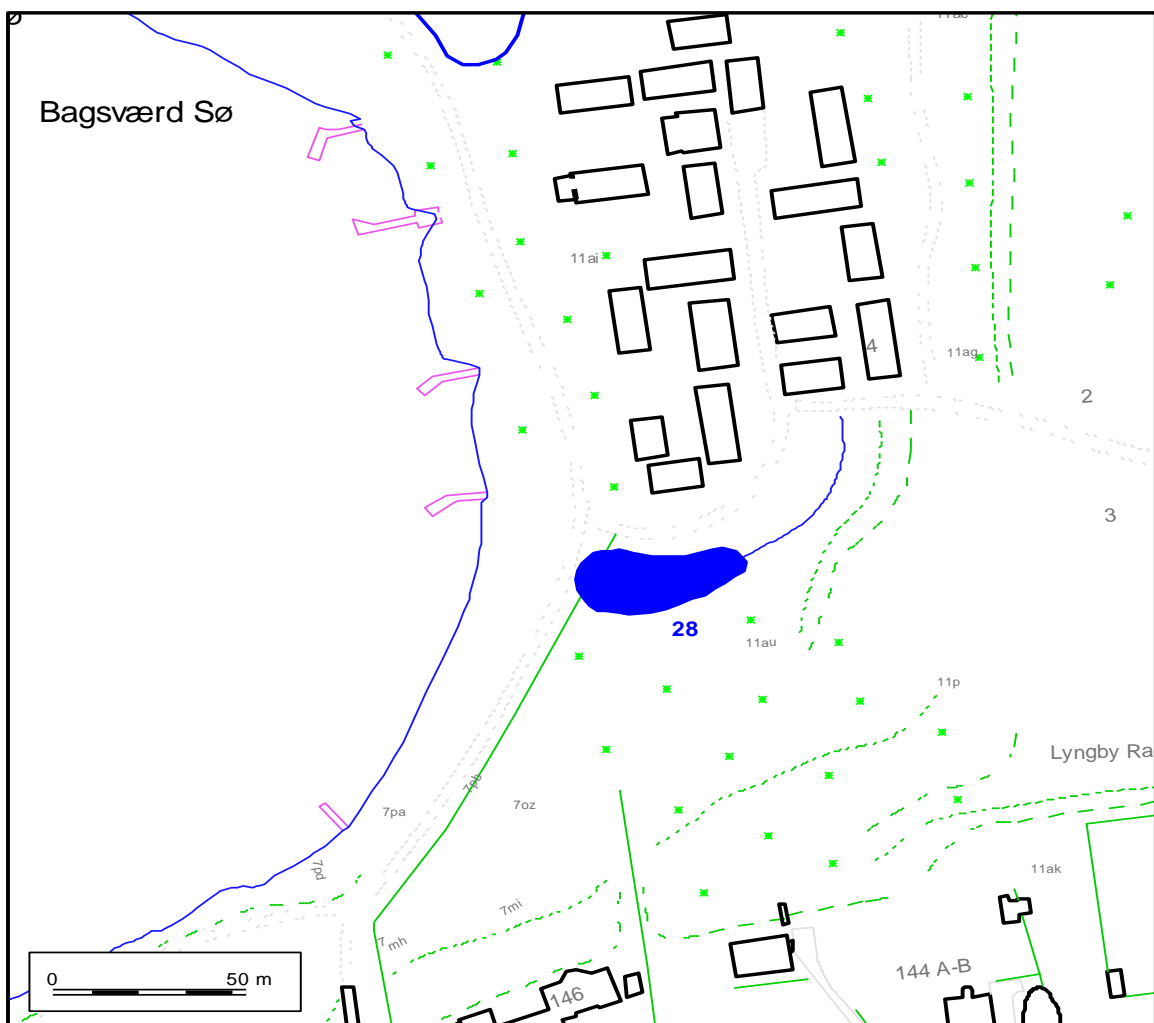
Lavvandet vandområde med sumpvegetation og elletræer, så området har karakter af skovsump. Plante- og dyrelivet er ikke særlig artsrigt som følge af sommerudtørring. Dette er også en trussel mod de tre fåtalligt ynglende paddearter, herunder den EU-lovbeskyttede spidssnudet frø. Der er behov for oprensning af vandområdet som følge af tilgroningen med sumpplanter og træer samt den ringe vanddybde og sommerudtørring.

I forhold til den seneste undersøgelse i 2016 er vandområdet blevet mere tilgroet med sumpplanter, buske og træer, så det er blevet mindre lysåbent. Desuden sker der nu en hurtigere udtørring af vandområdet, da vandstanden er meget lav. Der er ikke sket større ændringer i forekomsten af plante- og dyrelivet, som også dengang ikke var særlig artsrigt.

Vandområdet ved Bagsværd Sø har karakter af en våd ellesump, men i midten af april var vandstanden allerede ret lav, så vandområdet næsten var udtørret i begyndelsen af juni. Da der yngler tre paddearter, er det nødvendigt at gøre vandområdet dybere, hvis haletudserne og salamanderlarverne skal overleve. Foto: 18. april 2021.

6.5 Sø nr. 28, Vandområde ved Bagsværd Sø

Beliggenhed

Syd for Sønder Ellekratsø ved den østlige del af Bagsværd Sø.

Ejendomsforhold

Gladsaxe Kommune.

Matrikler

11a, Bagsværd.

Areal

1.000 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3.

Dato: 13. april 2007

Dato: 8. juni 2007

Dato: 20. april 2016

Dato: 15. juni 2016

Dato: 18. april 2021

Dato: 6. juni 2021

Beskrivelse af søen

Vandområde som har karakter af en våd ellesump, som består af en mosaik af sumpskov, sumpvegetation og åbne vandflader. Det omgivende terræn er løvskov, der er domineret af rød-el. Der findes en del rød-el og enkelte grå-pil i selve vandområdet, der afvandes til Bagsværd Sø via en rist i sydenden. Vandområdet er derfor forholdsvis lavvandet, og den største vanddybde var således kun 0,4 m i april og 0,3 m i juni. Bunden i vandområdet er blød og dyndet med en del nedfaldne blade og grene. Vandet er ret næringsrigt, og i juni var der en del bevoksninger af trådalger i den nederste åbne vandflade, som ligger tættest på Bagsværd Sø.

Vandplanter

Undervandsvegetationen var ikke særlig hyppig som følge af beskygning fra sumpplanter og træer, og det omfattede kun lidt kors-andemad, liden vandaks og fladfrugtet vandstjerne, som tilsammen kun dækkede ca. 1% af de frie vandområders areal. Flydebladsvegetationen bestod hovedsagelig af liden andemad og i mindre grad af stor andemad og vand-pileurt. Tilsammen dækkede flydebladsplanterne ca. 10% af de åbne vandarealer i vandområdet.

Sumpvegetationen var domineret af kær-star og tagrør, der begge havde store og sammenhængende bevoksninger. Desuden fandtes høj sødgræs, manna-sødgræs, kryb-hvene, knæbøjet rævehale, almindelig rapgræs, næb-star, nikkende star, stiv star, dynd-padderok, glanskapslet siv, lyse-siv, almindelig sumpstrå, lådden dueurt, dusk-fredløs, almindelig fredløs, almindelig mjødurt, gul iris, enkelt pindsvineknop, grenet pindsvineknop, tigger-ranunkel, bitter-sød natskygge, vejbred-skeblad, smalbladet mærke, sværtevæld, vandkarse, kær-snerre, eng-kabbeleje, og tykbladet ærenpris.

Smådyrsliv

Moderat artsrigt med en del arter af børsteorme, krebsdyr, vandtæger, guldsmede, vandnymfer, biller, stikmyg, dansemyg, snegle og muslinger. Antalmæssigt var vandbænkebidder (*Asellus aquaticus*), dansemyg og snegle dominerende. Af sjældne arter registreredes sumpvindelsnegl (*Vertigo moulinsiana*) samt den ualmindelige bille, sribet skivevandkalv (*Acilius sulcatus*).

Padder og krybdyr

Af padder ynglede følgende 4 arter: butsnudet frø, spidssnudet frø, lille vandsalamander og stor vandsalamander. Det var kun butsnudet frø, som var almindelig, mens de øvrige tre arter kun var fåtalligt tilstede. Af krybdyr observeredes en enkelt snog i vandområdet.

Ynglefugle

Af vandtilknyttede fugle ynglede gråand (1 par) og grønbenet rørhøne (1 par). Begge arter af vandfugle havde ynglesucces.

Øvrige faunaforhold

Der var ikke fisk i vandområdet som følge af svingende vandstande og sommerudtørring nogle år.

Særlige arter

Spidssnudet frø og stor vandsalamander er med på EF-habitatdirektivets bilag IV som strengt beskyttede arter. Desuden er sumpvindelsnegl med på EF-habitatdirektivets bilag II, der omfatter arter af fællesskabsinteresse i EU. Af rødlistede arter er registreret butsnudet frø (NT), spidssnudet frø (NT) og grønbenet rørhøne (VU). Endvidere er sumpvindelsnegl en sjælden art her i landet, og som især er knyttet til star- og ellesumpe. Af ualmindelige arter er fundet vandbilleren sribet skivevandkalv.

Værdi- og målsætning

Vandområdet har lokal og regional betydning (naturværdi II), idet der findes et moderat artsrigt smådyrsliv og en paddebestand med to bilag IV-arter samt en sjælden snegleart, som er knyttet til star-sumpe. En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er opfyldt.

Plejeforanstaltninger

Vandområdet er ikke truet at tilgroning med buske og træer, og der findes en typisk sumpvegetation for en våd ellesump. Der er således ingen behov for naturpleje af området i øjeblikket. Der tilledes muligvis næringsrigt overfladevand eller spildevand fra bygningsarealerne nord for til den østligste del af vandområdet, og såfremt det er tilfældet, bør denne tilledning stoppes.

Samlet vurdering

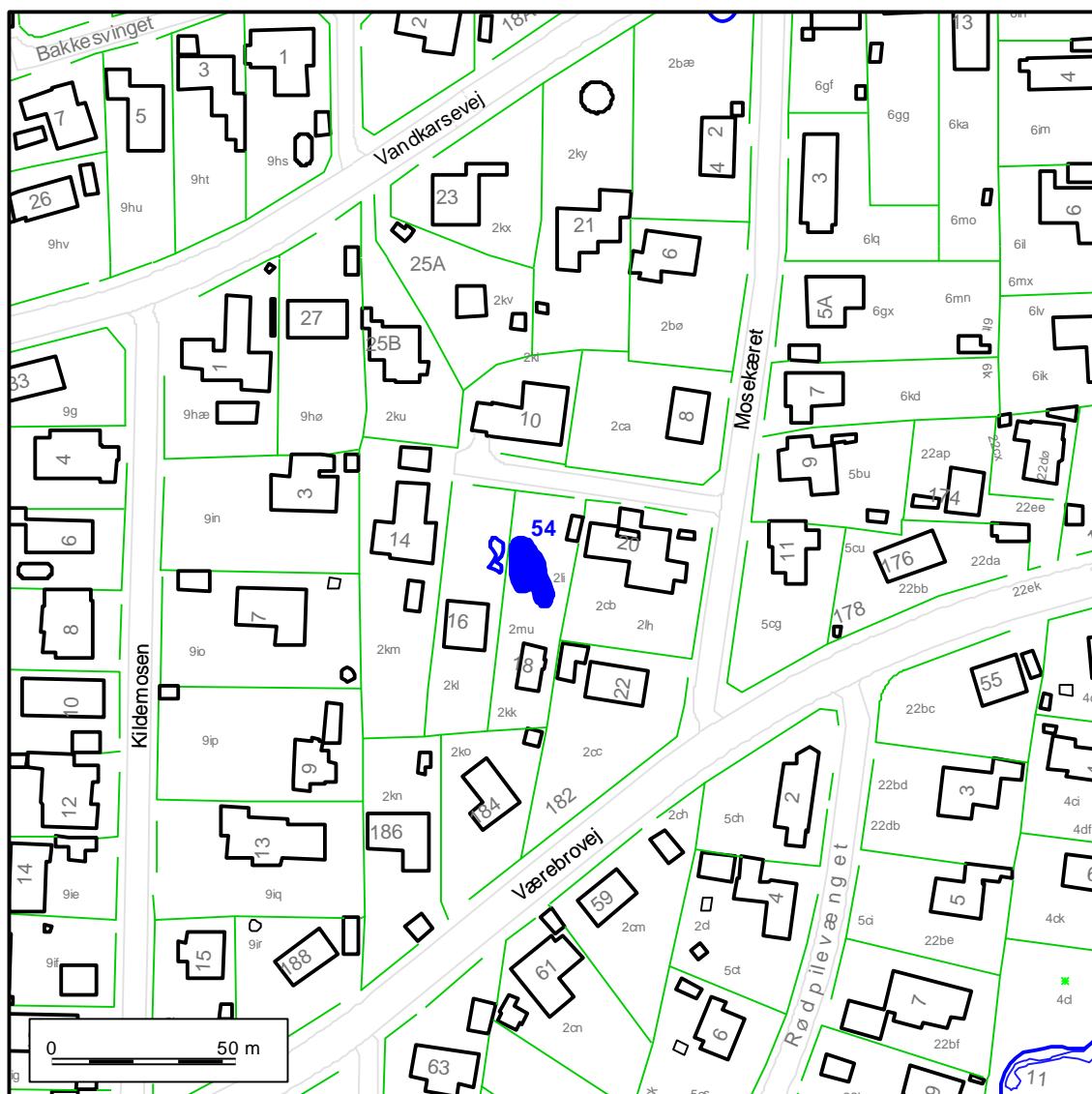
Lavvandet vandområde med sumpplanter og elletræer, så den for størstedelens vedkommende har karakter af en våd ellesump. Plante- og dyrelivet er moderat artsrigt og med typiske arter for naturtypen. Af særlige arter findes de EU-lovbeskyttede arter, spidssnudet frø, stor vandsalamander og sumpvindelsnegl. Sidstnævnte er ret sjælden herhjemme. Der er ikke behov for pleje af området i øjeblikket i relation til tilgroning med sumpplanter og elletræer.

I forhold til den seneste undersøgelse i 2016 er der ikke sket større ændringer i naturtilstanden samt i plante- og dyrelivet i vandområdet. Dette synes således at være tilpas vådt til, at der ikke sker en tilgroning med buske og træer. Forekomsten af en del trådalger i 2021 tyder dog på, at vandet er blevet lidt mere næringsrigt i vandområdet. Dette skyldes muligvis, at der tilledes næringsrigt vand til den østligste del af vandområdet.

Vandområdet udgøres af en våd ellesump med sumpskov, sumparealer og åbne vandarealer. Der vokser en del rød-el i vandområdet, og sumparealerne domineres af tagrør og kærstar. Vandet er næringsrigt, og i juni var der en del trådalger i de åbne vandområder. Der er fire ynglende paddearter, hvilket bl.a. omfatter bilag IV-arterne spidssnudet frø og stor vandsalamander. Af særlige smådyrsarter findes sumpvindelsnegl, der er sjælden herhjemme, og som især findes i star- og ellesumpe. Foto: 6. juni 2021.

6.6 Sø nr. 54, Dam i Bagsværd

Beliggenhed

Nord for Værebrovej i haven i Mosekæret nr. 18.

Ejendomsforhold

Privat dam.

Matrikler

2mu og 2li, Bagsværd.

Areal

150 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3.

Dato: 12. april 2007

Dato: 8. juni 2007

Dato: 26. april 2013

Dato: 14. juni 2013

Dato: 16. april 2021

Dato: 15. juni 2021

Beskrivelse af søen

Lille dam i en villahave, der skrånede ned mod dammen. Der er smalle rørsumpbevoksninger langs det meste af bredden, og stensætning langs den østlige bred. Dammen tilføres vand via to rørudløb fra øst, og vandet står i hydraulisk forbindelse med dammen på den vestlige nabogrund. Vandet i dammen stammer således fra indsivning af grundvand og tilledning af overfladevand. Vandet er kun svagt næringsrigt og helt klart om sommeren med en lille produktion af planktonalger. Bunden i dammen består af en blanding af brunt dynd og sand. Dammen havde i juni en største dybde på ca. 0,6 m.

Vandplanter

Undervandsvegetationen var meget veludviklet og artsrig, og den dækkede ca. 80% af dammens areal. Der fandtes således en del bevoksninger af vandplanterne tornløs hornblad, butbladet vandaks, liden vandaks, vandrøllike, kors-andemad og fladfrugtet vandstjerne. Desuden var der udbredte bevoksninger af kransnålalger, hvilket især omfattede bugtet glanstråd (*Nitella flexilis*) samt i mindre grad skør kransnål (*Chara globularis*) og almindelig kransnål (*Chara vulgaris*). Endvidere fandtes lidt bevoksninger af vandmosset vand-bueblad (*Drepanocladus fluitans*). Herudover var der lidt trådalger af dusk-vandhår (*Cladophora glomerata*) og slimtråd (*Spirogyra* sp.).

Flydebladsvegetationen var også ret veludviklet og dækkede ca. 20% af søens areal. Den var domineret af svømmende vandaks, som havde bevoksninger flere steder i dammen. Desuden fandtes enkelte bevoksninger af vand-pileurt samt en del bevoksninger af stor andemad og liden andemad.

Rørsumpvegetationen udgjorde ca. 10% af søens areal og var domineret af høj sødgræs. Desuden fandtes bevoksninger af stiv star, kær-star, næb-star, knippe-star, lyse-siv, glanskapslet siv, eng-rørhvene, manna-sødgræs, krybhvene, lådden dueurt, gul iris, bredbladet mærke, sværtevæld, vand-mynte, eng-forglemmigej, almindelig mjøduert og kær-snerre.

Smådyrsliv

Meget artsrigt med mange arter af børsteorme, vandmider, vandtæger, biller, vandnymfer, guldsmede, dansemyg, snegle og muslinger. Som følge af den veludviklede undervandsvegetation var der en del vegetationstilknyttede arter. Antalmæssigt var vandtæger, dansemyg og snegle dominerende. Af ualmindelige arter fandtes vandtægen vandrøver (*Ilyocorus cimicoides*), vandnymfen sortmærket kobbervandnymfe (*Lestes dryas*), guldsmeden sort hedelibel (*Sympetrum danae*) og billerne sribet skivevandkalv (*Acilius sulcatus*) og stor vandkalv (*Dytiscus marginalis*).

Padder og krybdyr

Af padder yngede følgende 5 arter: skrubtudse, butsnudet frø, grøn frø, lille vandsalamander og stor vandsalamander. Af disse var lille vandsalamander meget almindelig og stor vandsalamander almindelig, mens de øvrige tre arter kun var fåtalligt forekommende. Der observeredes en enkelt snog.

Ynglefugle

To hanner af gråand opholdt sig i søen i april, men der var tilsyneladende ikke nogen ynglepar i nærheden af dammen.

Øvrige faunaforhold

Der observeredes ingen fisk i dammen. Der har tidligere været guldfisk i søen, men disse er nu opfisket.

Særlige arter

Stor vandsalamander er en strengt beskyttet bilag IV-art under EU. Af rødlistede arter er registreret butsnudet frø (NT) og spidssnudet frø (NT). Desuden er kransnålalgen bugtet glanstråd en ualmindelig art herhjemme og forholdsvis sjælden i vandområderne og søerne i Gladsaxe Kommune. Af ualmindelige arter er desuden registreret sortmærket kobbervandnymfe, sort hedelibel, sribet skivevandkalv, grøn frø og snog.

Værdi- og målsætning

Dammen har en meget veludviklet og artsrig undervandsvegetation samt et artsrigt smådyrsliv. Paddebestanden er artsrig med bl.a. stor vandsalamander, hvorfor dammen har lokal og regional betydning (naturværdi II). En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er opfyldt.

Plejeforanstaltninger

Med den gode miljø- og naturtilstand er det ikke nødvendigt at foretage nogen pleje af dammen i øjeblikket. Hvis det er muligt, vil det være gavnligt at nedsætte næringsstofindholdet i overfladevandet, som tilføres dammen.

Samlet vurdering

Moderat næringsrig og klarvandet dam i en villahave. Dammen har en god miljø- og naturtilstand med en meget veludviklet og artsrig undervandsvegetation af vandplanter, vandmosser og kransnålalger. Smådyrslivet er særdeles artsrigt og rummer en del ualmindelige arter. Paddebestanden er også artsrig med fem ynglende paddearter. Der er ikke behov for nogen pleje af dammen.

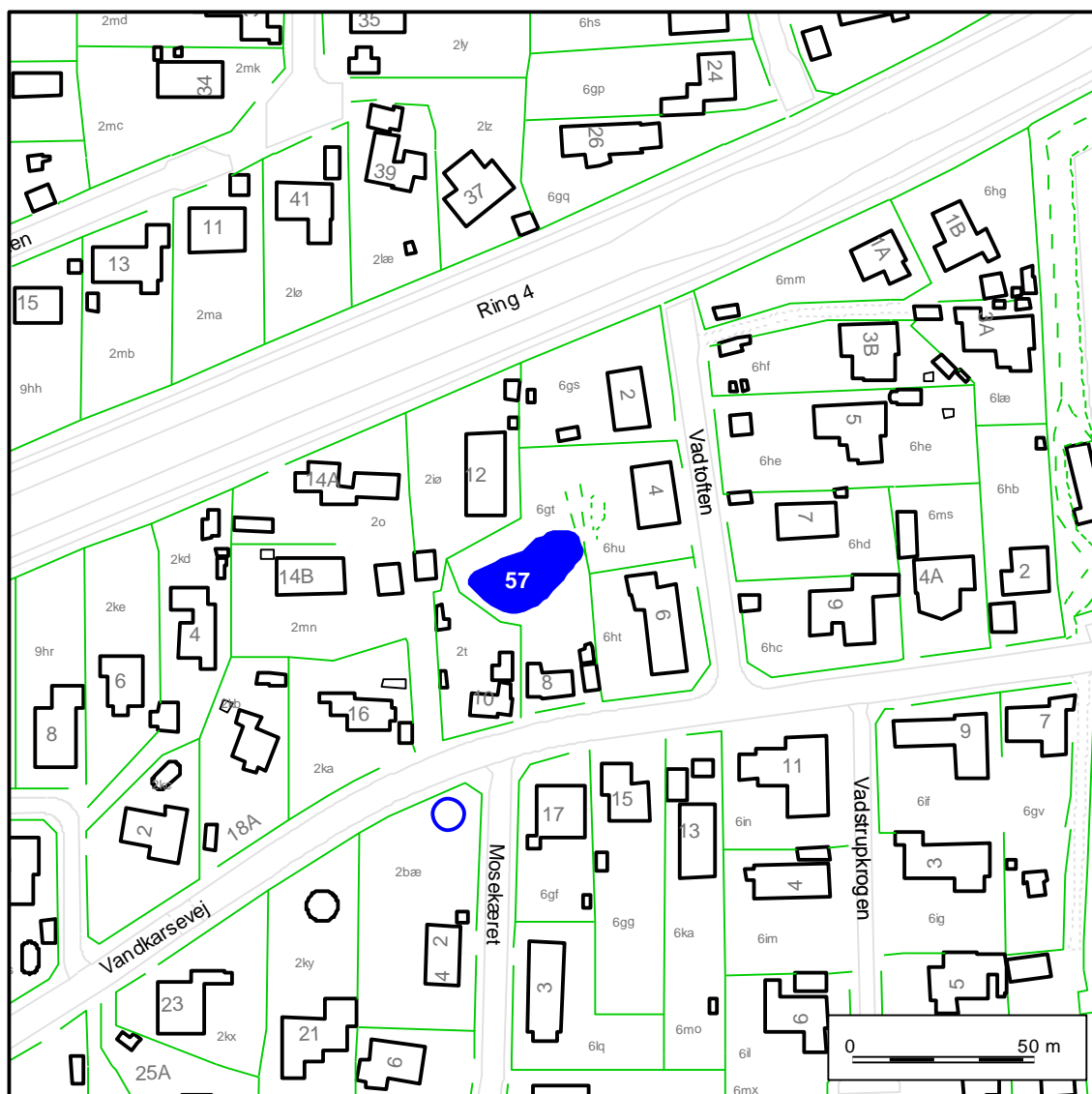
I forhold til den seneste undersøgelse i 2013 er der ikke sket større ændringer i plante- og dyrelivet, idet dammen også dengang havde en god naturtilstand med mange arter af undervandsplanter, smådyr og padder. Det omfattede stort set de samme arter som i 2021, herunder den sjældne kransnålalge, bugtet glanstråd, som også tidligere var almindelig i dammen.

Dammen ligger i en villahave og har et smalt bælte af sumplanter langs hovedparten af bredden. Den er klarvandet og har en veludviklet undervandsvegetation med mange arter. Der er lidt trådalger, da vandet er moderat næringsrigt. Smådyrslivet er også meget artsrigt, og der yngler fem arter af padder. Foto: 15. juni 2021.

6.7 Sø nr. 57, Vandkarse Sø i Bagsværd

Beliggenhed

Mellem Ring 4, Vandkarsevej og Vadtoften.

Ejendomsforhold

Privat sø med flere ejere.

Matrikler

6gt og 6hu, Bagsværd.

Areal

600 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3.

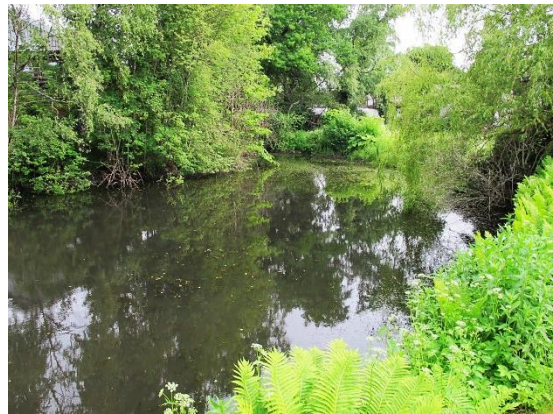
Dato: 8. april 2007

Dato: 6. juni 2007

Dato: 26. april 2013

Dato: 14. juni 2013

Dato: 16. april 2021

Dato: 15. juni 2021

Beskrivelse af søen

Moderat næringsrig sø, der ligger i et villaområde, og som har skyggende løvtræer langs en stor del af bredden. Dette omfatter bl.a. dun-birk, hænge-pil, grå-pil, ahorn, rød-el, almindelig hyld mv. Der er stejle skrænter langs det meste af søen, og der er kun lidt rørsumpvegetation langs bredden. Vandet var forholdsvis klart både i april og juni, og der var mange undervandsplanter af hornblad. Bunden af søen består af brunt og sort dynd, og langs en del af bredden er der stedvis sandbund. Søens største vanddybde var ca. 0,8 m i juni, og den udtørre normalt ikke om sommeren. Der er ikke nogen tilløb til eller afløb fra søen, og søvandet stammer fra indsivning af grundvand, nedbør og tilstrømmende overfladevand fra det omgivende terræn.

Vandplanter

Undervandsvegetationen dækkede ca. 90% af søens areal om sommeren og omfattede tætte og sammenhængende bevoksninger af tornfrøet hornblad, der fyldte det meste af søens vandvolumen op. Desuden var kors-andemad meget almindelig. Endvidere fandtes småbevoksninger af liden vandaks. Der var lidt bevoksninger af trådalger, og det bestod især dusk-vandhår (*Cladophora glomerata*) og i mindre grad af slimtråd (*Spirogyra* sp.).

Flydebladsvegetationen bestod af en del bevoksninger af liden andemad, stor andemad, tyk andemad, svømmende vandaks og hvid åkande, der tilsammen dækkede ca. 40 % af søens areal. Liden andemad var mest hyppig.

Rørsumpvegetationen udgjorde kun ca. 2% af søens areal og bestod af småbevoksninger langs bredden af manna-sødgræs, høj sødgræs, kryb-hvene, knæbøjet rævehale, stiv star, knippe-star, lyse-siv, glanskapslet siv, skovkogleaks, lådden dueurt, gul iris og hjortetrøst.

Smådyrsliv

Smådyrslivet var artsrigt med en del arter af børsteorme, igler, vandmider, krebsdyr, vandtæger, døgnfluer, guldsmede, vandnymfer, biller, dansemyg og snegle. Antalsmæssigt var vandbænkebidere (*Asellus aquaticus*), vandtæger, biller, dansemyg og snegle dominerende.

Smådyrslivet var arts- og individrigt som følge af, at der var mange vegetationsstilknyttede arter på grund af den veludviklede undervandsvegetation. Af ualmindelige arter blev registreret vandtægerne vandrøver (*Ilyocoris cimicoides*) og dværgrygsvømmer (*Plea minutissima*) samt billerne stor vandkalv (*Dytiscus marginalis*) og vandkalven *Rhantus suturellus*.

Padder og krybdyr

Af padder ynglede fåtalligt 4 arter: skrubtudse, butsnudet frø, grøn frø og lille vandsalamander. Søen er moderat god som ynglested for padder som følge af de mange undervandsplanter, men der er begrænsede æglægningssteder langs bredden som følge af stejle brinker, få sumpplanter og skyggende træer. Der observeredes en enkelt snog langs bredden af søen.

Ynglefugle

Der ynglede ingen arter af vandfugle, men der rastede enkelte gråænder.

Øvrige faunaforhold

Der observeredes ingen fiskearter, men der findes formentlig enkelte arter.

Særlige arter

Af rødlistede arter er registreret butsnudet frø (NT). Af ualmindelige arter er registreret vandtægen dværgrygsvømmer, vandbillerne *Rhantus suturellus* og stor vandkalv samt grøn frø og snog.

Værdi- og målsætning

Søen har lokal værdi (naturværdi III) med fire fåtalligt ynglende paddearter samt en veludviklet undervandsvegetation med en artsrigt smådyrsliv med enkelte ualmindelige arter. En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er således opfyldt.

Plejeforanstaltninger

Det vil være hensigtsmæssigt at fjerne lidt flere af de skyggende træer og buske omkring søen, så den bliver mere lysåben og ikke modtager så mange nedfaldne blade. Disse er med til at gøre søen næringsrig, når de ligger og rådner på søbunden, hvorved søbunden bliver mere slammet og der samtidig frigives næringsstoffer til vandet. Bortskæringen af træer kan foretages af de private lodejere, hvis de er indforstået med dette.

Samlet vurdering

Moderat næringsrig og relativt klarvandet sø med mange undervandsplanter af hornblad og et artsrigt smådyrsliv. Desuden yngler fåtalligt fire paddearter. Søens miljøtilstand- og naturtilstand er forholdsvis god, og der er ikke behov for en oprensning af søen de førstkommande år. For at skabe et endnu bedre vandmiljø og naturtilstand vil det være hensigtsmæssigt at fjerne enkelte af de skyggende træer langs bredden.

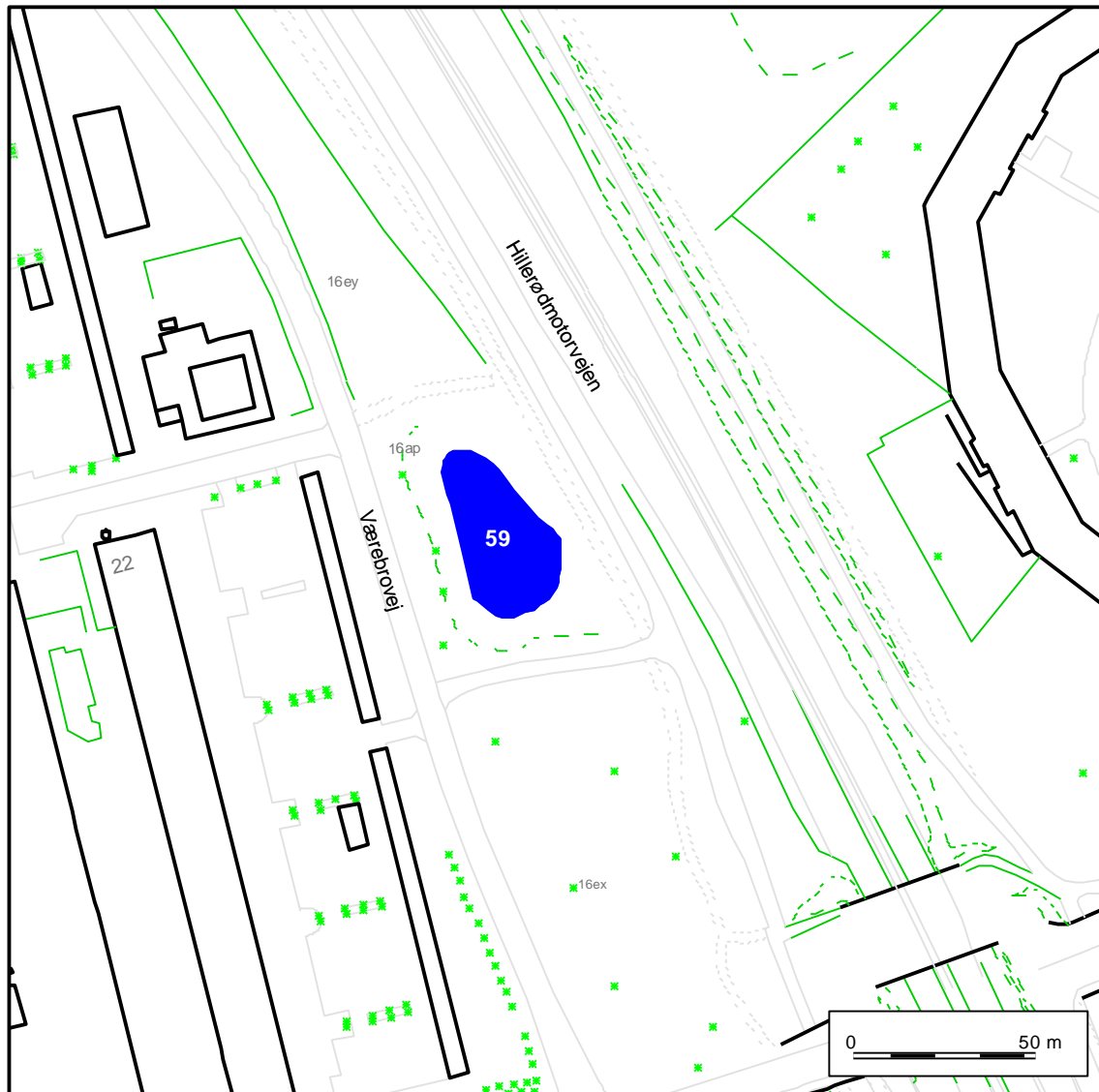
Ved den seneste undersøgelse i 2013 var søen også klarvandet og med en veludviklet undervandsvegetation af hornblad og et artsrigt smådyrsliv. Desuden ynglede der de samme fire paddearter. Søen havde således dengang også en god miljø- og naturtilstand, og der er tilsyneladende ikke sket væsentlige ændringer i søens naturforhold fra 2013 til 2021.

Vandkarse Sø er en næringsrig og klarvandet sø med en veludviklet undervandsvegetation bestående af hovedsagelig tornfrøet hornblad, som fylder næsten hele søen op med planter. Smådyrslivet i søen er derfor artsrigt, da mange af disse arter lever på vandplanter. Naturtilstanden er relativt god, men der kan med fordel fjernes enkelte af de skyggende træer langs bredden, da løvet fra disse er med til at gøre søen mere næringsrig og bunden mere slammet ved deres nedbrydning. Foto: 15. juni 2021.

6.8

Sø nr. 59, Vadstruppgård Sø i Bagsværd

Beliggenhed

Mellem Hillerødmotorvejen og Værebrovej.

Ejendomsforhold

Gladsaxe Kommune.

Matrikler

16ap, Bagsværd.

Areal

1000 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3.

Dato: 8. april 2007

Dato: 6. juni 2007

Dato: 22. april 2014

Dato: 19. juni 2014

Dato: 16. april 2021

Dato: 5. juni 2021

Beskrivelse af søen

Næringsrig sø der ligger i en lavning og er omgivet af græsarealer, løvskov og motorvejsarealer, og der strømmer således mere eller mindre næringsrigt overfladevand til søen fra det omgivende terræn. Der er ikke nogen direkte tilløb eller afløb. Der er skyggende løvtræer langs en stor del af søen bestående af rød-el, ahorn, stilk-eg, hænge-pil og grå-pil. Nedfaldne blade fra træerne bidrager med tilførsel af næringsstoffer til søvandet, når de rådner. Vandet var klart i april, mens det var ret uklart i juni, og der var ganske lidt oliefilm på en del af vandoverfladen. Søbunden er blød og består af sort og brunt dynd med en del nedfaldne blade. I juni var søens største vanddybde 0,5 m.

Vandplanter

Undervandsvegetationen var noget artsfattig og omfattede spredte bevoksninger af kors-andemad, liden vandaks og tornløs hornblad, der tilsammen kun dækkede ca. 1% af søens areal. Der var lidt trådalger af dusk-vandhår (*Cladophora glomerata*). Flydebladsvegetationen dækkede ca. 10% af søens areal og var domineret af stor andemad. Desuden fandtes en del liden andemad samt enkelte småbevoksninger af vand-pileurt.

Rørsumpvegetationen dækkede kun ca. 2% af søens areal og fandtes som småbevoksninger langs bredden. Det omfattede lådden dueurt, eng-forglemigej, kryb-hvene, manna-sødgræs, knæbøjet rævehale, bittersød natskygge, tigger-ranunkel, lyse-siv, glanskapslet siv, tudse-siv, almindelig sumpstrå, sværtevæld, vand-mynte og kær-snerre.

Smådyrsliv

Moderat artsrigt og domineret af vandbænkebidder (*Asellus aquaticus*) og snegle, især almindelig skivesnegl (*Planorbis planorbis*) samt af dansemyg. Der blev ikke registreret nogen ualmindelige eller sjældne arter.

Padder og krybdyr

Af padder ynglede fåtalligt butsnudet frø og lille vandsalamander.

Ynglefugle

Af vandfugle ynglede gråand (1 par) og grønbenet rørhøne (1 par)

Øvrige faunaforhold

Der observeredes ikke nogen fisk i søen.

Særlige arter

Af rødlistede arter er registreret butsnudet frø (NT) og grønbenet rørhøne (VU). Herudover registreredes ikke nogen ualmindelige arter.

Værdi- og målsætning

Søen har lokal værdi med to ynglende paddearter (naturværdi III). En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er ikke opfyldt.

Plejeforanstaltninger

Inden for de næste 5 år bør den næringsrige slambund oprensnes, så der kan komme flere undervandsplanter. Desuden bør pilebuskene og enkelte af træerne omkring søen fjernes, så søen bliver mere lysåben, og der sker et fald i mængden af nedfaldne blade, som er med til at gøre søen næringsrig.

Samlet vurdering

Næringsrig og lavvandet sø med en blød slambund, som har uklart vand om sommeren, så der kun er få undervandsplanter og et moderat artsrigt smådyrsliv. Der yngler fåtalligt to arter af padder. Søen bør oprensnes for dynd, og enkelte af de omkringstående buske og løvtræer fjernes.

I forhold til den seneste undersøgelse i 2014 er der ikke sket større ændringer i søens miljøtilstand, som også var dårligt på dette tidspunkt. De største ændringer i plante- og dyrelivet er, at flydebladsplanten stor andemad er blevet langt mindre dominerende og grøn frø er forsvundet som yngleart.

Vadstrupgård Sø er en næringsrig og lavvandet sø, hvor det omgivende og svagt skrånende terræn består af træbevoksede græsarealer. Søen ligger relativt tæt på Hillerød-motorvejen, og der strømmer muligvis overfladevand herfra til søen ved kraftig nedbør. Søbunden er blød og slammet, og den er dækket af en del nedfaldne blade. Vandet er forholdsvis klart om foråret. Foto: 16. april 2021.

Om sommeren er vandet noget uklart som følge af mange planktonalger, og vandoverfladen er noget skygget af løvtræerne og med en del nedfaldne blade. Søen har derfor kun få undervandsplanter og et moderat artsrigt smådyrliv. Hvis søen skal have bedre naturforhold, er det nødvendigt at oprense det næringsrige bundslam samt fælde nogle af de skyggende buske og træer langs bredden. Foto: 5. juni 2021.

6.9 Sø nr. 64, Egegårdssøen i Gladsaxe

Beliggenhed

Syd for Klausdalsbrovej og nord for Violvej.

Ejendomsforhold

Den nordlige del af søen ejes af Gladsaxe Kommune, mens de øvrige dele af søen er private.

Matrikler

9c og 4a, Gladsaxe.

Areal

6.000 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3.

Dato: 10. april 2007

Dato: 6. juni 2007

Dato: 21. april 2015

Dato: 15. juni 2015

Dato: 16. april 2021

Dato: 5. juni 2021

Beskrivelse af søen

Søens omgivende terræn består af græsarealer, kolonihaver og boligområder. Der er høje skyggende træer langs det meste af søen bestående af rød-el, hænge-pil og birk. Der er kun lidt rørsumpvegetation i form af enkelte små-bevoksninger mellem træerne. Søen modtager vand fra Signalsøen (sø nr. 63) via en grøft, der løber til den vestlige del af søen, mens der er afløb fra søen via et rørudløb langs nordbredden. Vandet er næringsrigt og periodevis uklart med en stor produktion af planktonalger. Søbunden er dækket af et tykt lag blødt og sort slam. Der er i 2019/2020 tilført bakterier, som skulle nedbryde slammet. Søen har en største dybde på ca. 1 m.

Vandplanter

Undervandsvegetationen var artsfattig og omfattede spredte bevoksninger af kors-andemad, kruset vandaks og børstebladet vandaks, som tilsammen kun dækkede ca. 0,1% af søens areal. Flydebladsvegetationen var også artsfattig med en sparsom forekomst af liden andemad og vand-pileurt. Rørsumpvegetationen bestod af få og spredte bevoksninger af bredbladet dunhammer, gul iris, grenet pindsvineknop, enkelt pindsvineknop, manna-sødgræs, høj sødgræs, knæbøjet rævehale, glanskapslet siv, lyse-siv, eng-forglemmigej, lådden dueurt, smalbladet mærke, tigger-ranunkel og kær-snerre.

Smådyrsliv

Smådyrslivet var ret artsfattigt på grund af manglen på undervandsvandplanter, og det omfattede kun forholdsvis få og robuste arter fra næringsrige søer. Antalmæssigt var børsteorme, dansemyg og snegle dominerende. Der blev ikke registreret nogen ualmindelige eller sjældne arter af smådyr.

Padder og krybdyr

Af padder yngede kun fåtalligt skrubtudse, som tilsyneladende ikke havde nogen større ynglesucces bedømt ud fra de få haletudser.

Ynglefugle

Af vandfugle yngede gråand (2 par) og blichøne (1 par). Desuden rastede der en del gråænder og enkelte grågæs, som alle ikke yngede i søen.

Øvrige faunaforhold

Af fisk blev observeret enkelte fisk af karpe, nipigget hundestejle, karudse og skalle. Der findes formentlig flere fiskearter i søen.

Særlige arter

Af rødlistede arter fandtes blichøne (VU).

Værdi- og målsætning

På grund af det artsfattige plante- og dyreliv har søen kun lokal naturmæssig værdi (naturværdi III). En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er ikke opfyldt.

Plejeforanstaltninger

Hvis en generel målsætning skal opfyldes, skal søen oprensnes for næringsrigt dynd og tilførslen af næringsrigt vand begrænses. Desuden skal karperne i søen opfiskes, idet deres oprodning af søbunden i forbindelse med deres fødesøgning frigiver næringsstoffer. Tilførslen af slamnedbrydende bakterier synes endnu ikke at have medført en markant ændring i naturtilstanden.

Samlet vurdering

Næringsrig og periodevis uklar sø med en bund dækket af slam. Der er næsten ingen undervands-, flydeblads- og rørsumpvegetation samt et artsfattigt smådyrsliv og paddebestand. Søen bør oprensnes, tilførslen af næringsrigt vand nedsættes og karperne i søen opfiskes. Tilsætning af slamnedbrydende bakterier har endnu ikke medført en markant bedre naturtilstand.

I forhold til den seneste undersøgelse i 2015 er der ikke sket større ændringer i søens miljøtilstand og det artsfattige plante- og dyreliv bortset fra lidt klarere vand. Søen har dog stadig en generelt dårlig natur- og miljøtilstand.

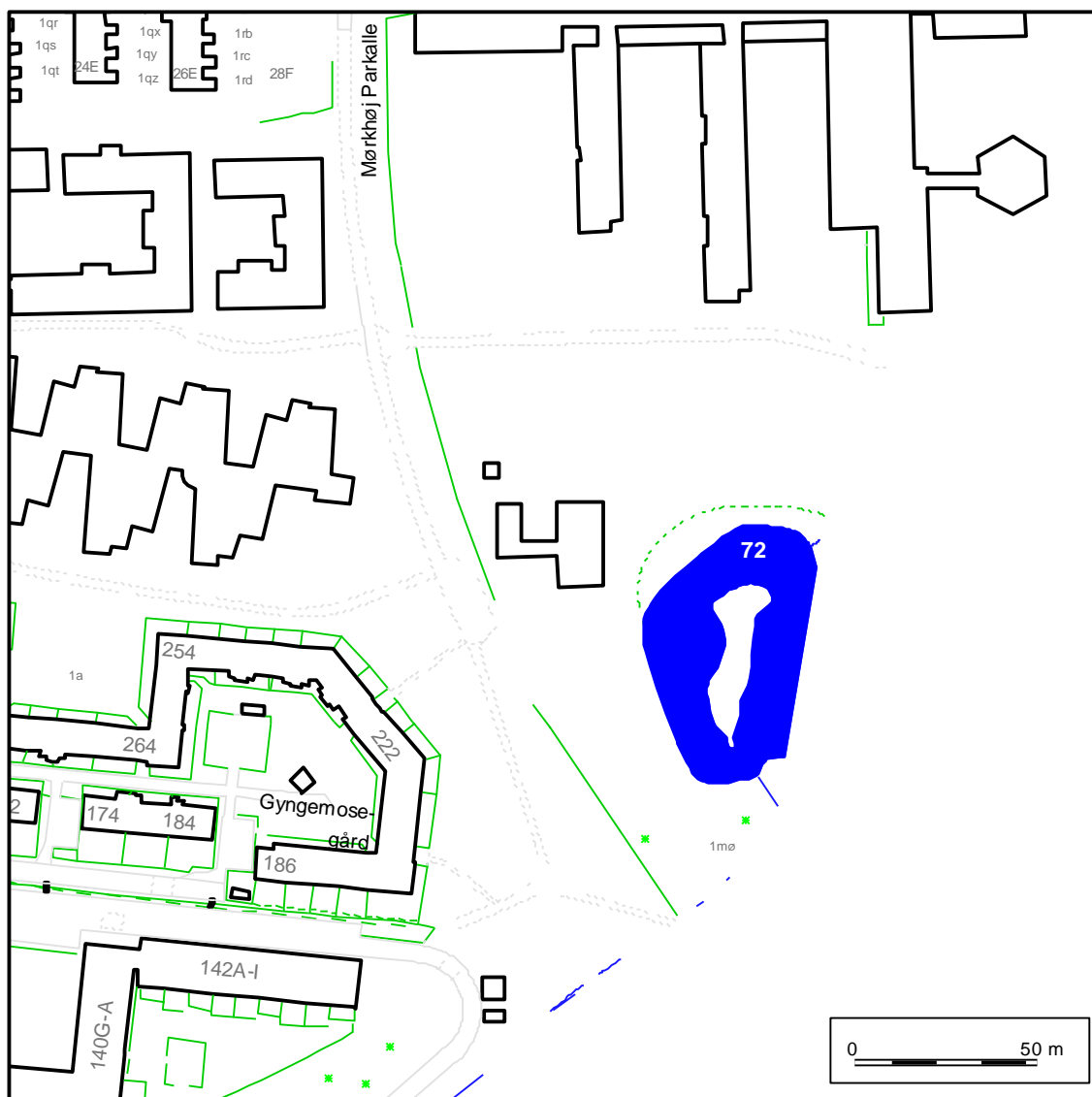
Egegårdssøen er en mellemstor og lavvandet sø, som er omgivet af græsarealer og løvtræer langs bredden. Det er en næringsrig sø, som periodevis kan have uklart vand som følge af en høj produktion af planteplankton. Søbunden er dækket af brunt og sort slam, som frigiver næringsstoffer til vandet. Desuden medfører karpers fouragering i søen ved oprodning af søbunden frigivelse af næringsstoffer. Foto: 16. april 2021.

Om sommeren har Egegårdssøen kun lidt trådalger i søen, og vandet er periodevis forholdsvis klart, selv om søen er næringsrig, og søbunden er slammet. Dette kan være en effekt af, at der er tilsat slamnedbrydende bakterier til søen i 2019 og 2020. Dette har dog foreløbig ikke medført nogen markant forbedring af naturtilstanden, idet der stadig kun er få undervandsplanter og et artsfattigt smådyrliv. Der er få sumplanter langs bredden, men enkelte steder findes bevoksninger af gul iris. Foto: 5. juni 2021.

6.10 Sø nr. 72, Rektorsøen i Gyngemosen

Beliggenhed

I Gyngemosen ved Mørkhøj Parkallé ved Blågårds Seminarium. Søen grænser op til Københavns Kommune.

Ejendomsforhold

Gladsaxe Kommune.

Matrikler

1mø, Mørkhøj.

Areal

2.400 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3.

Dato: 10. april 2015

Dato: 10. april 2015

Dato: 16. juni 2015

Dato: 16. juni 2015

Dato: 16. april 2021

Dato: 16. april 2021

Dato: 5. juni 2021

Dato: 5. juni 2021

Beskrivelse af søen

Det omkringliggende landskab er mose- og parklandskab, og søen indgår som en del af Gyngemosen. Søen er omgivet af træer langs bredden bestående af især rød-el, dun-birk, grå-pil og bånd-pil. Midt i søen findes en langstrakt ø, der er groet til med tagrør. Der er rørsump langs størstedelen af bredden, og rørsumpvegetationen består hovedsagelig af tagrør.

Sø vandet er klart og svagt brunfarvet af humusstoffer. Søen har en største dybde på ca. 1 m og en gennemsnitlig dybde på ca. ½ m. Sø bunden er dækket af et tykt lag dynd, og der ligger en del grene på bunden. Der tilføres næringsrigt vand via et rørdøb i den nordligste del af søen. Bedømt ud fra mængden af trådalger er sø vandet moderat næringsrigt.

Vandplanter

Undervandsvegetationen var moderat artsrig og bestod af lidt bevoksninger af kors-andemad, butbladet vandaks, liden vandaks og vandrøllike, der tilsammen kun dækkede ca. 1% af søens areal. Der var en spredt forekomst af trådalger bestående af grønalgene dusk-vandhår (*Cladophora glomerata*) og grønalgenslægten slimtråd (*Spirogyra* sp.). Flydebladsvegetationen var også ringe udviklet og bestod af lidt bevoksninger af vand-pileurt og liden andemad, som tilsammen dækkede ca. 1% af søens vandoverflade.

Rørsumpvegetationen dækkede ca. 60% af søens areal, og den var stærkt domineret af tagrør, der havde tætte bevoksninger strækningsvis langs bredden og på øen ude i søen. Herudover fandtes spredte bevoksninger af bredbladet dunhammer, dynd-padderok, almindelig sumpstrå, grenet pindsvineknop, enkelt pindsvineknop, gul iris, knippe-star, kær-star, tykakset star, manna-sødgræs, høj sødgræs, kryb-hvene, knæbøjjet rævehale, rørgræs, glanskapslet siv, lyse-siv, vand-mynte, lådden dueurt, eng-forglemmigej, sværtevæld, bittersød natskygge, tigger-ranunkel, smalbladet mærke, eng-forglemmigej, vejbred-skeblad og kær-snerre.

Smådyrsliv

Dette er moderat artsrigt, da der kun findes lidt undervandsvegetation, og sø bunden er dækket af blødt dynd. Som følge af den bløde dyndbund bestod smådyrslivet især af arter af børsteorme, igler, vandmider, krebsdyr, vandtæger, dansemyg, snegle og muslinger. Antalsmæssigt var snegle dominerende, og der var især mange individer af almindelig mosesnegl (*Radix balthica*) og almindelig skivesnegl (*Planorbis planorbis*). Desuden var stor bønnemusling (*Sphaerium corneum*) og vandbænkebidder (*Asellus aquaticus*) ret hyppige. Der blev ikke registreret nogen ualmindelige eller sjældne smådyrsarter.

Padder og krybdyr

Af padder yngede 5 arter: skrubbtudse, butsnudet frø, spidssnudet frø, stor vandsalamander og lille vandsalamander. Af disse var skrubbtudse, butsnudet frø og lille vandsalamander ret almindelige, mens spidssnudet frø og stor vandsalamander kun var fåtallige. Af krybdyr registreredes et enkelt individ af henholdsvis snog og almindeligt firben.

Ynglefugle

Af vandtilknyttede fugle yngede grågåås (3 par), gråand (1 par), blichøne (1 par), grønbenet rørhøne (1 par), rørsanger (3 par) og rørspurv (1 par). Vandfuglene havde gode yngleforskel på øen, selv om den var stærkt tilgroet med tagrør, da fuglene kunne være i fred for bl.a. ræve.

Øvrige faunaforhold

Der observeredes en enkelt individ af karpe samt enkelte individer af skalle, karudse og regnløje. Af disse arter er karpe og regnløje udsat. Der er formentlig flere fiskearter i søen end de fire nævnte arter.

Særlige arter

Stor vandsalamander og spidssnudet frø er med på EF-habitatdirektivets bilag IV som strengt beskyttede arter. Af rødlistede arter er registreret butsnudet frø (NT), spidssnudet frø (NT), blichøne (VU) og grønbenet rørhøne (VU).

Værdi- og målsætning

Søen har lokal og regional værdi med fem ynglende arter af padder, herunder spidssnudet frø og stor vandsalamander, samt en del vandtilknyttede fuglearter (naturværdi II). En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er ikke helt opfyldt på grund af, at undervandsvegetationen ikke er ret veludviklet samt tilstedeværelsen af et tykt slamlag på søbunden.

Plejeforanstaltninger

Hvis en generel målsætning skal opfyldes, skal der ske en oprensning af slammet i søen, så søen får en bedre miljøtilstand. Desuden skal der fældes enkelte træer langs sydbredden, så der bliver flere lysåbne og lavvandede bredzonearealer. Endvidere skal en del af rørskovsarealerne slås.

Samlet vurdering

Næringsrig sø med svagt brunfarvet vand og en blød slambund. Der er kun lidt undervands- og flydebladsvegetation, mens der er en del rørsumpvegetation langs søbredden. Som følge af den sparsomt forekommende undervandsvegetation er smådyrslivet kun moderat artsrigt, mens paddebestanden er artsrig med fem arter. Slambunden i søen bør oprenses, enkelte træer fjernes og en del af rørskoven slås, så der kan skabes en bedre natur- og miljøtilstand. I øvrigt bør søen oprenses for gamle cykelstel, plastik mv.

I forhold til den seneste undersøgelse af søen i 2015 er der ikke sket større ændringer i mængden af undervandsplanter, mens bredzonen er blevet mere tilgroet med tagrør. Der er ikke sket større ændringer i smådyrslivet, mens paddebestanden er blevet lidt mindre artsrig, idet grøn frø er holdt op med at yngle. Ynglefuglebestanden er også blevet lidt mindre artsrig, idet lille lappe-dykker og vandrikse ikke yngler mere. Samlet set er natur- og miljøtilstanden blevet lidt ringere fra 2015 til 2021.

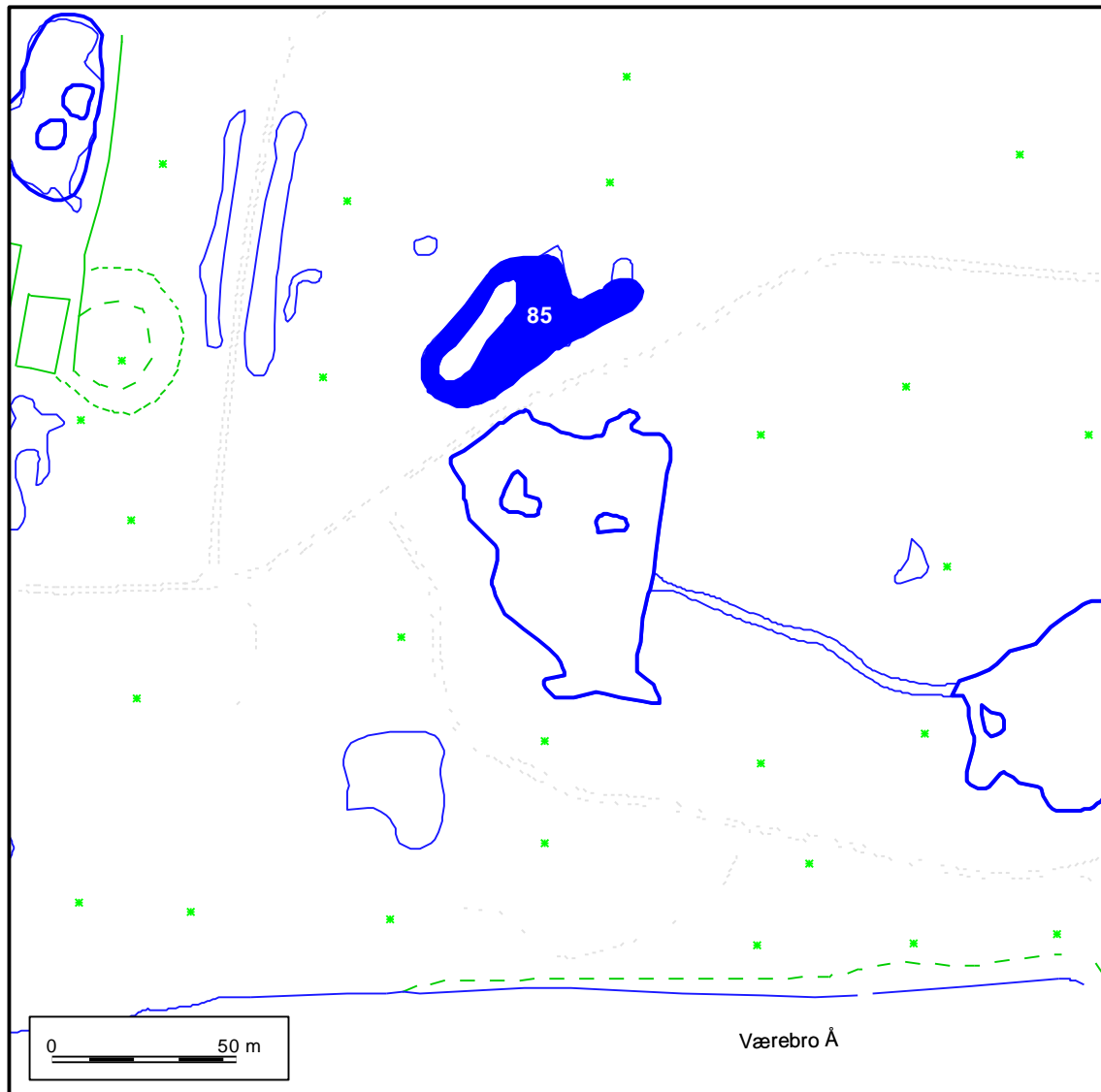

Rektorsøen er beliggende i Gyngemosen ved den tidligere rektorbolig for Blågård's Seminarium. Det er en næringsrig sø med forholdsvis klart vand, men kun med få undervandsplanter. Søen er omgivet af skyggende løvtræer, og langs en stor del af bredden og øen midt i søen er der tagrørsbevoksninger. Søbunden er dækket af et tykt lag slam, og der findes en del gamle cykelstel, plastik mv. i søen. Foto: 16. april 2021.

Rektorsøen først på sommeren, hvor en stor del af søen er skygget af de omgivende høje løvtræer, og øen er groet til med tagrør. Beskygningen bevirker, at undervandsvegetationen ikke er særlig veludviklet, så smådyrslivet kun er moderat artsrigt. På trods af beskygningen yngler der fem paddearter, hvilket bl.a. omfatter de to strengt beskyttede arter, spidssnudet frø og stor vandsalamander. Foto: 5. juni 2021.

6.11 Sø nr. 85, Sø i Fedtmosen

Beliggenhed

I den centrale del af Fedtmosen.

Ejendomsforhold

Gladsaxe Kommune.

Matrikler

2eh, Bagsværd.

Areal

1.500 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3. Søen er med i Plejeplan 2016-2026 for Smør- og Fedtmosen fra 2016.

Dato: 11. juli 2007

Dato: 11. juli 2007

Dato: 21. april 2015

Dato: 16. juni 2015

Dato: 16. april 2021

Dato: 15. juni 2021

Beskrivelse af søen

Det omgivende moseterræn består af rørsump, hængesæk, sumpskov og våd mose. Der er dun-birk og grå-pil langs det meste af søbredden bortset fra langs sydbredden ved stien, hvor der er et lysåbent område uden træer. Desuden findes stedvis rød-el. Der er en langstrakt og tilgroet ø langs vestbredden, hvoraf en del har hængesækagtig karakter. Langs bredden er der strækningsvis bræmmer af rørsumpvegetation afbrudt af træbevoksninger, og langs den nordlige del af bredden findes udbredte og tætte bevoksninger af tagrør. Søen er opstået ved tørvegravning for mange år siden.

Søvandet er klart og svagt brunligt af humusstoffer med sigt dybde til det meste af søbunden. Søbunden består af tørv og sand, som er overlejret med et brunt lag dynd, hvilket tyder på at der er gode iltforhold ved bunden. Der er fast sandbund langs sydbredden af søen. Den største dybde er på ca. 1,5 m og gennemsnitsdybden på ca. 1 m.

Vandplanter

Undervandsvegetationen dækkede ca. 15% af søens areal og voksede ud til en største dybde på knap 1 m. Vegetationen bestod af vandplanterne slank blærerod, butbladet vandaks, liden vandaks, og kors-andemad samt vandmosserne almindelig kildemos (*Fontinalis antipyretica*), vand-bueblad (*Drepanocladus fluitans*) og flydende stjerneløv (*Riccia fluitans*). Af grønne trådalger fandtes ganske lidt bevoksninger af grønalgslægten slimtråd (*Spirogyra* sp.) og grønalgen dusk-vandhår (*Cladophora glomerata*).

Flydebladsvegetationen var meget spredt forekommende og dækkede kun ca. 0,1% af søens vandoverflade. Den omfattede således lidt bevoksninger af liden andemad, stor andemad, frøbid og vand-pileurt, hvoraf de to sidstnævnte arter er rodfæstet til søbunden.

Rørsumpvegetationen dækkede ca. 20% af søens areal og var stærkt domineret af tagrør. Desuden fandtes bevoksninger af næb-star, kær-star, stiv star, top-star, nikkende star, manna-sødgræs, høj sødgræs, kryb-hvene, knæbøjet rævehale, glanskapslet siv, lyse-siv, liden siv, kær-mangeløv, smalbladet mangeløv, dusk-fredløs, almindelig fredløs, kragefod, gul iris, bredbladet dunhammer, grenet pindsvineknop, dynd-padderokke, kær-padderokke, almindelig sumpstrå, sværtevæld, lådden dueurt, eng-forglemmigej, vandmynte, smalbladet mærke, kær-ranunkel og vandnavle.

Smådyrsliv

Artsrigt med en del arter af især vandmider, vandtæger, biller, vårflyer, vandnymfer, guldsmede, dansemyg og snegle. Antalsmæssigt var snegle dominerende. Af ualmindelige arter registreredes vandedderkop (*Argyroneta aquatica*), billerne *Haliphus flavicollis* og stribet skivevandkalv (*Acilius sulcatus*), guldsmedene stor hedelibel (*Sympetrum striolatum*) og sort hedelibel (*Sympetrum danae*) og vandtægen vandløver (*Ilyocoris cimicoides*).

Padde og krybdyr

Af padde yngede følgende 6 paddearter: skrubtudse, butsnudet frø, spidsnudet frø, grøn frø, lille vandsalamander og stor vandsalamander. Af disse var kun butsnudet frø og lille vandsalamander almindelige, mens de øvrige fire arter var fåtalligt forekommende. Af krybdyr registreredes en enkelt snog samt et individ af røddoret terrapin. Det er en skildpaddeart fra Nordamerika, som holdes i akvarier herhjemme, og den er ulovligt udsat i mosen.

Ynglefugle

Af vandtilknyttede fugle yngede grågås (1 par), gråand (1 par), grønbenet rørhøne (1 par), vandrikse (1 par), rørsanger (3 par) og rørspurv (1 par). Vandrikse en forholdsvis ualmindelig ynglefugl på landsplan.

Øvrige faunaforhold

Af fisk registreredes skalle, aborre og karudse. Der findes formentlig flere fiskearter i søen.

Særlige arter

Spidssnudet frø og stor vandsalamander er med på EF-habitatdirektivets bilag IV som strengt beskyttede arter. Af rødlistede arter er registreret butsnudet frø (NT), spidssnudet frø (NT), blichøne (VU) og grønbenet rørhøne (VU). Af ualmindelige arter er fundet slank blærerod, *Haliphus flavicollis*, sribet skivevandkalv, stor hedelibel, sort hedelibel og skildpaddearten rødøret terrapin.

Værdi- og målsætning

Søen har stor lokal og regional betydning med en artsrig undervandsvegetation, smådyrsfauna og paddebestand (naturværdi II). En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er opfyldt.

Plejeforanstaltninger

Der er i øjeblikket ikke noget større behov for pleje af søen, men efter 5 år vil det formentlig være hensigtsmæssigt at fjerne en del af trævegetationen og rørsumpen langs sydbredden, så der her skabes lavvandede og lysåbne bredzonearealer til gavn for blandt andet padde og smådyr.

Samlet vurdering

Svagt næringsrig mosesø med klart og svagt brunligt vand. Undervandsvegetationen er artsrig bestående af vandplanter og vandmosser. Smådyrlivet og paddebestanden er også artsrig, og rummer bl.a. de EU-lovbeskyttede arter spidssnudet frø og stor vandsalamander. Desuden yngler en del vandfuglearter. I øjeblikket er der ikke noget plejebestandsbehov af søen.

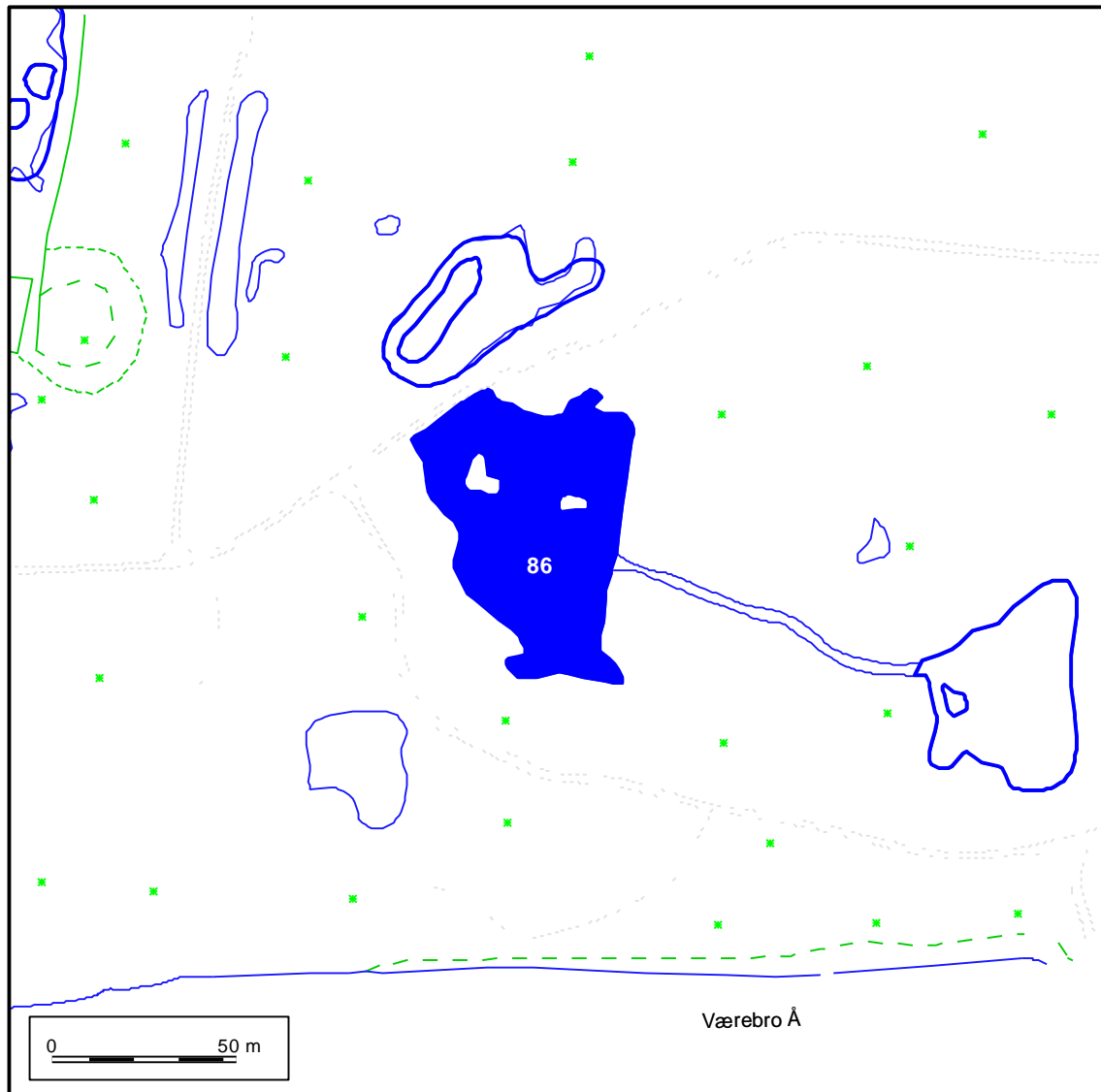
I forhold til den seneste undersøgelse i 2015 er der ikke sket større ændringer af søens natur- og miljøtilstand bortset fra, at søen er blevet lidt mere tilgroet med tagrør, pil og birk. Søvandet er stadig klart, og søens plante- og dyreliv er artsrigt, således at en generel målsætning for søen er opfyldt.

Sø nr. 85 i Smørmosen er en gammel tørvegrav, hvor de omgivende mosearealer består af pile- og birkekrat samt rørskov af tagrør. Søvandet er klart og svagt brunfarvet af humusstoffer fra tørvejorden. Bunden i søen består af sand og tørv, der er dækket af brunt dynd, og forrest langs sydsiden er der sandbund. Foto: 15. juni 2021.

6.12 Sø nr. 86, Sø i Fedtmosen

Beliggenhed

I den sydvestlige del af Fedtmosen.

Ejendomsforhold

Gladsaxe Kommune.

Matrikler

2eh, Bagsværd.

Areal

3.400 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3. Søen er med i Plejeplan 2016-2025 for Smør- og Fedtmosen fra 2016.

Dato: 11. juli 2007

Dato: 11. juli 2007

Dato: 21. april 2015

Dato: 16. juni 2015

Dato: 16. april 2021

Dato: 15. juni 2021

Beskrivelse af søen

Søen er omgivet af rørsump, hængesæk, sumpskov og mose. Søen er en tidligere tørvegrav, og der er busk- og træbevoksninger langs størstedelen af bredden bestående af især grå-pil, dun-birk, og rød-el. Der er strækingsvis rørsump afbrudt af træbevoksninger. I midten af søen findes to øer, der er groet til med rørsump og sumpskov.

Sø vandet er klart og svagt brunfarvet med en sigt dybde til ca. 1 m. Langs nordvestbredden er der sandbund langs bredden, men ellers består søbunden af tørv dækket af brunt dynd som tegn på gode iltforhold ved bunden. Søen har en største dybde på ca. 2 m.

Vandplanter

Undervandsvegetationen dækkede ca. 20% af søens areal og fandtes ud til en dybde på lidt over 1 m. Det omfattede liden vandaks, butbladet vandaks, tornfrøet hornblad, tornløs hornblad, slank blærerod, kors-andemad, gul åkande (undervandsform) og mosserne almindelig kildemos (*Fontinalis anti-pyretica*), vand-bueblad (*Drepanocladus fluitans*) og flydende stjerneløv (*Riccia fluitans*). Der var en fåtallig forekomst af trådalger af grønalgslægten slimtråd (*Spirogyra* sp.) og grønalgten dusk-vandhår (*Cladophora glomerata*).

Flydebladsvegetationen dækkede ca. 5% af søens vandoverflade og bestod af spredte småbevoksninger af gul åkande, vand-pileurt, frøbid, stor andemad og liden andemad. Der var ikke nogen steder med større sammenhængende bevoksninger af flydebladsplanter.

Rørsumpvegetationen dækkede ca. 15% af søens areal, og var domineret af sammenhængende bevoksninger af tagrør. Desuden fandtes varierende bevoksninger af smalbladet dunhammer, bredbladet dunhammer, næb-star, kær-star, stiv star, top-star, nikkende star, knippe-star, manna-sødgræs, høj sødgræs, kryb-hvene, knæbøjjet rævehale, glanskapslet siv, lyse-siv, dynd-padderok, kær-padderok, almindelig sumpstrå, kær-mangeløv, smalbladet mangeløv, dusk-fredløs, almindelig fredløs, kragefod, lådden dueurt, bittersød natskygge, enkelt pindsvineknop, grenet pindsvineknop, sværtevæld, eng-forglemmigej, sump-forglemmigej, vandmynte, langbladet ranunkel mv.

Smådyrsliv

Artsrigt med en del arter af krebsdyr, vandmider, vandtæger, biller, vandnymfer, guldsmede, vårfluer, dansemyg, snegle og muslinger. Antalsmæssigt var snegle stærkt dominerende. Af ualmindelige arter fandtes billerne *Haliphus flavicollis* og stribet skivevandkalv (*Acilius sulcatus*), vandedderkop (*Argyroseta aquatica*), guldsmedene sort hedelibel (*Sympetrum danae*), grøn smaragdlibel (*Cordulia aenea*), stor kejserguldsmed (*Anax imperator*) og lille kær-guldsmed (*Leucorrhinia dubia*), vandnymferne rødøjjet vandnymfe (*Erythromma najas*) og sortmærket kobbervandnymfe (*Lestes dryas*) samt vandtægen vandrøver (*Ilyocoris cimicoides*).

Padder og krybdyr

Af padder ynglede 6 arter: skrubtudse, butsnudet frø, spidssnudet frø, grøn frø, lille vandsalamander og stor vandsalamander. Af disse var det kun lille vandsalamander og skrubtudse, der var ret almindelige, mens de øvrige fire arter kun ynglede fåtalligt. Af krybdyr observeredes en enkelt snog i søen og nogle få individer af almindeligt firben langs søen.

Ynglefugle

Af vandtilknyttede fugle ynglede grågåse (2 par), gråand (1 par), blichøne (1 par), grønbenet rørhøne (1 par), vandrikse (1 par), rørsanger (5 par), sivsanger (1 par) og rørspurv (1 par). Vandfuglene havde forholdsvis gode ynglemuligheder på de to øer ude i søen, mens bevoksningerne af tagrør gav ynglemuligheder for sangfuglene. De to arter af vandhøns ynglede i rørsumpen.

Øvrige faunaforhold

Af fisk observeredes enkelte individer af gedde, skalle, aborre, karudse og nippiget hundestejle. Der er formentlig flere fiskearter i søen, idet søen er for dyb til, at den kan bundfryse. Tilstedeværelsen af en del gedder i søen betyder, at lille lappedykker undgår den som ynglested.

Særlige arter

Spidssnudet frø og stor vandsalamander er med på EF-habitatdirektivets bilag IV som strengt beskyttede arter. Af rødlistede arter er registreret butsnudet frø (NT), spidssnudet frø (NT), blichøne (VU) og grønbenet rørhøne (VU). Af ualmindelige arter er fundet billerne *Haliphus flavicollis* og sribet skivevandkalv, guldsmedene sort hedelibel, grøn smaragdlibel, stor kejserguldsmed og lille kærguldsmed, vandnymferne rødøjet vandnymfe og sortmærket kobbervandnymfe. Desuden er slank blærerod og vandrikse ualmindelige arter.

Værdi- og målsætning

Søen har både lokal og regional betydning med et artsrigt plante- og dyreliv, hvilket omfatter mange arter af undervandsplanter, smådyr og padder, hvoraf en del arter er beskyttede, rødlistede, sjældne eller ualmindelige her i landet (naturværdi II). En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er således opfyldt for søen.

Plejeforanstaltninger

De seneste år er søen blevet lidt mere tilgroet med rørskov og pilekrat. En del af bevoksningerne af pilekrat og af sumplanter kan derfor fjernes langs dele af søbredden for at skabe åbne og lavvandede områder, hvilket bl.a. vil være til gavn for smådyr, padder og vandfugle. En sådan pleje behøver dog først af ske efter 5 år og kan lettest gennemføres langs den nordlige og nordvestlige del af søen, som ligger tættest på stien.

Samlet vurdering

Gammel tørvegravssø med klart og svagt brunfarvet vand. Undervandsvegetationen er artsrig med en del arter af vandplanter og vandmøsser, bl.a. slank blærerod. Smådyrslivet er også artsrigt og varieret, og omfatter en del ualmindelige arter. Paddebestanden er artsrig med 6 arter, herunder de to EU-lovbeskyttede arter spidssnudet frø og stor vandsalamander. Vandfuglebestanden er moderat artsrig med en enkelt ualmindelig art.

I forhold til den seneste undersøgelse i 2015 er der ikke sket større ændringer i miljøtilstanden og de biologiske forhold i søen bortset fra, at der er sket en øget tilgroning med pilekrat og rørsump. Plante- og dyrelivet i søen er således stadig artsrigt og varieret, og miljøtilstanden er tilfredsstillende. Der behøver derfor formentlig ikke at ske nogen naturpleje inden for de næste 5 år.

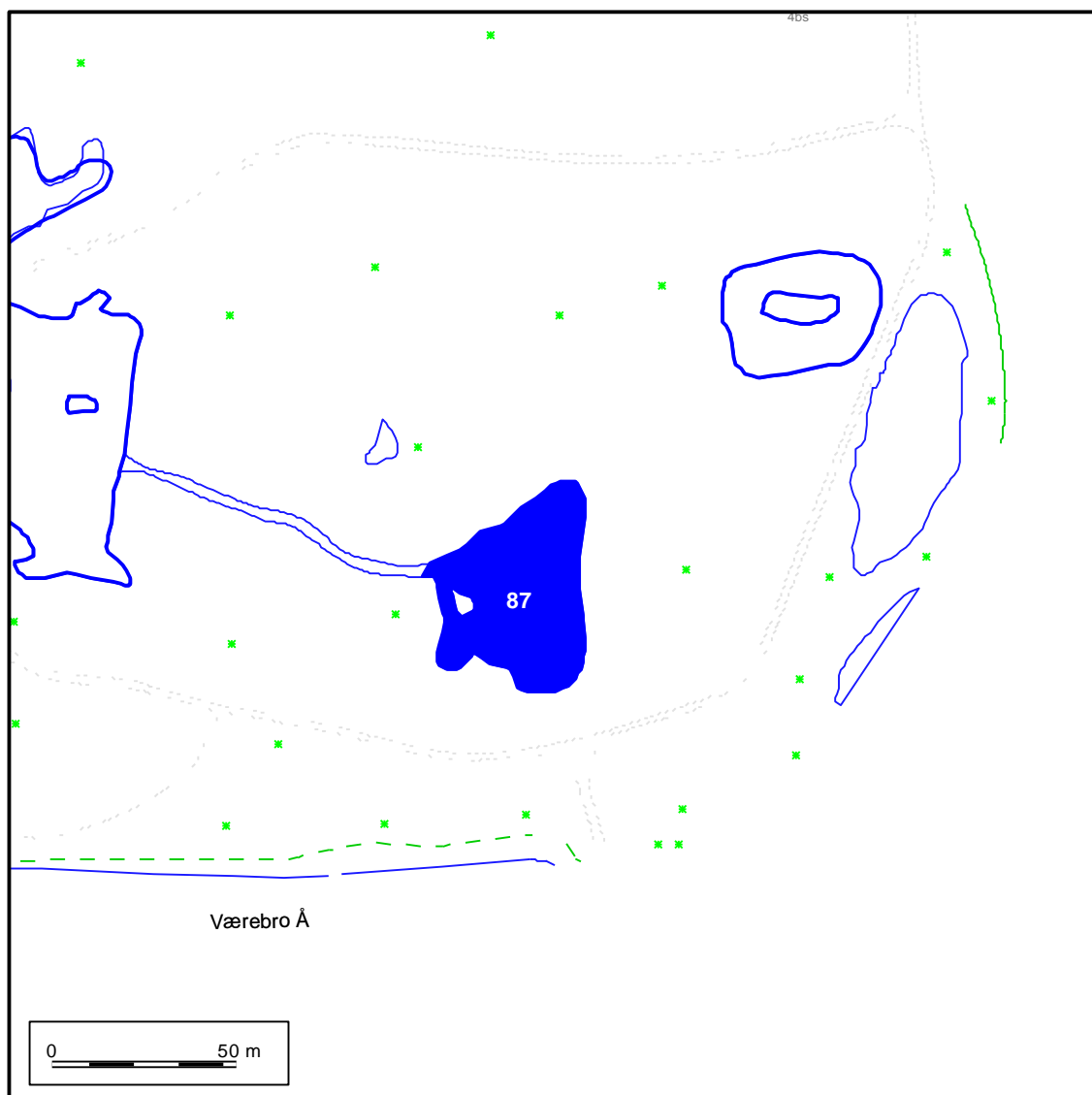

Sø nr. 86 i Fedtmosen er en gammel tørvegravssø, hvor det omgivende terræn er våd mose med sumpvegetation og pilekrat. Sø vandet er klart og svagt brunligt af humustoffer fra tørvejorden. Der findes en artsrig undervandsvegetation med vandplanter og vandmøsser i det meste af søen. Smådyrslivet er også artsrigt med en del ualmindelige arter, og paddebestanden omfatter 6 arter. Foto: 16. april 2021.

Om sommeren er sø nr. 86 i Fedtmosen omgivet af en tæt vegetation af sumpplanter og af pile- og birkekrat. Da søen kun er svagt næringsrig, er vandet klart hele sommeren, og der findes kun lidt trådalger. Der er i øjeblikket ikke noget behov for naturpleje af søen, men inden for 5 år vil det være hensigtsmæssigt at fjerne en del af sumpvegetationen og kratbevoksningen for at skabe en mere lysåben bredzone, som vil være til gavn for bl.a. smådyr, padder og vandfugle. Foto: 15. juni 2021.

6.13 Sø nr. 87, Sø i Fedtmosen

Beliggenhed

I den sydøstlige del af Fedtmosen nord for Værebro Å.

Ejendomsforhold

Gladsaxe Kommune.

Matrikler

2 eh, Bagsværd.

Areal

1.800 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3. Søen er med i Plejeplan 2016-2025 for Smør- og Fedtmosen fra 2016.

Dato: 11. juli 2007

Dato: 11. juli 2007

Dato: 21. april 2015

Dato: 16. juni 2015

Dato: 16. april 2021

Dato: 15. juni 2021

Beskrivelse af søen

Søen er en tidligere tørvegrav, der er omgivet af våd mose med sumpvegetation, hængesæk og sumpskov. Der er busk- og træbevoksninger langs med søbredden bestående af især grå-pil, rød-el og dun-birk. Strækningsvis langs bredden er der rørsump, hængesæk og pilekrat, som strækker sig ud i søen. Der findes en lille ø, der er groet til med sumpskov og rørsumpvegetation.

Sø vandet er klart og svagt brunligt som følge af humusstoffer fra tørvejorden, og søbunden består af tørv overlejret med brunt dynd. Der er formentlig forholdsvis gode iltforhold ved bunden. Søens største dybde er lidt over 1 m, og den gennemsnitlige dybde er på ca. 0,7 m.

Vandplanter

Undervandsvegetationen dækkede ca. 40% af søens areal og fandtes over hele søen. Den domineredes af almindelig kildemos (*Fontinalis antipyretica*), der havde store og sammenhængende bevoksninger, mens der mere spredt var bevoksninger af liden vandaks, butbladet vandaks, tornløs hornblad, korsandemad, vandrøllike, undervandsblade af gul åkande samt mosserne vandbueblad (*Drepanocladus fluitans*) og flydende stjerneløv (*Riccia fluitans*). Der var ganske lidt trådalger bestående af grønalgelægterne slimtråd (*Spirogyra* sp.) og *Oedogonium* samt grønalgen dusk-vandhår (*Cladophora glomerata*).

Flydebladsvegetationen udgjorde ca. 10% af søens areal, og den var domineret af bevoksninger af hvid åkande, som havde sammenhængende bevoksninger flere steder i søen. Desuden fandtes småbevoksninger af gul åkande, vand-pileurt, frøbid, stor andemad og liden andemad.

Rørsumpvegetationen dækkede ca. 20% af søens areal og var domineret af tagrør. Desuden fandtes bevoksninger af bredbladet dunhammer, smalbladet dunhammer, næb-star, kær-star, top-star, stiv star, knippe-star, sø-kogleaks, almindelig sumpstrå, høj sødgræs, manna-sødgræs, kryb-hvene, knæbøjet rævehale, dynd-padderok, kær-mangeløv, dusk-fredløs, langbladet ranunkel, tigger-ranunkel, enkelt pindsvineknop, grenet pindsvineknop, gul iris, lådden dueurt, kragefod, bittersød natskygge, smalbladet mærke, vejbred-skeblad, eng-forglemmigej, sværtevæld, vandnavle, glanskapslet siv, lyse-siv mv.

Smådyrsliv

Artsrigt og varieret med en del arter af krebsdyr, vandtæger, biller, guldsmede, vandnymfer, dansemyg, snegle og muslinger. Antalsmæssigt dominerede vandbænkebidere (*Asellus aquaticus*), vandtæger og snegle. Af ualmindelige arter blev registreret vandbillerne *Rhantus suturellus* og sribet skivevandkalv (*Acilius sulcatus*), vandedderkop (*Argyroneta aquatica*), guldsmedene sort hedelibel (*Sympetrum danae*), stor kejserguldsmed (*Anax imperator*) og lille kærguldsmed (*Leucorrhinia dubia*), vandtægerne stavtæge (*Ranatra linearis*) og vandrøver (*Ilyocoris cimicoides*) samt sneglene kølskivesnegl (*Planorbis carinatus*) og skjoldsnegl (*Acroloxus lacustris*).

Padder og krybdyr

Af padder ynglede 6 arter: skrubtudse, butsnudet frø, spidssnudet frø, grøn frø, lille vandsalamander og stor vandsalamander. Af disse var skrubtudse, butsnudet frø og lille vandsalamander ret almindelige, mens de tre øvrige arter spidssnudet frø, grøn frø og storvandsalamander kun var fåtallige.

Af krybdyr observeredes snog og en enkelt skildpadde, rødøret terrapin, som holdt til i søen. Arten er udsat i mosen, idet den normalt lever i Amerika. Ved den seneste undersøgelse af søen i 2015 blev rødøret terrapin også registreret med et enkelt individ i søen, og det drejer sig muligvis om det samme individ, da arten godt kan overleve de efterhånden milde danske vintre.

Ynglefugle

Af vandtilknyttede fugle ynglede grågås (1 par), gråand (1 par), blichøne (1 par), rørsanger (4 par) og rørspurv (1 par). Vandfuglene ynglede på øen i søen og i rørsumpen langs bredden.

Øvrige faunaforhold

Af fisk registreredes små individer af gedde, skalle, rudskalle og karudse. Der findes formentlig flere fiskearter i søen.

Særlige arter

Spidssnudet frø og stor vandsalamander er med på EF-habitatdirektivets bilag IV som strengt beskyttede arter. Af rødlistede arter er registreret butsnudet frø (NT), spidssnudet frø (NT) og blishøne (VU). Af ualmindelige arter er fundet billerne *Rhantus suturellus* og sribet skivevandkalv, guldsmedene sort hedelibel, stor kejserguldsmed og lille kærguldsmed, stavtæge og kølskive-snegl. Skildpadden rødøret terrapin er på Naturstyrelsens liste over invasive arter, og denne udenlandske art er således uønsket i den danske natur.

Værdi- og målsætning

Søen er af både lokal og regional betydning med en artsrig undervandsvegetation, smådyrsfauna og paddebestand samt en moderat artsrig vandfuglebestand (naturværdi II). Der findes således en del beskyttede, rødlistede og ualmindelige arter, og en generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er opfyldt for søen.

Plejeforanstaltninger

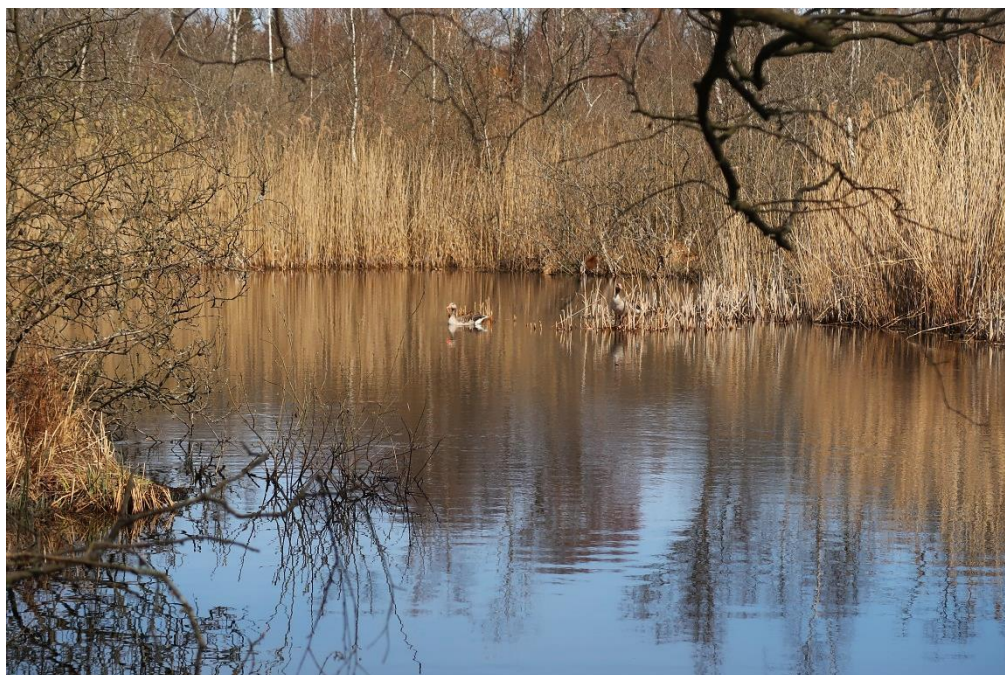
Det vil være hensigtsmæssigt, at fjerne pilekrat og sumplanter langs en del af sydbredden for at skabe mere lysåbne arealer, hvilket bl.a. vil være til gavn for padder, smådyr og vandfugle. Især frøerne har ikke særlig gode yngleforhold og opvækstmuligheder for haletudserne som følge af manglen på bredstrækninger med en lysåben bredzone. Naturplejen behøver dog ikke at blive gennemført før efter 5 år, da der tilsyneladende ikke er sket nogen væsentlige forringelser af plante- og dyrelivet i søen de seneste 5-6 år.

Samlet vurdering

Mosesø med klart og svagt brunligt vand. Undervandsvegetationen er artsrig og udbredt til størstedelen af søen, og den omfatter både vandplanter og vandmøser. Smådyrlivet er artsrigt og rummer en del ualmindelige arter. Paddebestanden er også artsrig med bl.a. spidssnudet frø og stor vandsalamander, som begge er EU-lovbeskyttet. Desuden findes en moderat artsrig vandfuglebestand. Der kan der med fordel fjernes en del pilekrat og rørsumpvegetation langs især sydbredden for at skabe åbne bredzonearealer til gavn for plante- og dyrelivet i søen, men det behøver ikke at ske de næste 5 år.

I forhold til den seneste undersøgelse i 2015 synes der ikke at være sket større ændringer i søens miljøtilstand, men søen er blevet lidt mere tilgroet med sumplanter og pilekrat. Plante- og dyrelivet er trods dette blevet en del mere artsrigt. Undervandsvegetationen er således blevet mere artsrig og udbredt i søen, og der er også kommet flere smådyrsarter, hvilket har omfattet enkelte ualmindelige arter og sjældne arter.

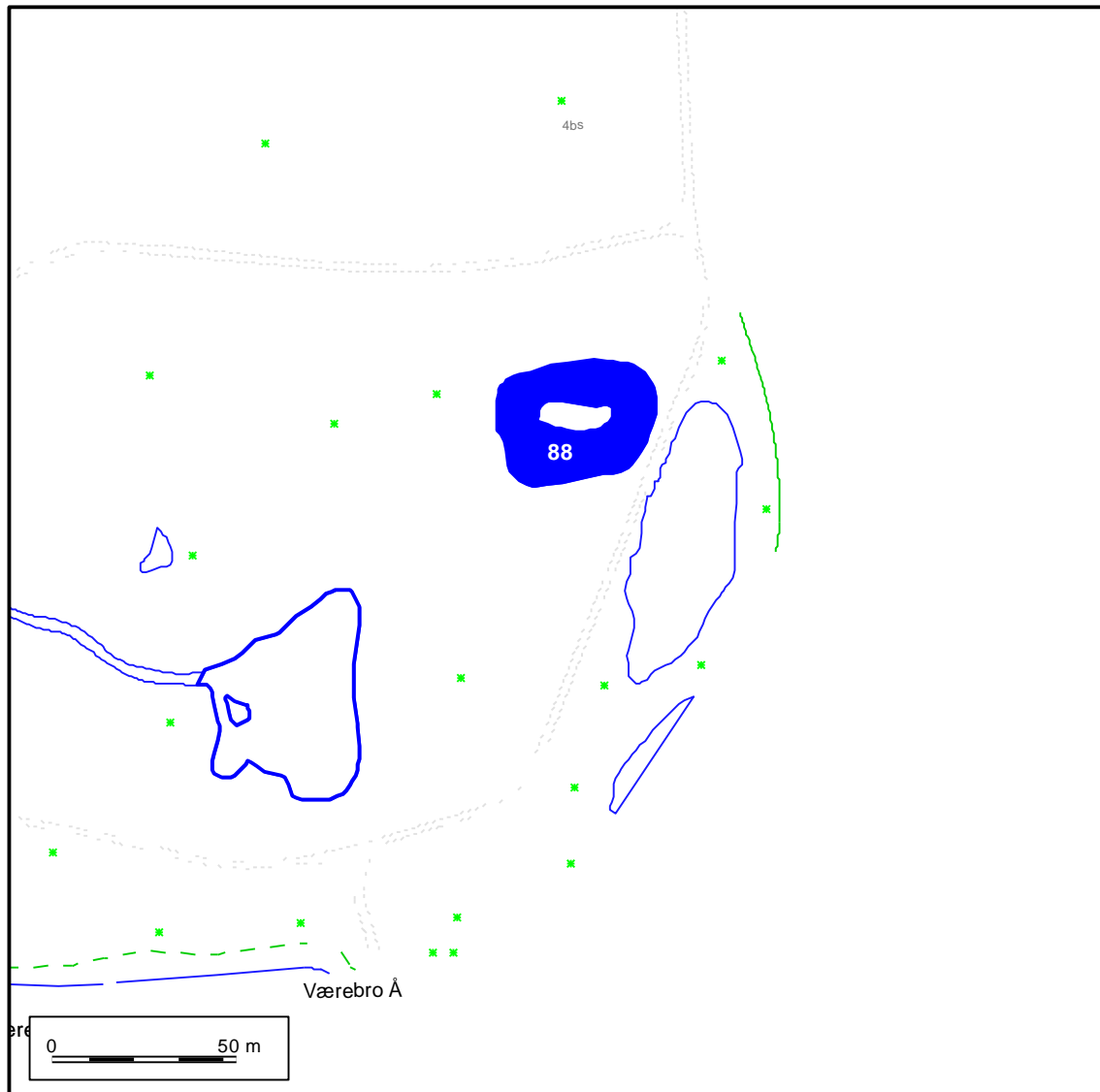

Sø nr. 87 i Fedtmosen er en gammel tørvegravssø, hvor det omgivende terræn er våd mose med sumpvegetation og pilekrat. Sø vandet er klart og svagt brunligt af humustoffer fra tørvejorden. Undervandsvegetation er artsrig med en del vandplanter og vandmøsser i størstedelen af søen. Smådyrslivet er også artsrigt med en del ualmindelige arter, og paddebestanden omfatter 6 arter. Vandfuglebestanden omfattede enkelte par af grågås, gråand og den rødlistede blishøne. Foto: 16. april 2021.

Sø nr. 86 i Fedtmosen er omgivet af bevoksninger af sumpplanter og pilekrat. Søen har klart vand om sommeren, da vandet kun er svagt næringsrigt. Stedvis findes sammenhængende åkandebevoksninger, som er domineret af hvid åkande. Der er ikke behov for naturpleje af søen i øjeblikket, men efter 5 år vil det være hensigtsmæssigt at fjerne en del af sumpvegetationen og kratbevoksningen for at skabe en mere lysåben bredzone langs især sydbredten til gavn for plante- og dyrelivet. Foto: 15. juni 2021.

6.14 Sø nr. 88, Sø i Fedtmosen

Beliggenhed

Sydøstlige del af Fedtmosen.

Ejendomsforhold

Gladsaxe Kommune.

Matrikler

2eh og 4bs, Bagsværd.

Areal

1.200 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3. Søen er med i Plejeplan 2016-2021 for Smør- og Fedtmosen fra 2016.

Dato: 11. april 2007

Dato: 11. april 2007

Dato: 21. april 2015

Dato: 16. juni 2015

Dato: 16. april 2021

Dato: 15. juni 2021

Beskrivelse af søen

Søen er en tidligere tørvegrav, der nu er omgivet af mose med sumpvegetation og sumpskov, der mest består af grå-pil og i mindre grad af dun-birk. I midten af søen findes en lille ø, der er groet til med birk og pil. Der er rørsump langs en del af bredden, men der er pilekrat langs størstedelen, og søens omgivelser er under betydelig tilgroning med pile- og birkekrat.

Sø vandet er klart og svagt brunligt af humusstoffer fra tørvejorden, og vandet forekommer kun at være svagt næringsrigt bedømt ud fra vegetationen og mængden af trådalger i søen. Sø bunden består af tørvejord, hvorpå der er aflejret et ret tykt lag brunt og sort dynd. Dette tyder på periodevis dårlige ilt-

forhold ved bunden. Den største dybde er ca. 1,5 m og gennemsnitsdybden ca. 0,8 m. Der ligger en del grene og stammer i søen, og disse stammer formentlig fra tidligere nedskæringer af træer langs bredden.

Vandplanter

Undervandsvegetationen dækkede ca. 90% af søens areal og voksede over hele søen. Vegetationen var stærkt domineret af tornfrøet hornblad og tornløs hornblad, der opfyldte hovedparten af søens vandvolumen. Spredt fandtes liden vandaks, butbladet vandaks, vandrøllike, slank blærerod, kors-andemad samt vandmosserne almindelig kildemos (*Fontinalis antipyretica*), vandbueblad (*Drepanocladus fluitans*) og flydende stjernelev (*Riccia fluitans*). Der var lidt trådalger bestående af grønalgen dusk-vandhår (*Cladophora glomerata*) og grønalgelægterne slimtråd (*Spirogyra* sp.) og *Oedogonium*.

Flydebladsvegetationen dækkede ca. 5% af søens overflade og bestod af liden andemad, stor andemad, frøbid og vand-pileurt. Det var kun liden andemad, som var almindelig og udbredt i hele søen, mens de tre øvrige arter var fåtalige og spredt forekommende.

Rørsumpvegetationen dækkede 30% af søens areal og var domineret af tagrør, der strækningsvis havde sammenhængende bevoksninger. Desuden fandtes bevoksninger af næb-star, stiv star, kær-star, top-star, knippe-star, bredbladet dunhammer, smalbladet dunhammer, enkelt pindsvineknop, almindelig sumpstrå, manna-sødgræs, kryb-hvene, knæbøjet rævehale, kær-mangeløv, dusk-fredløs, langbladet ranunkel, tigger-ranunkel, dynd-padderok, glanskapslet siv, lyse-siv, bittersød natskygge, gul iris, kragefod, sværtevæld, lådden dueurt, eng-forglemmigej, kær-snerre, vandnavle, kærmysse mv. Sidstnævnte havde en lille bevoksning, og arten er ualmindelig på landsplan.

Smådyrsliv

Artsrigt med en del arter af krebsdyr, vandtæger, biller, vandnymfer, guldsmede, dansemyg, snegle og muslinger. Antalsmæssigt var vandbænkebidder (*Asellus aquaticus*) og snegle dominerende. Af ualmindelige arter fandtes billerne vandtræderen *Haliphus flavicollis*, stor vandkalv (*Dytiscus marginalis*) og sribet skivevandkalv (*Acilius sulcatus*), vandedderkop (*Argyroneta aquatica*), guldsmedene sort hedelibel (*Sympetrum danae*) og lille kærguldsmed (*Leucorrhinia dubia*) samt vandtægerne vandløver (*Ilyocoris cimicoides*), stavtæge (*Ranatra linearis*) og dværgrygsømmer (*Plea minutissima*).

Padde og krybdyr

Af padder yngede 6 arter: skrubtudse, butsnudet frø, spidssnudet frø, grøn frø, lille vandsalamander og stor vandsalamander. Det var kun skrubtudse og lille vandsalamander, som var almindelige. De fire øvrige arter var kun fåtaligt tilstede. Af krybdyr registreredes et enkelt individ af snog ude i søen og af almindeligt firben på randarealerne til søen.

Ynglefugle

Af vandtilknyttede arter yngede grågås (1 par), gråand (1 par), blichøne (1 par), grønbenet rørhøne (1 par) og rørspurv (1 par). Alle vandfuglearter benyttede øen i søen som ynglested bortset fra grønbenet rørhøne og rørspurv, som brugte rørsumpvegetationen langs bredden.

Øvrige faunaforhold

Af fisk registreredes små individer af gedde, skalle, karudse og nipigget hundestejle. Der findes formentlig flere fiskearter i søen.

Særlige arter

Spidssnudet frø og stor vandsalamander er med på EF-habitatdirektivets bilag IV som strengt beskyttede arter. Af rødlistede arter er registreret butsnudet frø (NT), spidssnudet (NT), blishøne (NT) og grønbenet rørhøne (NT). Af ualmindelige arter er fundet slank blærerod, kærmysse, stavtæge, *Haliphus flavicollis*, sribet skivevandkalv, sort hedelibel og lille kærguldsmed.

Værdi- og målsætning

Søen har stor lokal og regional betydning med en artsrig smådyrsfauna og paddebestand, som omfatter en del beskyttede og ualmindelige arter samt to rødlistede arter af vandhøns (naturværdi II). En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er opfyldt.

Plejeforanstaltninger

Inden for 5 år vil det være hensigtsmæssigt, at fjerne en del af busk- og trævegetationen langs søen, så den bliver mere lysåben, hvilket bl.a. vil være til gavn for smådyrlivet og paddebestanden.

Samlet vurdering

Svagt næringsrig mosesø, der tidligere har været en tørvegrav. Søvandet er klart, og der findes en artsrig og veludviklet undervandsvegetation af vandplanter og vandmosser, som fylder størstedelen søen op med planter. Der er et også et artsrigt smådyrliv med en del ualmindelige arter samt en artsrig paddebestand bestående af 6 arter, hvoraf spidssnudet frø og stor vandsalamander er beskyttet af EU-lovgivning. Vandfuglebestanden er moderat artsrig. Inden for 5 år kan naturtilstanden forbedres ved at fjerne buske og træer langs bredden og søens nære omgivelser.

I forhold til den seneste undersøgelse i 2015 er der sket en øget tilgroning med pile- og birkekrat på bredarealerne, men der er ikke sket væsentlige ændringer af søens plante- og dyreliv. Hvilket gælder både for undervandsvegetationen, smådyrlivet og paddebestanden. Undervandsvegetationen og smådyrlivet er dog blevet lidt mere artsrig og med enkelte flere ualmindelige arter. Søens naturtilstand er således stadig ret god, og en generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er opfyldt.

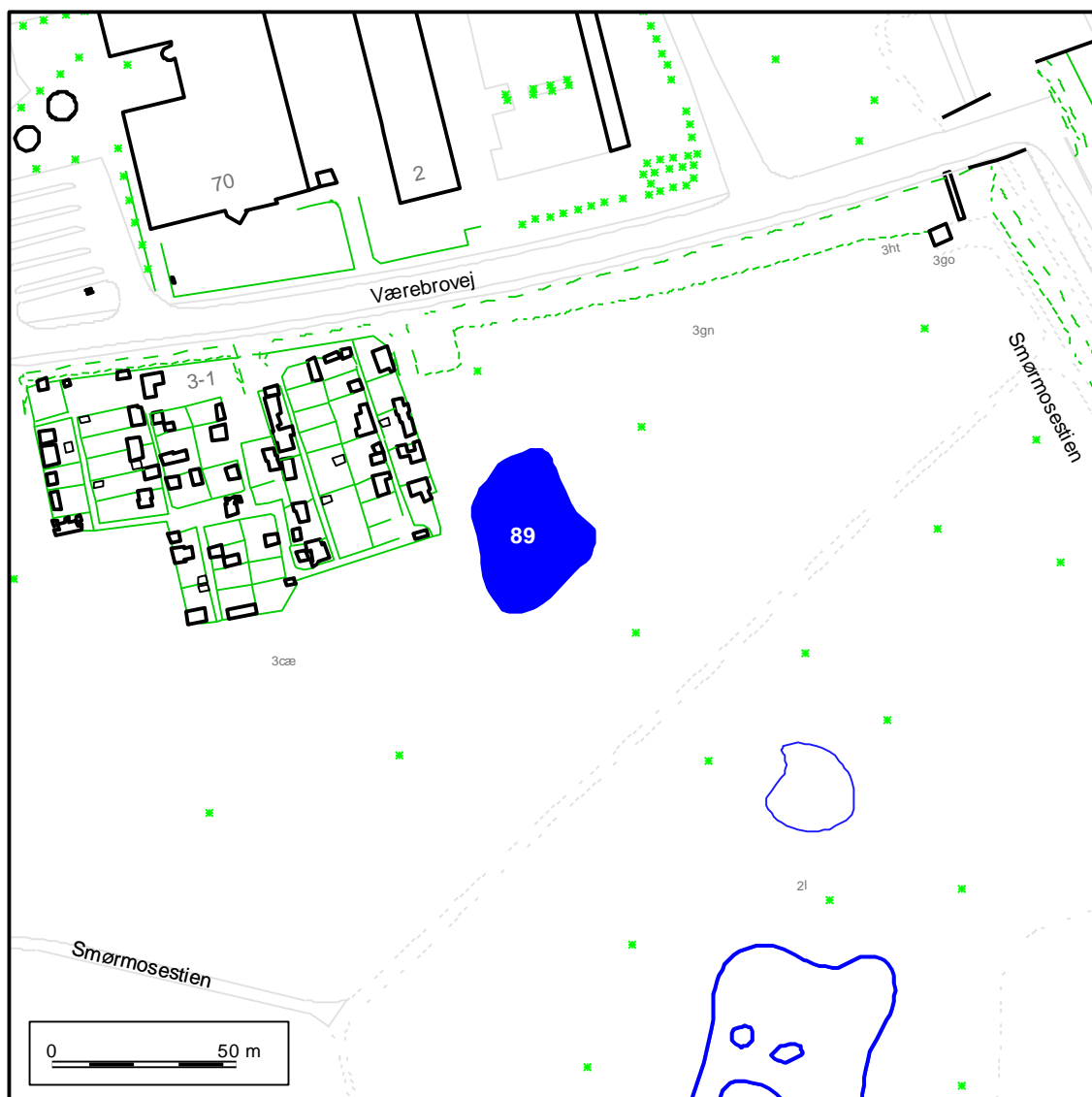
Sø nr. 88 i Fedtmosen er en gammel tørvegravssø, der er omgivet af våd mose med sumpvegetation og pilekrat. I den centrale del af søen er der en træbegroet ø, som benyttes som ynglested af vandfugle. Af ynglefugle fandtes bl.a. de to rødlistede arter, blichøne og grønbenet rørhøne. Sø vandet er klart og svagt brunligt af humustoffer fra tørvejorden. Både undervandsvegetation og smådyrlivet er artsrigt med en del ualmindelige arter. Paddebestanden omfatter 6 arter. Foto: 16. april 2021.

Sø nr. 88 i Fedtmosen er omgivet af tætte og skyggende pilekrat, men søen er helt fyldt op med undervandsplanter, da søen har klart vand om sommeren. Det omfatter hovedsagelig tornfrøet hornblad og tornløs hornblad. Der er i øjeblikket ikke noget behov for naturpleje af søen, men inden for 5 år vil det være hensigtsmæssigt at fjerne en del af kratbevoksningerne langs bredden for at skabe en mere lysåben bredzone til gavn for bl.a. undervandsplanter, smådyr og padder. Foto: 15. juni 2021.

6.15 Sø nr. 89, Sø i Smørmosen

Beliggenhed

I den nordlige del af Smørmosen syd for Værebrovej.

Ejendomsforhold

Gladsaxe Kommune.

Matrikler

3cæ og 3gn, Gladsaxe.

Areal

1000 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3. Søen er med i Plejeplan 2016-2025 for Smør- og Fedtmosen fra 2016.

Dato: 12. juli 2007

Dato: 12. juli 2007

Dato: 21. april 2015

Dato: 16. juni 2015

Dato: 18. april 2021

Dato: 16. juni 2021

Beskrivelse af søen

Søens omgivende terræn består af eng, mose, sumpskov og løvskov. Langs vest- og sydbredden samt i selve søen er buske og træer fjernet, så der er blevet mere lysåbent. Langs nord- og østbredden er der sumpskov med især rød-el, dun-birk, grå-pil, bånd-pil og ask. Der er bevoksninger med sumpplanter langs vest- og sydbredden samt i de lavvandede dele af søen, men det er generelt en ret åben sø uden en tæt og sammenhængende rørsump.

Sø vandet er klart og svagt brunfarvet af husmusstoffer fra tørvejorden og med sigt dybde til hele søbunden. Vandet er moderat næringsrigt bedømt ud fra vegetationen og mængden af trådalger. Søbunden består af tørv overlejret

med brunt dynd, og iltforholdene er således gode ved hele bunden. På søbunden ligger der enkelte grene og træstammer, som tidligere er blevet fældet. Søen har tidligere været en tørvegrav, men har nu en jævn overgang fra bredden og ud i søen. Den er ret lav- og fladvandet, idet der i april var en største dybde på 0,8 m og i juni en største dybde på 0,7 m.

Vandplanter

Undervandsvegetationen var artsrig og forholdsvis veludviklet, idet den samlet udgjorde ca. 30% af søens areal. Den omfattede bevoksninger af liden vandaks, butbladet vandaks, tornløs hornblad, tornfrøet hornblad, almindelig vandranunkel, vandrøllike, fladfrugtet vandstjerne og kors-andemad samt vandmosserne almindelig kildemos (*Fontinalis antipyretica*), vand-bueblad (*Drepanocladus fluitans*) og flydende stjerneløv (*Riccia fluitans*). Af grønne trådalger var der lidt bevoksninger af grønalgelægten slimtråd (*Spirogyra* sp.) og grønalgen dusk-vandhår (*Cladophora glomerata*).

Flydebladsvegetationen dækkede ca. 10% af søens areal og omfattede liden andemad, stor andemad, vand-pileurt og svømmende vandaks. Den var domineret af liden andemad, som var udbredt og almindelig hele søen, mens stor andemad havde en spredt forekomst. De to rodfæstede arter, vand-pileurt og svømmende vandaks, havde kun enkelte bevoksninger.

Rørsumpvegetationen udgjorde ca. 40% af søens areal, og den var domineret af manna-sødgræs langs bredden. Desuden fandtes bredbladet dunhammer, enkelt pindsvineknop, grenet pindsvineknop, gul iris, dynd-padderok, kær-padderok, almindelig sumpstrå, tagrør, høj sødgræs, kryb-hvene knæbøjet rævehale, glanskapslet siv, lyse-siv, næb-star, knippe-star, kær-star, stiv star, dusk-fredløs, almindelig fredløs, lådden dueurt, eng-forglemmigej, sump-forglemmigej, vandmynte, sideskærm, bittersød natskygge, kær-ranunkel, tigger-ranunkel, vejbred-skeblad, sværtevæld mv. Den nordlige og midterste del af søen var domineret af tætte bevoksninger af vandpeberrod.

Smådyrsliv

Artsrig smådyrfauna med en del arter af krebsdyr, vandmider, vandtæger, vårfluer, guldsmede, vandnymfer, biller, dansemyg og snegle. Antalsmæssigt var vandbænkebidder (*Asellus aquaticus*) og snegle dominerende, især almindelig skivesnegl (*Planorbis planorbis*). Af ualmindelige arter fandtes vandrøver (*Ilyocoris cimicoides*) og billerne *Rhantus suturellus*, stor vandkalv (*Dytiscus marginalis*) og stribet skivevandkalv (*Acilius sulcatus*).

Padder og krybdyr

Af padder yngede 6 arter: skrubbtudse, butsnudet frø, spidssnudet frø, grøn frø, stor vandsalamander og lille vandsalamander. Det var kun lille vandsalamander, som var almindelig, mens de øvrige fem arter var fåtalligt eller meget fåtalligt tilstede. Der observeredes en enkelt snog i søen og et enkelt individ af almindeligt firben langs søbredden.

Ynglefugle

Af vandtilknyttede fugle yngede gråand (1 par) og grønbenet rørhøne (1 par) langs nordbredden af søen.

Øvrige faunaforhold

Af fisk observeredes fåtalligt karudse og nipigget hundestejle. Der er formentlig kun få fiskearter i søen.

Særlige arter

Stor vandsalamander og spidssnudet frø er med på EF-habitatdirektivets bilag IV over arter, som er strengt beskyttet. Af rødlistede arter er registreret butsnudet frø (NT), spidssnudet frø (NT) og blishøne (VU). Af ualmindelige arter er fundet billerne *Rhantus suturellus* og sribet skivevandkalv I nærheden af søen vokser enkelte planter af orkidéerne ægbladet fliglæbe og skov-hullæbe.

Værdi- og målsætning

Søen er af lokal og regional betydning med en artsrig undervandsvegetation, seks ynglende paddearter og et artsrigt smådyrsliv (naturværdi II). Det omfatter en del beskyttede og ualmindelige arter. En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er opfyldt.

Plejeforanstaltninger

Der er ikke behov for naturpleje af søen i øjeblikket, da den er tilpas lysåben mod syd, så padderne bl.a. kan yngle her. Desuden er sumpvegetationen langs bredden og ude i søen så spredt voksende, at der også er plads til en artsrig og veludviklet undervandsvegetation og dermed et artsrigt smådyrsliv. Der er således ikke behov for naturpleje inden for de næste 5 år.

Samlet vurdering

Lavvandet mose- og skovsø med klart og svagt brunfarvet vand. Der er en god naturtilstand med en artsrig og veludviklet undervandsvegetation, som findes over hele søen. Der er også et artsrigt og varieret smådyrsliv, som rummer en del ualmindelige arter. Desuden er paddebestanden artsrig med seks ynglende arter, herunder de to EU-beskyttede arter spidssnudet frø og stor vandsalamander. Vandfuglebestanden omfatter en enkelt rødlistet art, grønbenet rørhøne. Der er ikke behov for naturpleje af søen de næste 5 år.

I forhold til den seneste undersøgelse i 2015 er der ikke sket større ændringer i plante- og dyrelivet, som også dengang var artsrigt. Det gælder både med hensyn til vegetation, smådyr og padder. En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er således opfyldt for søen.

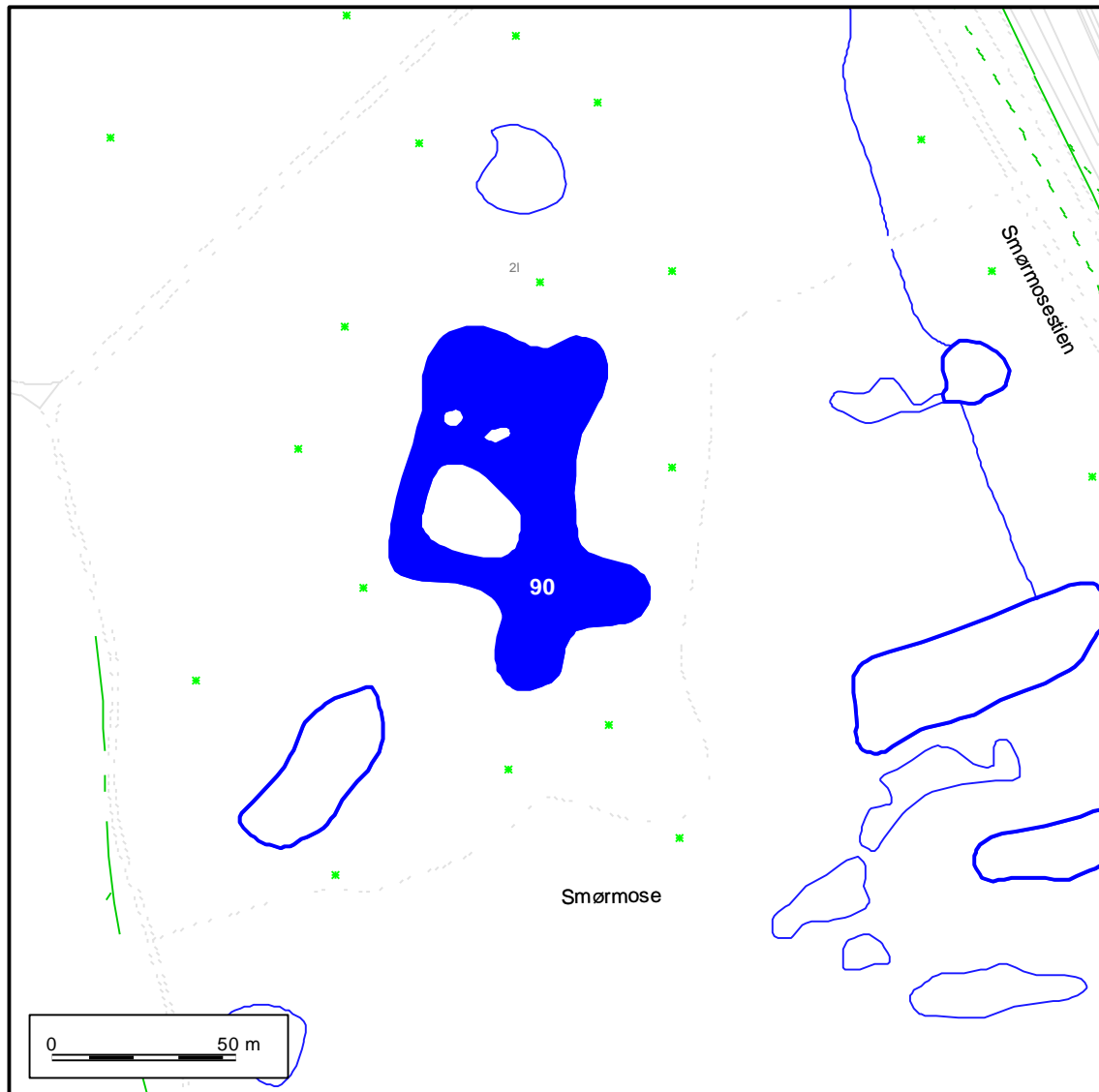

Sø nr. 89 i Smørmosen er en lavvandet og klarvandet sø, der er omgivet af mosearealer med pilekrat og løvtræer. Der er ikke pilekrat eller tæt rørsump langs sydbredden, hvor padderne derfor har gode ynglemuligheder. Der findes da også seks ynglende paddearter i søen, bl.a. spidssnudet frø og stor vandsalamander. Desuden er der et artsrigt smådyrliv, som omfatter en del ualmindelige arter. Foto: 18. april 2021.

Sø nr. 89 i Smørmosen har en artsrig vegetation, da den er lavvandet og klarvandet om sommeren. Der er således undervandsvegetation i hele søen, og det omfatter mange arter af vandplanter og vandmøsser. Sumpvegetationen er også ret artsrig, og den er domineret af vandpeberrod ude i søen. Sumpplanterne vokser ikke særlig tæt, og der er således også plads til undervandsplanter i søen. Foto: 16. juni 2021.

6.16 Sø nr. 90, Sø i Smørmosen

Beliggenhed

I den nordlige del af Smørmosen.

Ejendomsforhold

Gladsaxe Kommune.

Matrikler

21, Bagsværd.

Areal

4.500 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3. Søen er med i Plejeplan 2016-2025 for Smør- og Fedtmosen fra 2016.

Dato: 12. juli 2007

Dato: 12. juli 2007

Dato: 21. april 2015

Dato: 16. juni 2015

Dato: 18. april 2021

Dato: 16. juni 2021

Beskrivelse af søen

Det omgivende terræn består af mosearealer og sumpskov. Langs søen er der en del skyggende træer af især dun-birk, grå-pil og rød-el. Søen er en gammel tørvegrav, og i den centrale del af søen findes en stor ø og nord herfor to mindre, og som alle er groet til med sumpplanter og sumpskov.

Sø vandet er klart og svagt brunligt på grund af tørvejorden, og bedømt ud fra vegetationen og mængden af trådalger er det svagt næringsrigt. Sø bunden består af tørvejord, hvorpå der er aflejret blødt og sort dynd. Den største vanddybde var på ca. 1,5 m i april, mens den var ca. 1,2 m i juni.

Vandplanter

Undervandsvegetationen dækkede ca. 40% af søens areal og var stærkt domineret af tornløs hornblad, tornfrøet hornblad og kors-andemad. Desuden fandtes bevoksninger af liden vandaks, butbladet vandaks, slank blærerod, almindelig vandranunkel, fladfrugtet vandstjerne, roset-vandstjerne og vandrøllike samt mosserne almindelig kildemos (*Fontinalis antipyretica*), vandbueblad (*Drepanocladus fluitans*) og flydende stjerneløv (*Riccia fluitans*). Af grønne trådalger var der lidt bevoksninger af grønalgslægten slimtråd (*Spirogyra* sp.) og grønalgen dusk-vandhår (*Cladophora glomerata*).

Flydebladsvegetationen dækkede ca. 20% af søens overflade og omfattede liden andemad, stor andemad, frøbid, vand-pileurt og svømmende vandaks. Liden andemad var dominerende og stor andemad spredt forekommende. De øvrige tre arter havde enkelte bevoksninger.

Rørsumpvegetationen dækkede ca. 40% af søens areal og bestod af tagrør, stiv star, top-star, næb-star, kær-star, knippe-star, bredbladet dunhammer, smalbladet dunhammer, gul iris, enkelt pindsvineknop, grenet pindsvineknop, dynd-padderok, kær-padderok, almindelig sumpstrå, tagrør, kryb-hvene, høj sødgræs, manna-sødgræs, knæbøjjet rævehale, glanskapslet siv, lyse-siv, søkogleaks, kær-mangeløv, bittersød natskygge, lådden dueurt, dusk-fredløs, gifttyde, smalbladet mærke, bredbladet mærke, eng-forglemmigej, vandmynte, tigger-ranunkel, vejbred-skeblad, vandnavle, sværtevæld, kær-snerre, bukkeblad, kærmysse mv. Sidstnævnte art er ualmindelig på landsplan.

Smådyrsliv

Artsrigt med en del arter af børsteorme, vandmider, krebsdyr, biller, vårfluer, guldsmede, vandnymfer, dansemyg, snegle og muslinger. Antalsmæssigt var smådyrslivet domineret af vandbænkebidder (*Asellus aquaticus*) og forskellige arter af snegle, især almindelig skivesnegl (*Planorbis planorbis*). Af ualmindelige arter blev fundet stavtæge (*Ranatra linearis*), billerne sribet skivevandkalv (*Acilius sulcatus*), stor vandkalv (*Dytiscus marginalis*), vandkalven *Rhantus suturellus* og vandkæren *Hydrophilus aterrimus*, guldsmeden lille kær-guldsmed (*Leucorrhinia dubia*) og vandedderkop (*Argyroneta aquatica*).

Padder og krybdyr

Af padder yngede 6 arter: skrubbtudse, butsnudet frø, spidssnudet frø, grøn frø, lille vandsalamander og stor vandsalamander. Af disse var det tilsyneladende kun lille vandsalamander, som var almindelig, men de øvrige fem arter var mere eller mindre fåtallige. Af krybdyr observeredes en enkelt snog i søen og langs bredden et enkelt individ af almindeligt firben. På randarealerne til søen blev der også registreret en stålorm.

Ynglefugle

Af vandtilknyttede fugle yngede grågås (2 par), gråand (3 par), blichøne (1 par), grønbenet rørhøne (1 par), nattergal (1 par), sivsanger (1 par) og rørspurv (1 par). Vandfuglene benyttede især den største ø som ynglested, hvor de kan være i fred for rovdyr som ræve.

Øvrige faunaforhold

Af fisk registreredes skalle, karudse og nipigget hundestejle. Der er formentlig flere fiskearter i søen. To mosegrise observeredes.

Særlige arter

Spidssnudet frø og stor vandsalamander er med på EF-habitatdirektivets bilag IV som strengt beskyttede arter. Af rødlistede arter er registreret butsnudet frø (NT), spidssnudet frø (NT), blishøne (VU) og grønbenet rørhøne (VU). Desuden er fundet to sjældne smådyrsarter, vandkæren *Hydrophilus aterrimus* og stavtæge. Af ualmindelige arter er registreret billerne *Rhantus suturellus* og sribet skivevandkalv samt lille kærguldsmed. Desuden fandtes sumpplanten kærmysse, som er ualmindelig i landet som helhed.

Værdi- og målsætning

Søen har stor lokal og regional betydning (naturværdi II). Der findes således bl.a. seks ynglende arter af padder, hvoraf to er EU-beskyttede arter. Desuden er undervandsvegetationen veludviklet og artsrig, og der findes en meget artsrig smådyrsfauna med en del ualmindelige og sjældne arter. En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er opfyldt.

Plejeforanstaltninger

For 7-8 år siden blev der som en del af naturplejen i mosen fjernet en del af de omkringstående buske og træer langs syd- og østbredden, så søen blev mere lysåben til gavn for undervandsplanter, smådyr og padder. Søen er stadig tilpas lysåben på disse bredstrækninger, og der er ikke noget behov for at fjerne træer langs bredden inden for de næste 5 år. Nogle af de fældede træer ligger i søen, og er levested for bl.a. arter af smådyr.

Samlet vurdering

Næringsrig mose- og skovsø med klart og svagt brunligt vand samt en blød dyndbund. Undervandsvegetationen er veludviklet og artsrig, og vegetationen findes over hele søen. Smådyrslivet er artsrigt og rummer en del ualmindelige og sjældne arter, bl.a. den sjældne vandbille *Hydrophilus aterrimus*. Paddebestanden er også artsrig med seks ynglende arter, hvoraf spidssnudet frø og stor vandsalamander er EU-lovbeskyttede arter. Desuden udgør den store ø midt i søen et sikkert ynglested for vandfugle. Søens naturtilstand er ret god, og der er ikke noget behov for pleje af søen inden for de næste 5 år.

I forhold til den seneste undersøgelse i 2015 er der ikke sket større ændringer af søens plante- og dyreliv samt miljøtilstanden. Artsrigdommen af undervandsplanter og smådyr er dog blevet lidt større, hvilket bl.a. må skyldes den gennemførte naturpleje for nogle år siden, hvor fældningen af træer langs syd- og østbredden gav bedre lysforhold, især for undervandsplanterne. Med det nuværende plante- og dyreliv er en generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv opfyldt for søen.

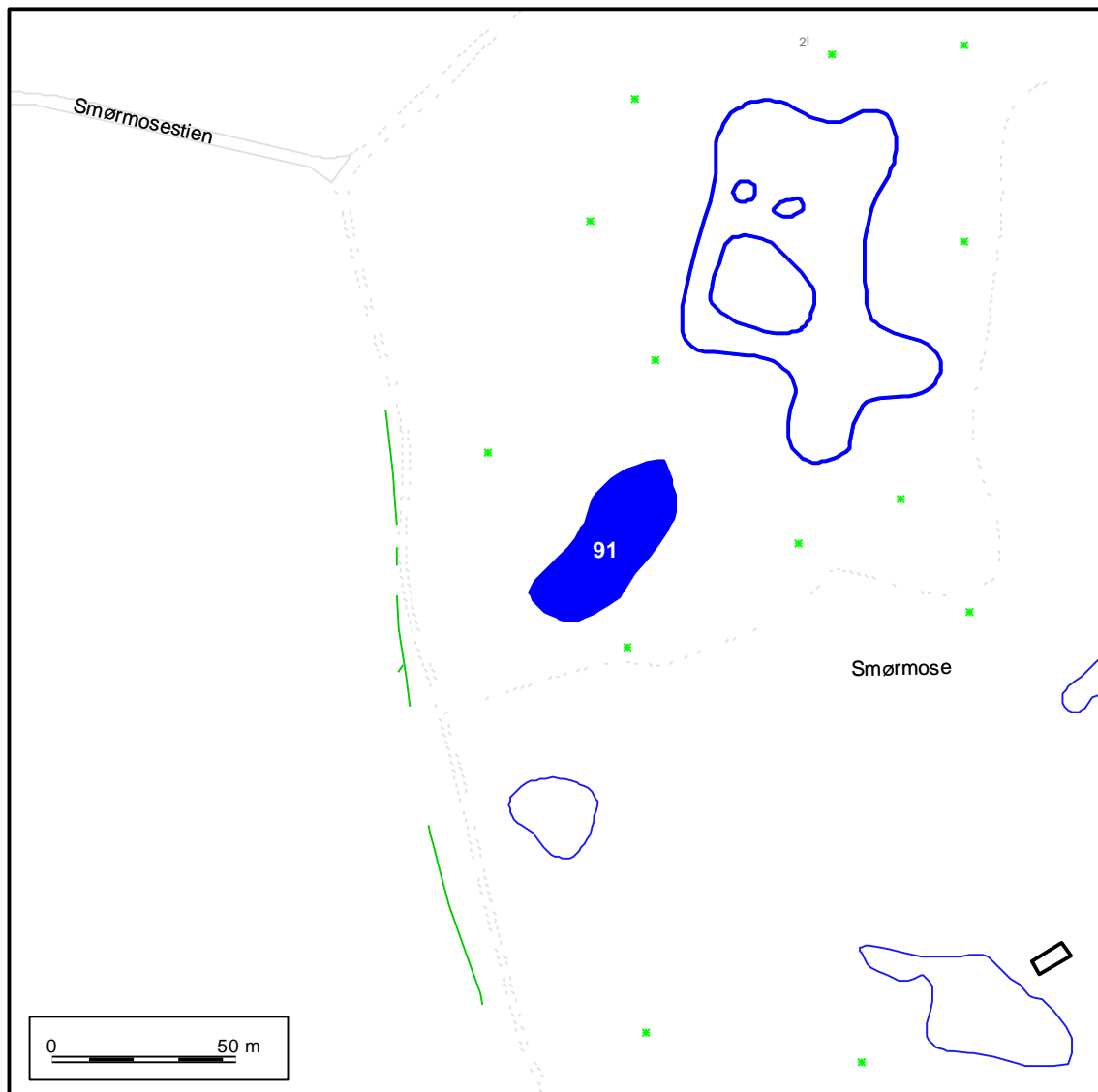

Sø nr. 90 i Smørmosen har klart vand, som er svagt brunfarvet af humusstoffer fra tørvejorden. I søen ligger en del grene og træstammer, som blev efterladt her i forbindelse med, at der som en del af naturplejen blev fældet en række skyggende træer på bredden langs søen. Disse grene og stammer er levested for en del arter af smådyr. I den centrale del af søen findes en tilgroet ø, som er yngle- og rastested for vandfugle, idet de her kan være i fred for rovdyr som ræve. Foto: 18. april 2021.

Sø nr. 90 i Smørmosen først på sommeren, hvor vandet stadig er klart, og der findes en veludviklet og artsrig undervandsvegetation i hele søen. Dette giver levemuligheder for mange vegetationstilknyttede smådyr samt for haletudser og larver af vandsalamandere. Langs bredden er der en blanding af sumplanter og træer, hvilket er med til at give søen et urskovsagtigt udseende og er levested for bl.a. mange insektarter. I højre side af fotoet ses den tilgroede ø i den centrale del af søen. Foto: 16. juni 2021.

6.17 Sø nr. 91, Sø i Smørmosen

Beliggenhed

I den nordlige del af Smørmosen.

Ejendomsforhold

Gladsaxe Kommune.

Matrikler

21, Bagsværd.

Areal

900 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3. Søen er med i Plejeplan 2016-2025 for Smør- og Fedtmosen fra 2016.

Dato: 12. juli 2007

Dato: 12. juli 2007

Dato: 21. april 2015

Dato: 16. juni 2015

Dato: 18. april 2021

Dato: 16. juni 2021

Beskrivelse af søen

Det omgivende terræn består af mose, sump, hængesæk, sumpskov, løvskov og eng. Der er skyggende løvtræer af især rød-el, ask og grå-pil langs det meste af bredden bortset fra sydbredden, hvor træer og buske er fældet for nogle år siden som en del af naturplejen i mosens. Dette har skabt lysåbne forhold langs denne del af søbredden. Der er strækningsvis rørsumpvegetation langs størstedelen af bredden samt i den mellemste del af søen.

Sø vandet er klart og svagt brunfarvet af humusstoffer fra tørvejorden. Vandet er formentlig noget næringsrigt bedømt ud fra de store mængder af liden andemad, som fandtes om sommeren. Sø bunden er ret blød og består af tørv,

som er overlejret af et tykt lag brunt og sort dynd. Den største vanddybde var på ca. 0,8 m i april og på ca. 0,6 m juni, og søen er således ret lavvandet som følge af aflejringen af dynd. Søen har tidligere været en tørvegrav.

Vandplanter

Undervandsvegetationen dækkede ca. 10% af søens areal og bestod af tornløs hornblad, tornfrøet hornblad, liden vandaks, butbladet vandaks og korsandemad samt af mosserne vand-bueblad (*Drepanocladus fluitans*) og flydende stjerneløv (*Riccia fluitans*). Af trådalger fandtes kun lidt bevoksninger af grønalgslægten slimtråd (*Spirogyra* sp.) og en del af grønalgslægten duskvandhår (*Cladophora glomerata*).

Flydebladsvegetationen bestod af liden andemad og stor andemad, der tilsammen dækkede ca. 5 % af søens vandoverflade som tegn på, at vandet var noget næringsrigt. Desuden havde vand-pileurt enkelte småbevoksninger.

Rørsumpvegetationen dækkede ca. 20% af søens areal og omfattede tagrør, der områdevis havde tætte og sammenhængende bevoksninger. Spredt fandtes bredbladet dunhammer, enkelt pindsvineknop, almindelig sumpstrå, gul iris, dynd-padderok, næb-star, stiv star, kær-star, kryb-hvene, manna-sødgræs, høj sødgræs, knæbøjjet rævehale, glanskapslet siv, lyse-siv, vejbred-skeblad, bittersød natskygge, dusk-fredløs, eng-forglemmigej, lådden dueurt, tigger-ranunkel, sværtevæld, kær-snerre, kær-mysse mv. Sidstnævnte art er forholdsvis ualmindelig på landsplan.

Smådyrsliv

Smådyrslivet var moderat artsrigt med en del arter af børsteorme, vandmider, krebsdyr, vandtæger, biller, vandnymfer, dansemyg og snegle. Antalsmæssigt var vandbænkebidder (*Asellus aquaticus*) og arter af snegle dominerende. Der blev ikke registreret nogen sjældne arter, og af forholdsvis ualmindelige arter kun stor vandkalv (*Dytiscus marginalis*).

Padder og krybdyr

Af padder ynglede 5 arter: skrubtudse, butsnudet frø, spidssnudet frø, lille vandsalamander og stor vandsalamander. Det var kun lille vandsalamander, som var almindelig, mens de øvrige fire arter var fåtallige. Af krybdyr registreredes et enkelt individ af almindeligt firben på bredden langs søen.

Ynglefugle

Af vandfugle ynglede gråand (1 par) og grønbenet rørhøne (1 par). Søen er for lille til at rumme en stor vandfuglebestand.

Øvrige faunaforhold

Af fisk registreredes karudse og nipigget hundestejle. Der findes formentlig flere fiskearter i søen.

Særlige arter

Spidssnudet frø og stor vandsalamander er med på EF-habitatdirektivets bilag IV, som strengt beskyttede arter. Af rødlistede arter er registreret butsnudet frø (NT), spidssnudet frø (NT) og grønbenet rørhøne (VU). Desuden er sumpplanten kærmysse en ualmindelig art her i landet. I øvrigt voksede der en del planter af orkidéen ægbladet fliglæbe langs sydbredden.

Værdi- og målsætning

Søen har lokal og regional betydning med 5 arter af ynglende padder, herunder spidssnudet frø og stor vandsalamander (naturværdi II). En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er stadig opfyldt på trods af, at søen er under tilgroning både med hensyn til sumpplanter i søen og skyggende træbevoksninger langs bredden.

Plejeforanstaltninger

Der er for 6-7 år siden gennemført pleje af søen, hvor der blev fældet træer langs syd- og østsiden af søen, hvilket skabte lysåbne og lavvandede bredzonearealer langs bredden. Dette var til gavn for undervandsplanter, padder og smådyr. De seneste år er der sket en tilgroning med sumpplanter i en betydelig del af søen, især med tagrør. Desuden er mængden af skyggende træer blevet større langs bredden. Det vil derfor være hensigtsmæssigt om mindre end 5 år at fjerne en del af disse træer og foretage en oprensning af søen.

Samlet vurdering

Skov- og mosesø med klart og næringsrigt vand, som er svagt brunfarvet. Undervandsvegetationen og smådyrlivet er moderat artsrigt, mens paddebestanden er artsrig med 5 arter, herunder de EU-beskyttede arter spidssnudet frø og stor vandsalamander. Da søen er under tilgroning, vil det inden for de næste 5 år være hensigtsmæssigt, at gennemføre en naturpleje med fjernelse af skyggende træer langs bredden og oprensning af dele af søen.

I forhold til den seneste undersøgelse i 2015 er søen blevet mere tilgroet, men dette har foreløbig ikke givet en væsentlig forringelse af naturforholdene, idet plante- og dyrelivet stadigvæk er forholdsvis artsrigt. En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv opfyldt for søen.

Ved sø nr. 91 i Smørmosen vokser en gammel og forvreden avnbøg ved sydbredden af søen. Dette særprægede træ må ikke fældes i forbindelse med en eventuel naturpleje af søen, hvor skyggende træer langs sydbredden fjernes. Foto: 18. april 2021.

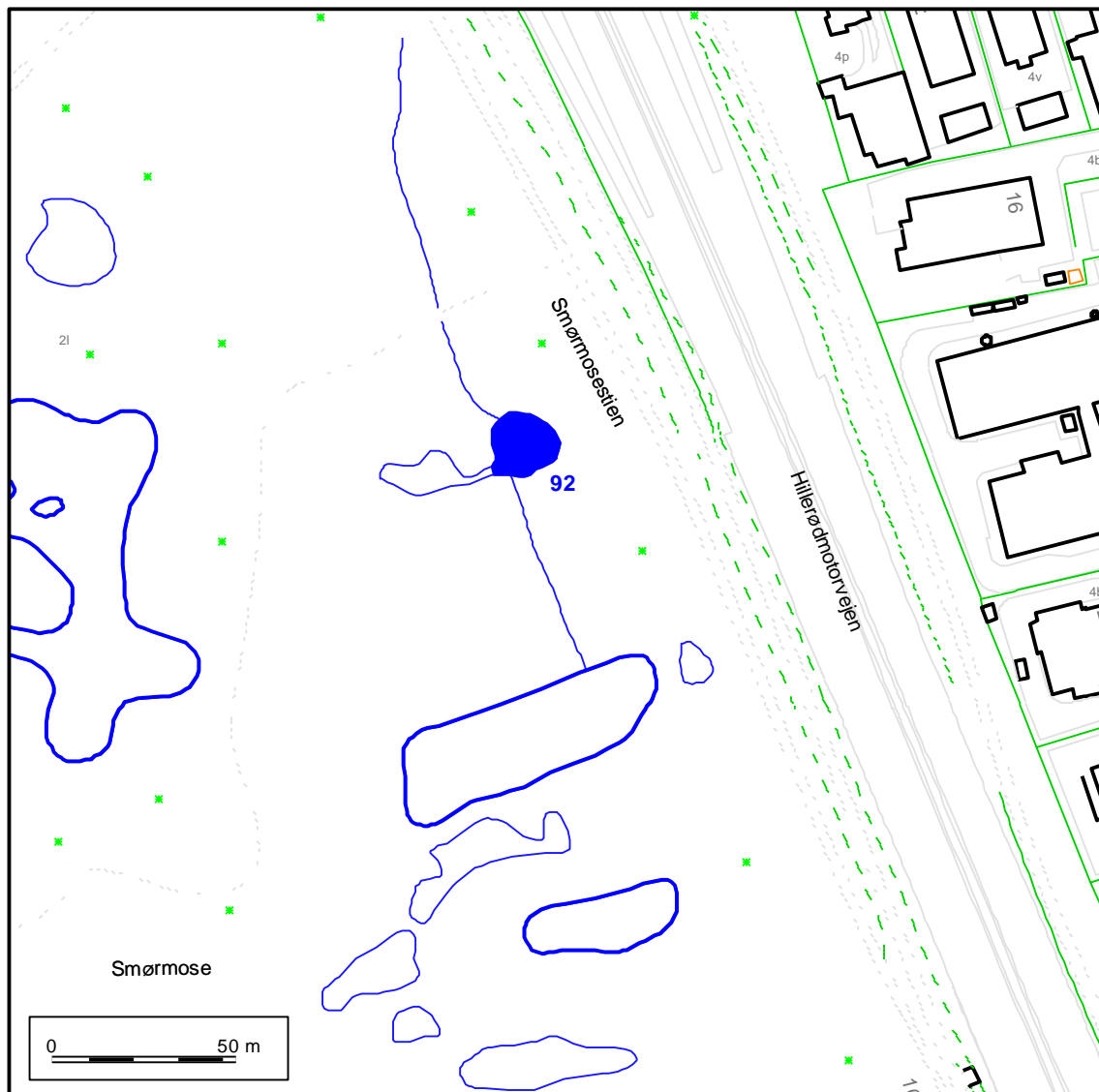
Sø nr. 91 i Smørmosen har klart vand, som kun er svagt brunfarvet af humusstoffer fra tørvejorden. I den nordlige del af søen ligger en del grene og træstammer, som blev efterladt her i forbindelse med en naturpleje for 6-7 år siden, hvor en række skyggende træer på bredden blev fældet. Disse grene og stammer er levested for en del arter af smådyr. I baggrunden ses bevoksninger af tagrør, som er ved at brede sig i søen, og som på sigt vil være en trussel mod søens varierede naturforhold. Foto: 18. april 2021.

Den nordlige del af sø nr. 91 i Smørmosen først på sommeren i 2021. En stor del af vandoverfladen er dækket af bevoksninger af liden andemad, hvilket er tegn på at vandet er ret næringsrigt som følge af et tykt lag sort dynd på søbunden. Dette tykke dyndlag bevirker også, at søen her er ret lavvandet, og er under tilgroning med tagrør. Om mindre end 5 år vil det derfor være nødvendigt at oprense søen og fælde træer, hvis den skal være lysåben og have en åben vandflade. Foto: 16. juni 2021.

6.18 Sø nr. 92, Sø i Smørmosen

Beliggenhed

I den nordlige del af Smørmosen ved Hillerød motorvejen.

Ejendomsforhold

Gladsaxe Kommune.

Matrikler

21, Bagsværd.

Areal

400 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3. Søen er med i Plejeplan 2016-2025 for Smør- og Fedtmosen fra 2016.

Dato: 12. juli 2007

Dato: 12. juli 2007

Dato: 21. april 2015

Dato: 17. juni 2015

Dato: 18. april 2021

Dato: 16. juni 2021

Beskrivelse af søen

Det omgivende moseterræn består af våd mose, sump, hængedynd, sumpskov og løvskov. Der er skyggende træer rundt langs hele søen bestående af især grå-pil, femhannet pil og dun-birk. Langs størstedelen af bredden er der rørskov af tagrør med varierende bredde.

Vandet er klart og svagt brunfarvet af humusstoffer, og bedømt ud fra vegetationen og mængden af trådalger er det svagt næringsrigt. Søbunden består af tørv, der er dækket af blødt og sort dynd. Den største dybde er ca. 1 m. Søen har tidligere været en tørvegrav.

Vandplanter

Undervandsvegetationen dækkede ca. 10% af søens areal og bestod af tornløs hornblad, tornfrøet hornblad, butbladet vandaks, liden vandaks, slank blærerod og kors-andemad samt mosserne vand-bueblad (*Drepanocladus fluitans*), flydende stjerneløv (*Riccia fluitans*) og brodspidset tørvemos (*Sphagnum fallax*). Af trådalger fandtes ganske lidt bevoksninger af grønalggen duskvandhår (*Cladophora glomerata*) og grønalgslægten slimtråd (*Spirogyra* sp.).

Flydebladsvegetationen dækkede ca. 2% af søens vandoverflade, og det omfattede en spredt forekomst af liden andemad og stor andemad samt nogle få bevoksninger af vand-pileurt.

Rørsumpvegetationen dækkede ca. 30% af søens areal og var domineret af tagrør, der havde store og sammenhængende bevoksninger langs hele bredden. Desuden fandtes bredbladet dunhammer, grenet pindsvineknop, enkelt pindsvineknop, dynd-padderok, næb-star, stiv star, top-star, kær-star, krybhvene, glanskapslet siv, lyse-siv, liden siv, almindelig sumpstrå, smalbladet mærke, gifttyde, gul iris, vejbred-skeblad, vand-skræppe, dusk-fredløs, almindelig fredløs, lådden dueurt, kær-snerre, kær-mangeløv, kærmysse mv.

Smådyrsliv

Moderat artsrigt med enkelte arter af børsteorme, igler, krebsdyr, vandtæger, biller, vandnymfer, guldsmede, dansemyg, snegle og muslinger. Antalsmæssigt var forskellige arter af snegle og vandbænkebidere (*Asellus aquaticus*) dominerende. Der blev ikke registreret nogen ualmindelige eller sjældne arter bortset fra stor vandkalv (*Dytiscus marginalis*).

Padder og krybdyr

Af padder yngede 4 arter: skrubtudse, butsnudet frø, grøn frø og lille vandsalamander. Padderne havde ikke særligt gode ynglebetingelser som følge af en tæt rørsump og skyggende træer langs søen. Det var kun lille vandsalamander, der var almindelig, mens de øvrige tre arter var fåtallige. Af krybdyr observeredes en enkelt snog.

Ynglefugle

Af vandtilknyttede fugle yngede gråand (1 par), blishøne (1 par), vandrikse (1 par) og rørsanger (4 par).

Øvrige faunaforhold

Af fisk registreredes skalle, karudse og nipigget hundestøjle. Der er formentlig flere fiskearter i søen.

Særlige arter

Af rødlistede arter er der registreret butsnudet frø (NT), spidssnudet frø (NT) og blishøne (VU). Undervandsplanten slank blærerod og sumpplanten kærmysse er ualmindelige vandplanter her i landet som helhed, mens vandrikse er en forholdsvis ualmindelig ynglefugl herhjemme.

Værdi- og målsætning

Søen har en lokal og regional betydning med fire ynglende paddearter og enkelte ualmindelige arter af vandplanter og smådyr samt at den indgår som en af søerne i Smørmosen (naturværdi II). En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er opfyldt.

Plejeforanstaltninger

Hvis der skal gennemføres en naturpleje af søen, kan en del af de omkringstående træer og noget af rørsumpen fjernes, så der skabes lysåbne og lavvandede bredzonearealer til gavn for bl.a. padder og smådyr. Det våde og bløde moseterræn med sumpskov gør det dog noget ret vanskeligt at foretage en pleje. Desuden udgør dele af det omkringliggende moseterræn en bevaringsværdig og beskyttet EU-naturtype med tørvemos, blåtop og birketræer, som er ret sårbar over for maskiner, der kører rundt i mosen.

Samlet vurdering

Sø omgivet af mose, rørskov og sumpskov. Vandet er klart og lidt brunfarvet. Undervandsvegetationen og smådyrslivet er moderat artsrigt med enkelte ualmindelige arter. Paddebestanden består af fire ynglearter, og vandfuglebestanden rummer en enkelt rødlistet art. Der bør ikke foretages nogen naturpleje af søen, da det omgivende bløde moseterræn rummer ret sårbare og beskyttede arealer med bl.a. tørvemosser.

I forhold til den seneste undersøgelse i 2015 er søvandet tilsyneladende blevet mindre næringsrigt, idet vandoverfladen i 2015 både i foråret og sommeren var helt dækket af liden andemad, mens arten kun var fåtallig tilstede i 2021. Desuden er undervandsvegetationen og smådyrslivet blev lidt mere veludviklet og artsrig, så en generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv var opfyldt i 2021.

Sø nr. 92 i Smørmosen er omgivet af våde mosearealer med tætte bevoksninger af tagrør og af pile- og birkekrat. Om foråret er skyggevirkningen fra rørskoven og træerne ikke særlig stor, og der kan yngle padder i søen. Vandsalamanderne og tudserne har tilfredsstillende yngleforskel med undervandsplanter og tagrørsbevoksninger, mens frøerne mangler lavvandede arealer, da den åbne del af bredzonen er smal og næsten lodret. Derimod har vandrikse gode ynglemuligheder i rørskoven. Foto: 18. april 2021.

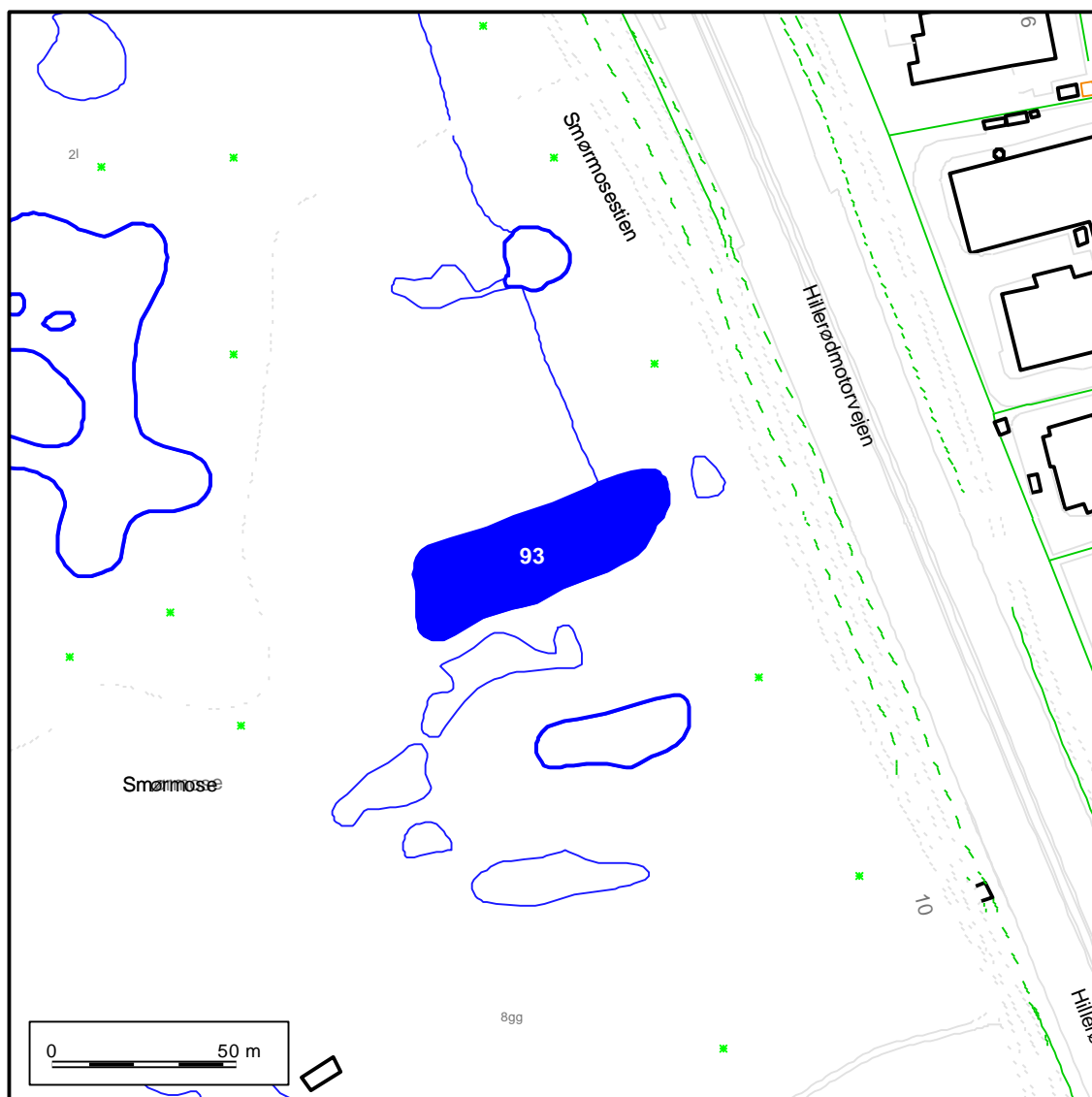

Sø nr. 92 i Smørmosen er en gammel tørvegrav, og søbrinkerne er derfor ret stejle de fleste steder langs bredden. Det omgivende terræn består af våde mosearealer med sumpvegetation, pilekrat og birketræer, men om foråret er der kun forholdsvis lidt skygge fra tagrørsbevoksningerne og træerne. Søen har klart vand, som kun er svagt brunfarvet af humusstoffer fra tørvejorden, og der findes et forholdsvis artsrigt plante- og smådyrsliv i søen med enkelte ualmindelige arter. Foto: 18. april 2021.

Sø nr. 92 i Smørmosen først på sommeren i 2021. Der var en betydelig skygge af vandoverfladen i søen fra rørskovene og de omkringvoksende træer, men der fandtes en forholdsvis artsrig undervandsvegetation, som bl.a. omfattede den ualmindelige art, slank blærerod. Forekomsten af de relativt mange undervandsarter skyldtes især, at vandet var ret klart om sommeren. For sumplanternes vedkommende fandtes lidt be-
voksninger af kærmysse, som er en ualmindelig vandplante. Foto: 16. juni 2021.

6.19 Sø nr. 93, Sø i Smørmosen

Beliggenhed

I den nordlige del af Smørmosen ved Hillerød motorvejen.

Ejendomsforhold

Gladsaxe Kommune.

Matrikler

21, Bagsværd.

Areal

1.600 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3. Søen er med i Plejeplan 2016-2025 for Smør- og Fedtmosen fra 2016.

Dato: 12. juli 2007

Dato: 12. juli 2007

Dato: 17. juni 2015

Dato: 17. juni 2015

Dato: 18. april 2021

Dato: 16. juni 2021

Beskrivelse af søen

Søen er omgivet af våde mosearealer, der ud over tørvejorden omfatter sump, hængedynd, sumpskov og løvskov. Der er skyggende løvtræer rundt langs hele søen af især dun-birk og grå-pil samt en rørsump af tagrør langs det meste af nord- og sydbredden.

Vandet i søen er klart og svagt brunfarvet af humusstoffer fra tørvejorden. Bedømt ud fra vegetationen og mængden af trådalger er vandet svagt næringsrigt. Søbunden består af tørv, der er dækket af et tykt lag sort dynd. Den største dybde var ca. 0,7 m i juni. Søen har tidligere været en tørvegrav.

Vandplanter

Undervandsvegetationen dækkede ca. 25% af søens areal, og det omfattede butbladet vandaks, liden vandaks, vandrøllike, kors-andemad og undervandsblade af gul åkande samt mosserne almindelig kildemos (*Fontinalis antipyretica*), flydende stjerneløv (*Riccia fluitans*), vand-bueblad (*Drepanocladus fluitans*), almindelig tørvemos (*Sphagnum palustre*) og udspærret tørvemos (*Sphagnum squarrosum*). Der var ganske lidt bevoksninger af trådalger af grønalgslægterne vandhår (*Cladophora* sp.) og slimtråd (*Spirogyra* sp.).

Flydebladsvegetationen dækkede ca. 30% af søens vandoverflade og var domineret af gul åkande, der stedvis havde sammenhængende bevoksninger. Desuden fandtes liden andemad, stor andemad, frøbid og vand-pileurt.

Rørsumpvegetationen dækkede ca. 20% af søens areal, og tagrør var dominerende med sammenhængende bevoksninger i bredzonen langs nord- og sydbredden. Desuden fandtes bredbladet dunhammer, gul iris, kærmysse, stiv star, top-star, næb-star, kryb-hvene, manna-sødgræs, dusk-fredløs, bittersød natskygge, glanskapslet siv, liden siv, vand-skræppe, smalbladet mærke, sværtevæld, kær-snerre, vandnavle, almindelig tørvemos (*Sphagnum palustre*), udspærret tørvemos (*Sphagnum squarrosum*) mv.

Smådyrsliv

Artsrigt smådyrsliv med en del arter af børsteorme, igler, vandmider, krebsdyr, vandtæger, guldsmede, vandnymfer, biller, dansemyg, snegle og muslinger. Antalmæssigt var vandbænkebidere (*Asellus aquaticus*) og snegle dominerende. Af ualmindelige arter fandtes billerne stribet skivevandkalv (*Acilius sulcatus*) og stor vandkalv (*Dytiscus marginalis*).

Padder og krybdyr

Af padder yngede 5 arter: skrubtudse, butsnudet frø, grøn frø, lille vandsalamander og stor vandsalamander. Det var tilsyneladende kun lille vandsalamander, som var almindelig, mens de fire øvrige paddearter kun fandtes fåtalligt. Af krybdyr observeredes en enkelt snog i søen.

Ynglefugle

Af vandtilknyttede fugle yngede blichøne (1 par), grønbenet rørhøne (1par), rørsanger (3 par) og rørspurv (1 par).

Øvrige faunaforhold

Af fisk registreredes suder, karudse, skalle og nipigget hundestejle. Der er formentlig flere fiskearter i søen.

Særlige arter

Stor vandsalamander er med på EF-habitatdirektivets bilag IV som en strengt beskyttet art. Af rødlistede arter er registreret butsnudet frø (NT), spidssnudet frø (NT), blichøne (VU) og grønbenet rørhøne (VU). Af ualmindelige arter fandtes stribet skivevandkalv og sumpplanten kærmysse.

Værdi- og målsætning

Søen har lokal og regional betydning (naturværdi II) med bl.a. fem arter af padder, hvoraf en enkelt er på EF-habitatdirektivets bilag IV. Desuden yngler der to arter af vandhøns, som er på den danske rødliste. Undervandsvegetationen er også artsrig og omfatter bl.a. en del arter af vandmosser. Desuden er

smådyrslivet artsrigt. En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er opfyldt for søen.

Plejeforanstaltninger

Der er ikke behov for nogen naturpleje af søen i øjeblikket. På længere sigt vil det muligvis være hensigtsmæssigt at fjerne en del af de omkringstående træer og noget af rørsumpen, men det våde, bløde og skovbevoksede mose- terræn gør det dog noget vanskeligt at foretage en maskinel pleje. Desuden er søen omgivet af sårbare mosearealer med naturtypen tørvemos, blåtop og birk, som er en EU-beskyttet naturtype.

Samlet vurdering

Søen er omgivet af mose og sumpskog. Vandet er klart og svagt brunvandet samt svagt næringsrigt bedømt ud fra vegetationen. Undervandsvegetationen er artsrig med en del arter af vandplanter og vandmosser. Smådyrslivet er artsrigt med enkelte ualmindelige arter, og paddebestanden er også artsrig, idet der yngler fem paddearter. Desuden yngler der to arter af vandhøns. En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er opfyldt, og der er ikke behov for pleje af søen.

I forhold til den seneste undersøgelse i 2015 er der ikke sket væsentlige ændringer af plante- og dyrelivet i søen. Undervandsvegetationen og smådyrslivet er dog blevet lidt mere artsrigt. Der er heller ikke sket væsentlige ændringer i forekomsten af sumpvegetation og pilekrat på de omkringliggende mosearealer, hvor tilgroningen tilsyneladende sker ret langsom.

Gul åkande er den dominerende flydebladsplante i sø nr. 93 i Smørmosen, og den har flere steder i søen tætte og sammenhængende bevoksninger. Arten foretrækker at vokse på en blød og dyndet søbund, og den har derfor ret gode vækstforhold i søen. Gul åkande danner også undervandsblade. Foto: 16. juni 2021.

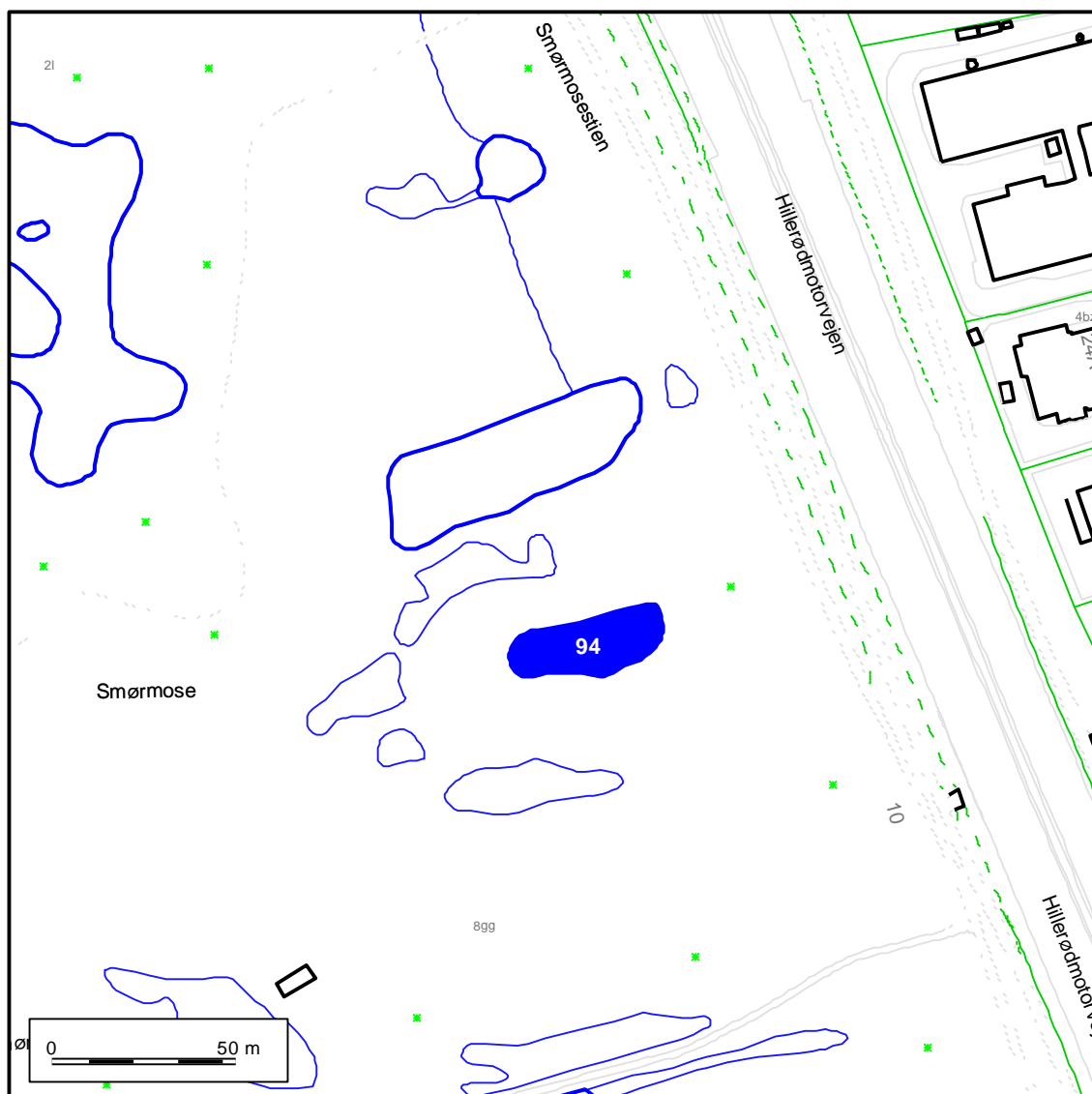

Sø nr. 93 i Smørmosen er omgivet af våde mosearealer med rørskovsbevoksninger og sumpskov med pil, birk og rød-el. Her er det langs nordbredden, hvor der er tætte og sammenhængende bevoksninger af tagrør. Søen er en tidligere tørvegrav, og der er stejle brinker langs hele søbredden. Vandet er klart og svagt brunfarvet af humusstoffer fra tørvejorden, og det er svagt næringsrigt. Foto: 18. april 2021.

Sø nr. 93 i Smørmosen først på sommeren, hvor vandet var klart. Der fandtes derfor en artsrig undervandsvegetation, der ud over undervandsplanter også omfattede en del arter af vandmøsser. Gul åkande havde flere steder tætte bevoksninger, da tørvebunden i søen er dækket af blødt dynd, som er artens foretrukne bundsubstrat. Der er ikke behov for nogen naturpleje af søen. Foto: 16. juni 2021.

6.20 Sø nr. 94, Sø i Smørmosen

Beliggenhed

I den nordlige del af Smørmosen.

Ejendomsforhold

Gladsaxe Kommune.

Matrikler

21, Bagsværd.

Areal

600 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3. Søen er med i Plejeplan 2016-2025 for Smør- og Fedtmosen fra 2016.

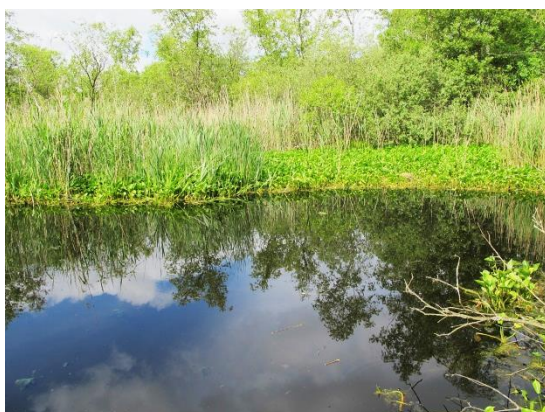
Dato: 12. juli 2007

Dato: 12. juli 2007

Dato: 17. juni 2015

Dato: 17. juni 2015

Dato: 18. april 2021

Dato: 16. juni 2021

Beskrivelse af søen

Det omgivende moseterræn består af våd tørvejord, sump, hægedynd, sumpskov og løvskov. Der er skyggende træer omkring en stor del af søen af især dun-birk og grå-pil, og langs størstedelen af bredden er der rørskovsbevoksninger af tagrør. Søen er helt fyldt op med bevoksninger af kærmysse.

Vandet er klart og svagt brunligt af humusstoffer. Bedømt ud fra vegetationen og mængden af trådalger er vandet moderat næringsrigt. Søbunden består af tørv, der er dækket af blødt og sort dynd. Den største vanddybde er på knap 1 m. Søen har tidligere været en tørvegrav.

Vandplanter

Undervandsvegetationen dækkede ca. 5% af søens areal og bestod af tornløs hornblad, tornfrøet hornblad, butbladet vandaks, liden vandaks, vandrøllike, og kors-andemad samt mosserne almindelig kildemos (*Fontinalis antipyretica*), flydende stjerneløv (*Riccia fluitans*), vand-bueblad (*Drepanocladus fluitans*), almindelig tørvemos (*Sphagnum palustre*) brodspidset tørvemos (*Sphagnum fallax*). Der var lidt bevoksninger af trådalger af vandhår (*Cladophora* sp.) og slimtråd (*Spirogyra* sp.).

Flydebladsvegetationen dækkede ca. 10% af søens areal og var domineret af liden andemad og til dels af stor andemad. Herudover fandtes spredte bevoksninger af frøbid og vand-pileurt.

Rørsumpvegetationen dækkede ca. 70% af søens areal og var domineret af bevoksninger af tagrør langs bredden og af kærmysse ude i søen. Desuden fandtes bredbladet dunhammer, smalbladet dunhammer, enkelt pindsvineknap, grenet pindsvineknap, gul iris, stiv star, top-star, kær-star, kryb-hvene, manna-sødgræs, eng-rørhvene, glanskapslet siv, lyse-siv, dynd-padderok, almindelig sumpstrå, dusk-fredløs, eng-forglemmigej, lådden dueurt, bittersød natskygge, sværtevæld, kær-snerre, vandnavle, kær-mangeløv mv.

Smådyrsliv

Artsrigt med en del arter af børsteorme, vandmider, krebsdyr, vandtæger, biller, vårfluer, guldsmede, vandnymfer, dansemyg, snegle og muslinger. Antalsmæssigt var snegle og vandbænkebidere (*Asellus aquaticus*) dominerende. Af ualmindelige arter registreredes billen stor vandkalv (*Dytiscus marginalis*), guldsmedene sort hedelibel (*Sympetrum danae*) og lille kærguldsmed (*Leucorrhinia dubia*) samt vandtægen vandrøver (*Ilyocoris cimicoides*).

Padder og krybdyr

Af padder ynglede 5 arter: skrubtudse, butsnudet frø, grøn frø, stor vandsalamander og lille vandsalamander. Af disse var det tilsyneladende kun lille vandsalamander der var almindelig, mens de øvrige fire arter kun var fåtalligt forekommende. Af krybdyr observeredes en enkelt snog.

Ynglefugle

Af vandtilknyttede fugle ynglede grønbenet rørhøne (1 par), rørsanger (4 par) og rørspurv (1 par).

Øvrige faunaforhold

Af fisk registreredes skalle og karudse. Der er formentlig flere fiskearter i søen end de to nævnte arter.

Særlige arter

Stor vandsalamander er med på EF-habitatdirektivets bilag IV som en strengt beskyttet art. Af rødlistede arter er registreret butsnudet frø (NT), blishøne (VU) og grønbenet rørhøne (VU). Af ualmindelige arter er fundet billen stribet skivevandkalv og sumpplanten kærmysse.

Værdi- og målsætning

Søen har lokal og regional betydning med fem ynglende arter af padder samt en ret artsrig undervandsvegetation og en ualmindelig sumpplante samt et artsrigt smådyrsliv (naturværdi II). En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er opfyldt.

Plejeforanstaltninger

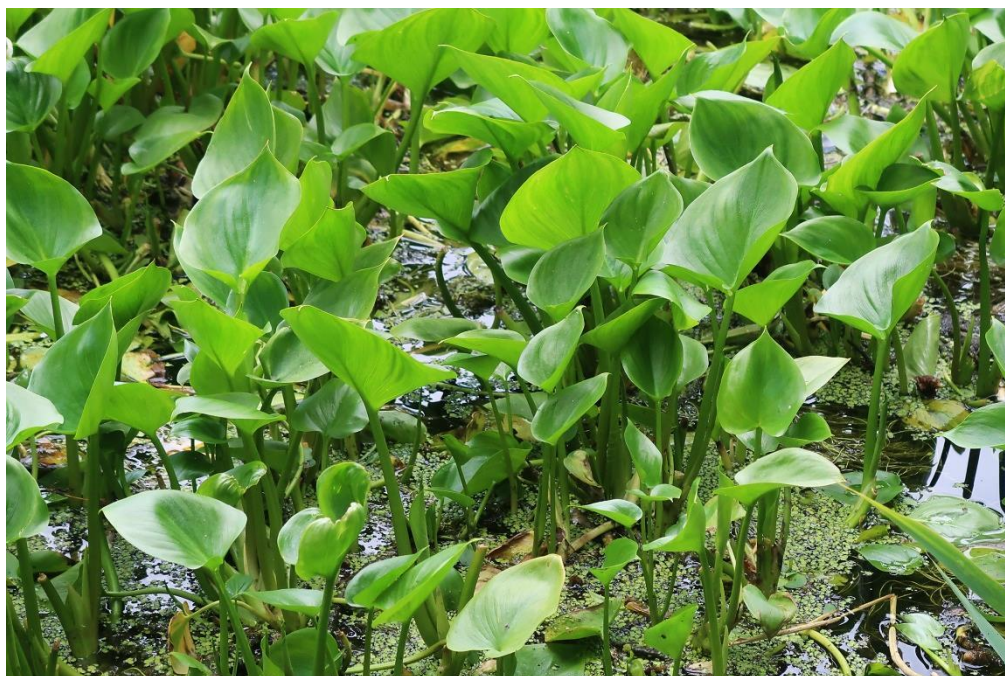
Søen er under tilgroning med tagrør og kærmysse, men med den nuværende dækkende bevoksning med kærmysse er det ikke nødvendigt at foretage en pleje af søen. Hvis søen gror helt til med tagrør, vil det være hensigtsmæssigt at oprense søen og fjerne en del af de omkringstående træer. Det våde, bløde og skovbevoksede moseterræn gør det dog noget vanskeligt at foretage en pleje med maskiner. Desuden findes der omkring søen sårbare mosearealer med naturtypen tørvemos, blåtop og birk, som er en EU-beskyttet naturtype.

Samlet vurdering

Gammel tørvegravssø omgivet af mose og sumpskov. Vandet er klart og svagt brunligt af humusstoffer. Undervandsvegetationen og smådyrslivet er artsrigt, og der findes enkelte ualmindelige plante- og smådyrsarter. Der er meget store bevoksninger af den ualmindelige sumpplante, kærmysse. Paddebestanden består af fem ynglende arter, herunder bilag IV-arten stor vandsalamander. Desuden yngler den rødlistede grønbenet rørhøne.

Der er ikke behov for pleje af søen i øjeblikket med den særlige og de hænge-sækdannende bevoksninger af kærmysse. Hvis søen efter 5 år er næsten groet til med tagrør, vil det være hensigtsmæssigt, at oprense søen og fjerne en del af de omkringstående træer. Det bløde og skovbevoksede moseterræn samt sårbare arealer med tørvemosser gør det dog vanskeligt at foretage en naturpleje med maskiner uden at ødelægge den EU-beskyttede natur.

I forhold til den seneste undersøgelse i 2015 er undervandsvegetationen og smådyrslivet blevet lidt mere artsrigt. Desuden er stor vandsalamander begyndt at yngle i søen. Den mest markante ændring er den store tilgroning med kærmysse samt tilgroningen med tagrør. En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv var opfyldt både i 2015 og 2021.

Kærmysse er karakteristisk med sine blanke og hjerteformede blade, og den breder sig ud i vandet ved hjælp af flydende jordstængler, som her i sø nr. 94 i Smørmosen. Her ved er kærmysse med til at danne hængesæk. Arten er forholdsvis sjælden i det meste af landet, men er spredt forekommende i det nordøstlige Sjælland. Foto: 16. juni 2021.

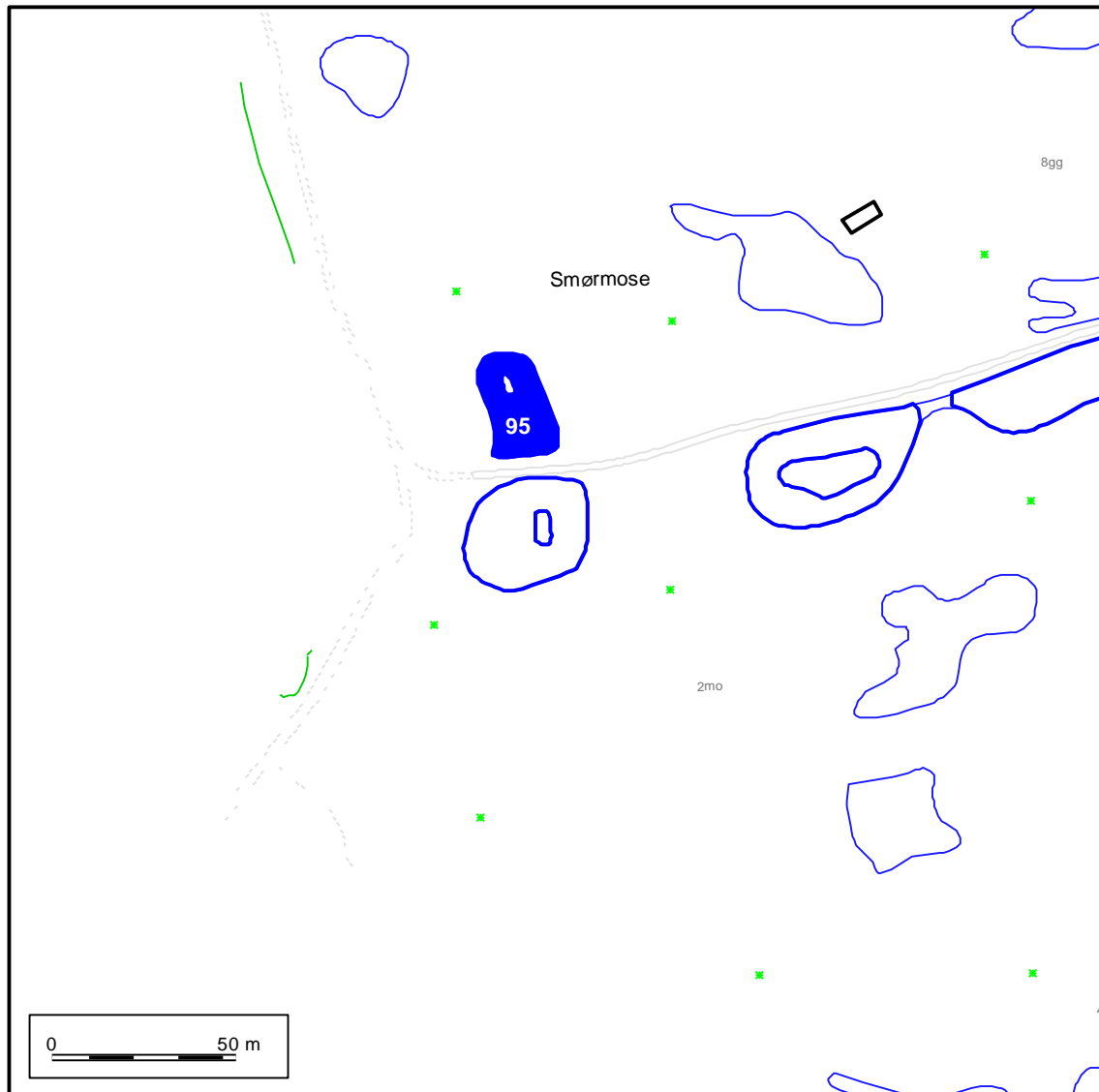
Sø nr. 94 i Smørmosen midt i april 2021. Søens omgivelser består af tagrørsbevoksninger, hængesæk og mosearealer med en del pile- og birketræer, og omgivelserne er således ret tilgroede. Sø vandet er ret klart og kun lidt brunfarvet med sigt til det meste af bunden. Søen er fyldt op med flydende stængler af kærmysse, som skyder ud i vandet fra rodfæstede bevoksninger i bredzonen. Foto: 18. april 2021.

Sø nr. 94 i Smørmosen midt i juni 2021. Der er tætte bevoksninger af tagrør i bredzonen, og hele søen er fyldt op med sammenhængende bevoksninger af kærmysse, hvis flydende stængler skyder sig ud i vandet. Disse bevoksninger er med til, at der dannes hængesæk i søen, hvilket er en værdifuld naturtype. Der bør kun foretages pleje af søen, hvis hele søen gror til med tagrørsbevoksninger. Foto: 16. juni 2021.

6.21 Sø nr. 95, Sø i Smørmosen

Beliggenhed

I den midterste del af Smørmosen.

Ejendomsforhold

Gladsaxe Kommune.

Matrikler

2mo og 8gg, Bagsværd.

Areal

500 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3. Søen er med i Plejeplan 2016-2025 for Smør- og Fedtmosen fra 2016.

Dato: 12. juli 2007

Dato: 12. juli 2007

Dato: 21. april 2015

Dato: 16. juni 2015

Dato: 18. april 2021

Dato: 16. juni 2021

Beskrivelse af søen

Det omgivende terræn består af mosearealer med sump, sumpskov og løvskov. Der er skyggende træer af især grå-pil, dun-birk og rød-el langs det meste af søbredden bortset fra sydbredden ved grusstien, hvor der ikke er træer og lysåbne forhold. På enkelte strækninger langs søbredden findes en smal rørsump eller små sumpbevoksninger.

Vandet er klart og svagt brunligt af humusstoffer, og bedømt ud fra vegetationen er det moderat næringsrigt. Der er sigt til bundarealerne langs bredden og et stykke ud i søen. Søbunden består af tørv dækket af brunt og sort dynd,

som tyder på forholdsvis gode iltforhold ved bunden. Søen har tidligere været en tørvegrav, som nu har karakter af en mose- og skovsø.

Vandplanter

Undervandsvegetationen dækkede ca. 40% af søens areal og var domineret af tornfrøet hornblad og tornløs hornblad. Desuden fandtes liden vandaks, but-bladet vandaks, slank blærerod, vandrøllike og kors-andemad samt mosserne almindelig kildemos (*Fontinalis antipyretica*), vand-bueblad (*Drepanocladus fluitans*), stor pytmos (*Leptodictyum riparium*) og flydende stjerneløv (*Riccia fluitans*). Af grønne trådalger var der lidt bevoxninger af grønalgeslægten slimtråd (*Spirogyra* sp.) og grønalgen dusk-vandhår (*Cladophora glomerata*).

Flydebladsvegetationen dækkede mindre end 1% af søens vandareal, og den bestod af en spredt og fåtallig forekomst langs bredden af liden andemad og stor andemad samt småbevoxninger af vand-pileurt.

Rørsumpvegetationen dækkede ca. 10% af søens areal og omfattede bevoxninger af tagrør, næb-star, stiv star, kær-star, kryb-hvene, manna-sødgræs, knæbøjet rævehale, almindelig sumpstrå, kær-mangeløv, kragefod, almindelig fredløs, dusk-fredløs, lådden dueurt, gul iris, eng-forglemmigej, sværtevæld, bittersød natskygge, enkelt pindsvineknop, glanskapslet siv, lyse-siv, kær-snerre, sværtevæld, kærmysse mv.

Smådyrsliv

Artsrigt med en del arter af børsteorme, vandmider, krebsdyr, biller, vandtæger, guldsmede, vandnymfer, snegle og muslinger. Antalsmæssigt var smådyrslivet domineret af snegle. Af ualmindelige arter registreredes lille kær-guldsmed (*Leuchorrinia dubia*), billerne stribet skivevandkalv (*Acilius sulcatus*) og stor vandkalv (*Dytiscus marginalis*), vandtægerne dværgrygsømmer (*Plea minutissima*) vandrøver (*Ilyocoris cimicoides*), vandedderkop (*Argyro-neta aquatica*) og lille bønnemusling (*Sphaerium lacustre*).

Padder og krybdyr

Af padder yngede 5 arter: skrubtudse, butsnudet frø, spidssnudet frø, lille vandsalamander og stor vandsalamander. Det var kun lille vandsalamander, som var almindelig, mens de øvrige 4 arter var fåtallige. Af krybdyr observeredes en enkelt individ af snog og almindeligt firben.

Ynglefugle

Af vandtilknyttede fugle yngede gråand (1 par). Desuden rastede enkelte gråænder i søen.

Øvrige faunaforhold

Af fisk registreredes skalle, karudse og nipigget hundestejle. Der findes formentlig flere fiskearter i søen.

Særlige arter

Stor vandsalamander og spidssnudet frø er med på EF-habitatdirektivets bilag IV som strengt beskyttede arter. Af rødlistede arter er registreret butsnudet frø (NT) og spidssnudet frø (NT). Undervandsplanten slank bærerod og sumpplanten kærmysse er ualmindelige arter på landsplan, hvilket også gælder stribet skivevandkalv, lille kærguldsmed og lille bønnemusling.

Værdi- og målsætning

Søen er af lokal og regional betydning med en veludviklet undervandsvegetation, et artsrigt smådyrsliv og en artsrig paddebestand, som omfatter to bilag IV-arter (naturværdi II). En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er opfyldt for søen.

Plejeforanstaltninger

Fjernelsen af rørsump, buske og træer i den sydlige del af søen for nogle år siden har gjort denne mere lysåben, hvilket har medført et mere artsrigt plante- og dyreliv, og naturtilstanden har efterfølgende været forholdsvis god. Søen har ikke brug for nogen naturpleje inden for de næste 5 år bortset fra, at tagrørsbevoksningerne langs sydbredden og stien kan slås.

Samlet vurdering

Mose- og skovsø med klart og svagt brunligt vand, som er moderat næringsrigt. Der er en artsrig undervandsvegetation bestående af både undervandsplanter og mosser, hvoraf slank blærerod er ualmindelig, hvilket også gælder sumplanten kærmysse. Smådyrslivet er artsrigt med enkelte ualmindelige arter, paddebestanden er også artsrig med fem ynglende arter, herunder de EU-lovbeskyttede arter, stor vandsalamander og spidssnudet frø.

I forhold til den seneste undersøgelse i 2015 er der ikke sket væsentlige ændringer af plante- og dyrelivet bortset fra, at undervandsvegetationen og smådyrslivet er blevet lidt mere artsrig. Før 2015 var der sket en naturpleje, hvor skyggende træbevoksning var fjernet langs den sydlige del af søen, så søen har opfyldt en generel målsætning om et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv både i 2015 og 2021. Der er ikke behov for naturpleje ud over slåningen af sumplanter i søens sydlige bredzone langs stien.

I sø nr. 95 i Smørmosen er der en artsrig undervandsvegetation, som både omfatter undervandsplanter og vandmosser. Her er det bevoksninger af almindelig kildemos (*Fontinalis antipyretica*) og stor pytmos (*Leptodictyum riparium*) fra søen. Der er en del mosarter, da vandet i søen er svagt næringsrigt og lidt surt. Foto: 18. april 2021.

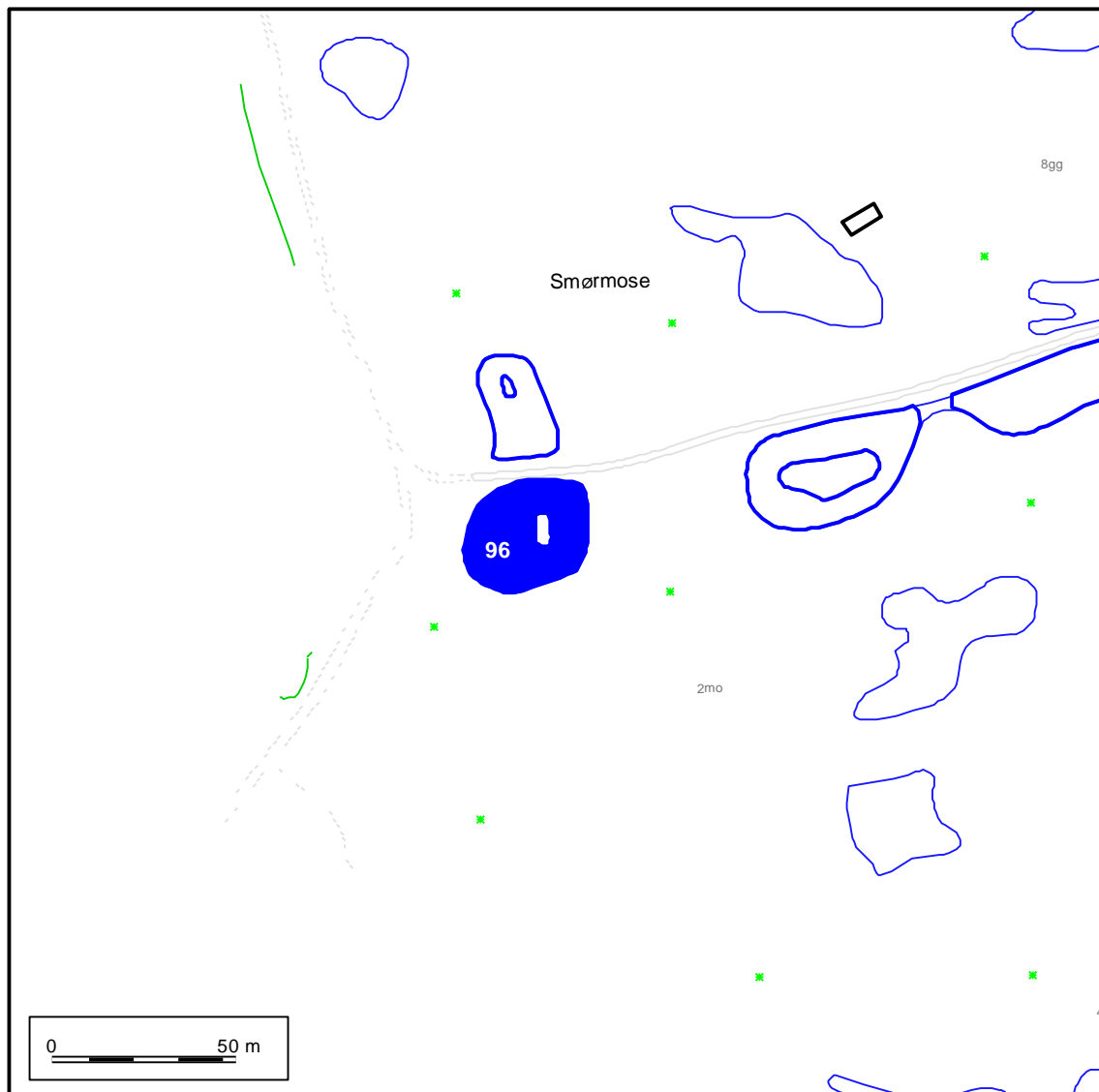

Sø nr. 95 i Smørmosen midt i april 2021. Søens omgivelser består af mosearealer med pile- og birketræer samt lidt bevoksninger af sumpplanter, der især består af tagrør og forskellige arter af starer. Forrest i billedet langs sydbredden er der ingen trævækster, og søen er her lysåben i bredzonen. Sø vandet er ret klart og kun lidt brunfarvet af humusstoffer fra tørvejorden, så der er sigt til en stor del af bunden. Foto: 18. april 2021.

Sø nr. 95 i Smørmosen midt i juni 2021. Der er vokset tagrør op langs sydbredden, og der er tæt pilekrat langs en stor del af bredden samt stedvis birketræer. Vandet er klart og er formentlig svagt næringsrigt, da der kun er ganske lidt bevoksninger af liden andemad og trådalger i søen. Der findes derfor en veludviklet og artsrig undervandsvegetation. Med hensyn til pleje er der kun behov for at slå eller fjerne tagrørsbevoksningerne, så der skabes en lysåben bredzone. Foto: 16. juni 2021.

6.22 Sø nr. 96, Sø i Smørmosen

Beliggenhed

I den midterste del af Smørmosen.

Ejendomsforhold

Gladsaxe Kommune.

Matrikler

2 mo, Bagsværd.

Areal

900 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3. Søen er med i Plejeplan 2016-2025 for Smør- og Fedtmosen fra 2016.

Dato: 12. juli 2007

Dato: 12. juli 2007

Dato: 21. april 2015

Dato: 16. juni 2015

Dato: 18. april 2021

Dato: 16. juni 2021

Beskrivelse af søen

Søen har tidligere været en tørvegrav, og det omgivende terræn består af mose, sump, sumpskov og løvskov. Der er bevoksninger med dun-birk, rød-el, grå-pil og bånd-pil langs størstedelen af søbredden og strækninger med rørsump. Langs nord- og østbredden er bredzonen strækningsvis lavvandet. I midten af søen findes en ø med sumpplanter og træer.

Vandet er klart med en svag brunlig farve af humusstoffer fra tørvejorden, og bedømt ud fra vegetationen og mængden af trådalger er det moderat næringsrigt. Søens største dybde var ca. 1,2 m i juni, og der findes lavvandede

bredzonearealer langs nord- og østbredden. Søbunden består af tørv dækket af brunt dynd, hvilket tyder på forholdsvis gode iltforhold ved bunden.

Vandplanter

Undervandsvegetationen dækkede ca. 80% af søens areal, og den omfattede tornfrøet hornblad, tornløs hornblad, slank blærerod, almindelig blærerod, vandpest, butbladet vandaks, liden vandaks, vandrøllike og kors-andemad samt mosserne almindelig kildemos (*Fontinalis antipyretica*), stor pytmos (*Leptodictyum riparium*), vand-bueblad (*Drepanocladus fluitans*) og flydende stjernebladet (*Riccia fluitans*). Der var lidt bevoksninger af grønne trådalger af grønalgslægten slimtråd (*Spirogyra* sp.) og grønalgearterne dusk-vandhår (*Cladophora glomerata*) og *Oedogonium*.

Flydebladsvegetationen dækkede ca. 2% af søens vandoverflade og bestod mest af liden andemad og stor andemad samt enkelte steder langs bredden af småbevoksninger af frøbid, vand-pileurt og svømmende vandaks.

Rørsumpvegetationen dækkede ca. 20% af søens areal og var domineret af tagrør. Desuden fandtes næb-star, stiv star, top-star, kær-star, knippe-star, enkelt pindsvineknop, grenet pindsvineknop, almindelig sumpstrå, dynd-padderok, kryb-hvene, manna-sødgræs, høj sødgræs, knæbøjet rævehale, glanskapslet siv, lyse-siv, gul iris, dusk-fredløs, almindelig fredløs, sværtevæld, eng-forglemmigej, kær-ranunkel, bittersød natskygge, lådden dueurt, vejbred-skeblad, kær-snerre, kærmysse mv.

Smådyrsliv

Artsrigt med en del arter af krebsdyr, vandmider, vandtæger, biller, vandnymfer, guldsmede, vårfluer, dansemyg, snegle og muslinger. Antalsmæssigt var snegle dominerende og omfattede mange arter. Af ualmindelige arter registreredes bl.a. vandtægerne vandrøver (*Ilyocorus cimicoides*) og dværgbugsvømmer (*Plea minutissima*), billerne stribet skivevandkalv (*Acilius sulcatus*) og stor vandkalv (*Dytiscus marginalis*), guldsmedene stor kejserguldsmed (*Anax imperator*) og lille kærguldsmed (*Leuchorrinia dubia*) samt lille bønne-musling (*Sphaerium lacustre*).

Padder og krybdyr

Af padder ynglede 6 arter: skrubtudse, butsnudet frø, spidssnudet frø, grøn frø, lille vandsalamander og stor vandsalamander. Butsnudet frø og spidssnudet frø var almindelige og havde hver mere end 100 ægklumper. Desuden var lille vandsalamander almindelig, mens skrubtudse, grøn frø og stor vandsalamander var fåtallige. Af krybdyr registreredes en enkelt snog.

Ynglefugle

Af vandtilknyttede fugle ynglede gråand (1 par), blichøne (1 par) og rørspruv (1 par). Vandfuglene har gode ynglemuligheder på øen ude i søen.

Øvrige faunaforhold

Af fisk registreredes skalle, rudskalle, karudse og nipigget hundestejle. Der er formentlig flere fiskearter i søen.

Særlige arter

Stor vandsalamander og spidssnudet frø er med på EF-habitatdirektivets bilag IV med strengt beskyttede arter. Af rødlistede arter er registreret almindelig blærerod (NT), butsnudet frø (NT), spidssnudet frø (NT) og blichøne (VU). Af

ualmindelige arter er fundet vandbillen sribet skivevandkalv, guldsmedene stor kejserguldsmed og lille kærguldsmed samt lille bønnemusling. Desuden er vandplanterne slank blærerod og kærmysse ualmindelige arter.

Værdi- og målsætning

Søen har en betydelig lokal og regional betydning med et meget artsrigt plante- og dyreliv (naturværdi II). En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er opfyldt.

Plejeforanstaltninger

For nogle år siden er der fældet enkelte træer ved søen, så der er skabt lidt mere lysåbne bredzonearealer til gavn for bl.a. padder og smådyr. Desuden slås sumpplanterne i bredzonen langs nordbredden ved grusstien. Det er ikke nødvendigt med yderligere plejeforanstaltninger inden for de næste 5 år. Sumpplanterne langs nordbredden og stien slås hvert år.

Samlet vurdering

Mosesø der tidligere har været en tørvegrav. Søen har klart vand, som er svagt brunligt af humusstoffer. Undervandsvegetationen er artsrig og veludviklet med en del arter af både vandplanter og vandmøsser, hvoraf to arter er ualmindelige herhjemme. Desuden findes en ualmindelig art af sumpplante. Der findes også et artsrigt smådyrliv med en del ualmindelige arter, og padderbestanden omfatter seks ynglende arter, hvoraf stor vandsalamander og spidssnudet frø er EU-lovbeskyttede bilag IV-arter.

I forhold til den seneste undersøgelse i 2015 er der ikke sket større ændringer i søens plante- og dyreliv, og en generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er opfyldt. Der er ikke behov for naturpleje ud over slåningen af sumpplanter i søens nordlige bredzone langs stien.

Spidssnudet frø i sø nr. 96 i Smørmosen. Arten har en ret stor ynglebestand i søen, og der blev registreret ægklumper i bredzonen fra ca. 150 hunner. I vandet ses i øvrigt vandmøsserne almindelig kildemos og stor pytmos. Foto: 18. april 2021.

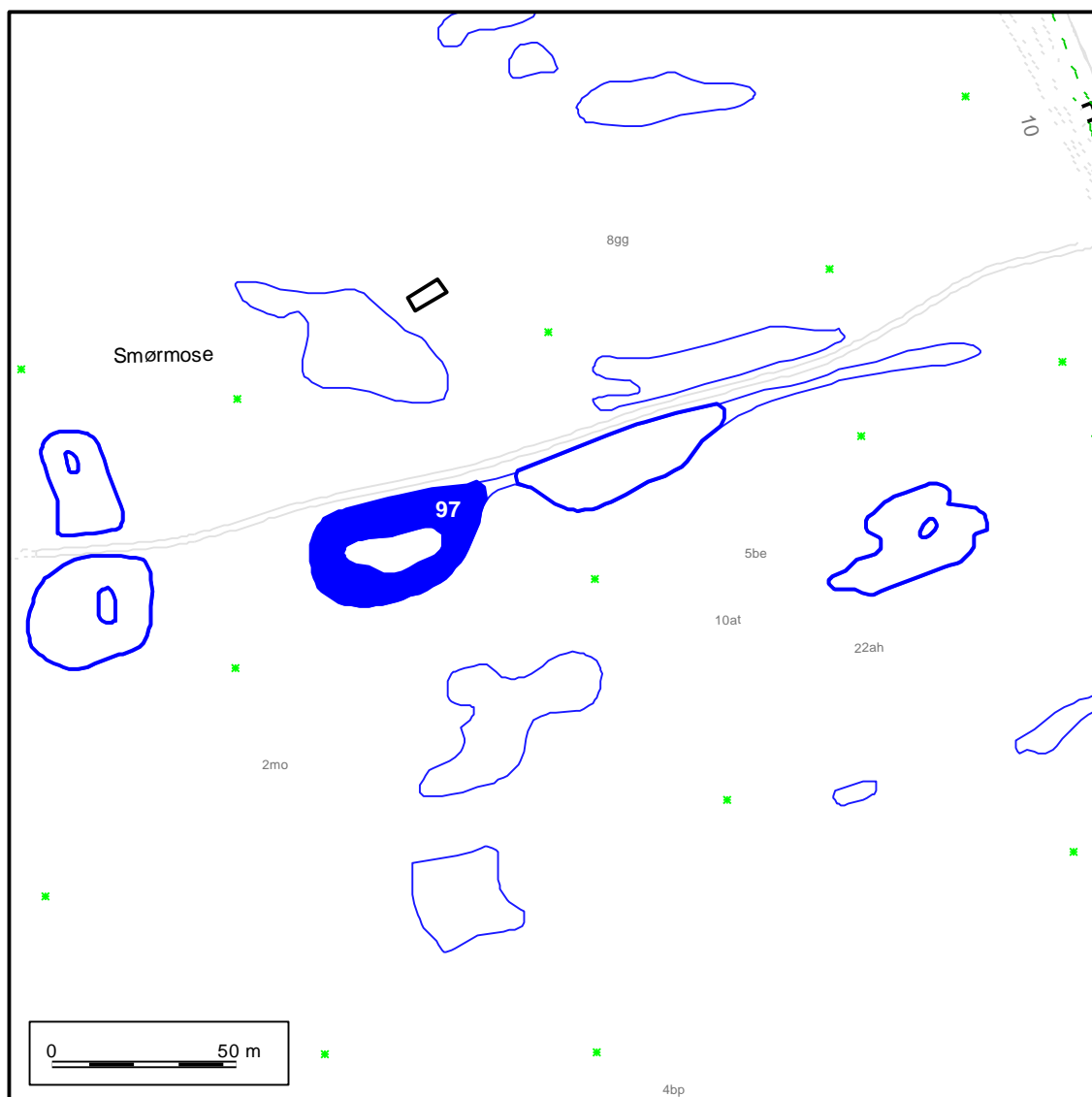

Sø nr. 96 i Smørmosen midt i april 2021. Søens omgivelser består af mosearealer med pile- og birketræer samt bevoksninger af sumplanter, der især består af tagrør. Ude i søen findes en træbevokset ø, som benyttes af vandfugle som raste- og ynglested. Forrest i billedet langs nordbredden er der ingen trævækster og rørsump, da bredzonen her slås for sumplanter. Sø vandet er ret klart og kun lidt brunfarvet af humusstoffer fra tørvejorden, og der var sigt til det meste af bunden. Foto: 18. april 2021.

Sø nr. 96 i Smørmosen midt i juni 2021. Der er vokset tagrør op langs nordbredden, og der er tæt pilekrat langs en stor del af bredden samt en del birketræer. Vandet er klart, og hele søen er fyldt op med undervandsplanter, som dækker ca. 80% af søens areal. Undervandsvegetationen er artsrig og varieret, idet den omfatter del arter af både vandplanter og vandmøsser. En del af disse arter er ualmindelige her i landet. Der er kun lidt trådalger i søen på vandoverfladen. Foto: 16. juni 2021.

6.23 Sø nr. 97, Sø i Smørmosen

Beliggenhed

I den midterste del af Smørmosen.

Ejendomsforhold

Gladsaxe Kommune.

Matrikler

2mo, Bagsværd.

Areal

1.100 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3. Søen er med i Plejeplan 2016-2025 for Smør- og Fedtmosen fra 2016.

Dato: 12. juli 2007

Dato: 12. juli 2007

Dato: 21. april 2015

Dato: 16. juni 2015

Dato: 18. april 2021

Dato: 16. juni 2021

Beskrivelse af søen

Søens omgivende terræn består af våde mosearealer med sump, hængedynd, sumpskov og løvskov. Der er skyggende træer i form af dun-birk, grå-pil og rød-el langs bredden bortset fra nordbredden, hvor der er få buske og træer, men en smal rørskov af tagrør, der grænser op til grusstien. Herudover findes der spredte rørsumpbevoksninger langs den øvrige bred. I midten af søen findes en ø, der er groet til med sumpskov og sumplanter.

Sø vandet er klart og svagt brunligt af humusstoffer fra tørvejorden, og det forventes at være moderat næringsrigt bedømt ud fra vegetationen og fore-

komsten af trådalger. Søbunden består af tørv overlejret med et tykt lag sort dynd, og der er dårlige iltforhold ved bunden. Den største vanddybde er ca. 2 m, og der er stejle brinker, da søen tidligere har været en tørvegrav.

Vandplanter

Undervandsvegetationen udgjorde ca. 40% af søens areal, og den var domineret af tornfrøet hornblad, tornløs hornblad og kors-andemad. Desuden fandtes vandpest, slank blærerod, almindelig blærerod, butbladet vandaks, liden vandaks, børstebladet vandaks og vandrøllike samt mosserne almindelig kildemos (*Fontinalis antipyretica*), stor pytmos (*Leptodictyum riparium*), flydende stjerneløv (*Riccia fluitans*) og vand-bueblad (*Drepanocladus fluitans*). Af trådalger fandtes spredte bevoksninger af dusk-vandhår (*Cladophora glomerata*) og slimtråd (*Spirogyra* sp.)

Flydebladsvegetationen dækkede ca. 10% af søens areal, og den var domineret af liden andemad og til dels stor andemad, som begge var udbredt i hele søen. Desuden fandtes spredte småbevoksninger af frøbid og vand-pileurt.

Rørsumpvegetationen dækkede ca. 20% af søens areal og var domineret af tagrør der havde sammenhængende bevoksninger langs stien. Desuden fandtes bredbladet dunhammer, enkelt pindsvineknop, gul iris, almindelig sumpstrå, dynd-padderok, næb-star, top-star, stiv star, kær-star, knippe-star, kryb-hvene, manna-sødgræs, knæbøjlet rævehale, glanskapslet siv, lyse-siv, kragefod, eng-forglemmigej, lådden dueurt, bittersød natskygge, sideskærm, vand-skræppe, vejbred-skeblad, sværtevæld, vandnavle, kærmysse mv.

Smådyrsliv

Artsrigt med en del arter af børsteorme, igler, krebsdyr, vandtæger, biller, vandnymfer, guldsmede, dansemyg, snegle og muslinger. Antalsmæssigt var vandtæger og snegle dominerende. Af ualmindelige arter registreredes bl.a. vandtægerne vandløver (*Ilyocorus cimicoides*), dværgbugsvømmer (*Plea minutissima*) og stavtæge (*Ranatra linearis*), billerne stribet skivevandkalv (*Aciilius sulcatus*) og stor vandkalv (*Dytiscus marginalis*), lille kærguldsmed (*Leuchorrinia dubia*) og lille bønnemusling (*Sphaerium lacustre*).

Padder og krybdyr

Af padder ynglede 6 arter: skrubtudse, butsnudet frø, spidssnudet frø, grøn frø, lille vandsalamander og stor vandsalamander. Af disse var skrubtudse og lille vandsalamander almindelige, men butsnudet frø og spidssnudet frø var også forholdsvis almindelige, mens grøn frø og stor vandsalamander kun var fåtalligt forekommende. Af krybdyr observeredes en enkelt snog.

Ynglefugle

Af vandtilknyttede fugle ynglede grågåås (1 par), gråand (1 par), blichøne (1 par), rørsanger (3 par) og rørspurv (1 par).

Øvrige faunaforhold

Af fisk observeredes karudse, skalle, rudskalle og nipigget hundestejle. Der er formentlig flere fiskearter.

Særlige arter

Spidssnudet frø og stor vandsalamander er med på EF-habitatdirektivets bilag IV som strengt beskyttede arter. Af rødlistede arter registreredes almindelig blærerod (NT), butsnudet frø (NT), spidssnudet frø (NT) og blichøne (VU). Af

ualmindelige arter er fundet slank blærerod, kærmysse, stavtæge, stribet skivevandkalv, lille kærguldsmed og lille bønnemusling.

Værdi- og målsætning

Søen har både en lokal og regional betydning med en artsrig undervandsvegetation, smådyrsliv og paddebestand (naturværdi II). En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er opfyldt.

Plejeforanstaltninger

Inden for 5 år vil det være hensigtsmæssigt at fjerne en del af de skyggende træer og rørskovsarealer, så der skabes flere lysåbne og lavvandede arealer langs bredden, og dette bør bl.a. ske langs nordbredden.

Samlet vurdering

Mosesø med klart og svagt brunligt vand, og som tidligere har været en tørvegrav. Undervandsvegetationen er veludviklet og artsrig med en del arter af vandplanter og vandmosses samt enkelte ualmindelige vandplanter. Der findes et artsrigt smådyrsliv med en del ualmindelige arter. Paddebestanden er artsrig med seks arter, herunder med de to EU-lovbeskyttede bilag IV-arter spidssnudet frø og stor vandsalamander.

I forhold til den seneste undersøgelse i 2015 er der ikke sket større ændringer af plante- og dyrelivet, og en generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er stadig opfyldt. Søen er dog blevet lidt mere tilgroet med tagrør og pilekrat, og inden for de næste 5 år bør der ske en pleje af søen, hvor der fjernes skyggende sumpplanter, buske og træer, herunder med en slåning af rørskovsarealerne langs nordbredden og stien.

Ægklumper af butsnudet frø og spidssnudet frø i bredzonen af sø nr. 97 i Smørmosen. Begge frøarter er forholdsvis almindelige i søen, hvor de lægger hovedparten af deres æg i den lavvandede bredzone, så de kan opvarmes af solen. Der kan være op til flere hundrede æg i en enkelt ægklump, som er lagt af en hunfrø. Foto: 18. april 2021.

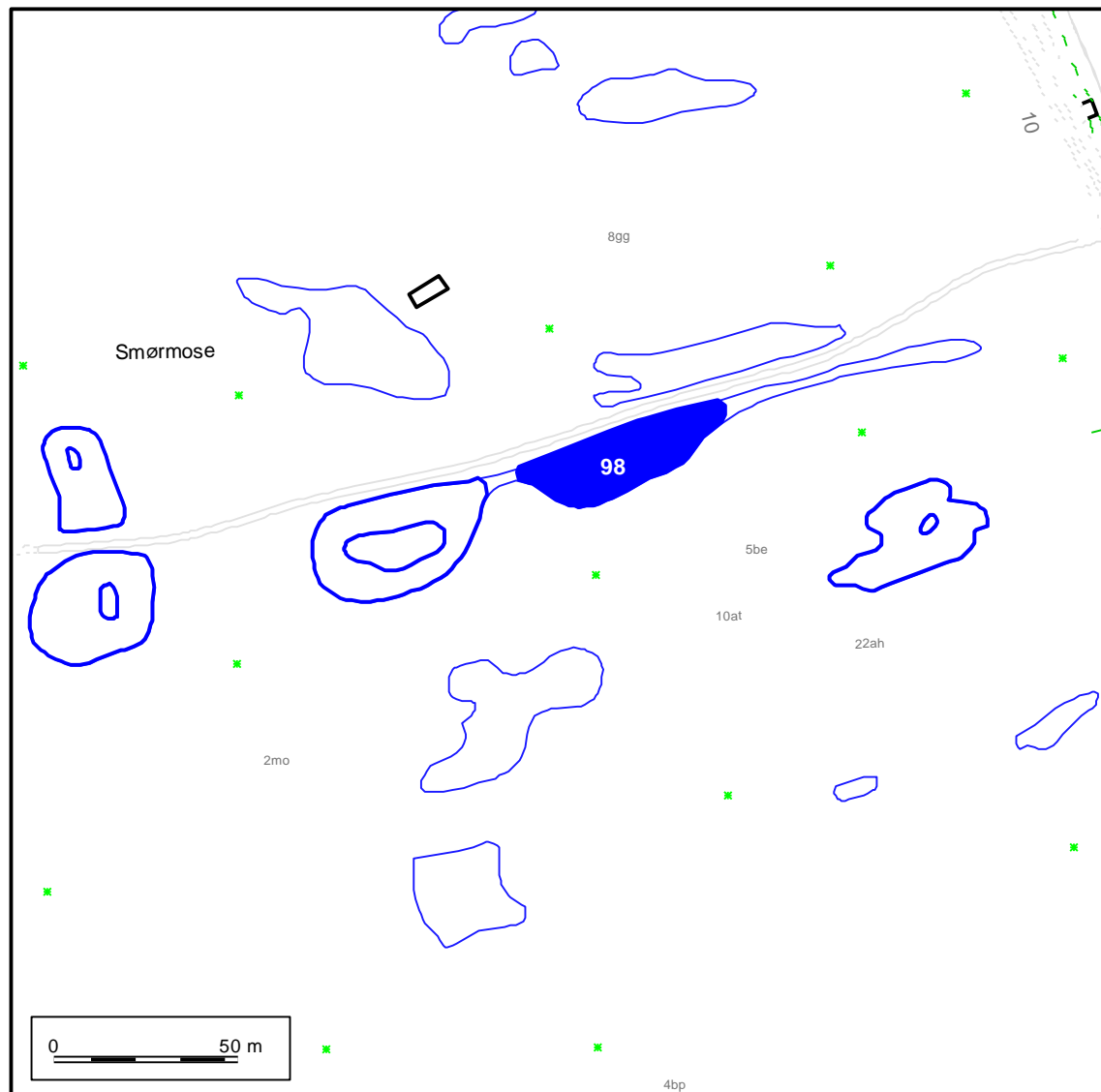
Sø nr. 97 i Smørmosen midt i april 2021. Søens omgivelser består af våde mosearealer med pile- og birketræer samt bevoksninger af sumpplanter, der især består af tagrør. Ude i søen findes en træbevokset ø, der ses i højre side af billedet, og som bruges af vandfugle som raste- og ynglested. I venstre side ses tagrørsbevoksningerne langs grustien. Sø vandet er ret klart og kun lidt brunfarvet af humusstoffer fra tørvejorden, og der var sigt til en stor del af bunden i søen. Foto: 18. april 2021.

Sø nr. 97 i Smørmosen midt i juni 2021. Der er tagrørsbevoksninger langs nordbredden, og der er sumpvegetation, pilekrat og birketræer på øen. Vandet er klart, og søen er fyldt op med undervandsplanter, som tilsammen dækker ca. 40% af søens areal. Undervandsvegetationen er artsrig og varieret, idet den omfatter en del arter af både vandplanter og vandmøsser. Der er stedvis en del andemad på vandoverfladen, men ikke mere end at lyset kan trænge ned til undervandsplanterne. Foto: 16. juni 2021.

6.24 Sø nr. 98, Sø i Smørmosen

Beliggenhed

I den midterste del af Smørmosen.

Ejendomsforhold

Gladsaxe Kommune.

Matrikler

2 mo, Bagsværd.

Areal

800 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3. Søen er med i Plejeplan 2016-2025 for Smør- og Fedtmosen fra 2016.

Dato: 12. juli 2007

Dato: 12. juli 2007

Dato: 21. april 2015

Dato: 17. juni 2015

Dato: 21. april 2021

Dato: 16. juni 2021

Beskrivelse af søen

Det omgivende moseterræn består af sump, hængedynd, sumpskov og løvskov. Der er skyggende træer i form af dun-birk, grå-pil og rød-el langs bredden bortset fra nordbredden, der grænser op til en sti, og hvor der er få buske og træer, men en smal rørskov af tagrør. Herudover findes der spredte rørsumpbevoksninger langs bredden.

Sø vandet er klart og svagt brunligt af humusstoffer, og det forekommer at være næringsrigt bedømt ud fra vegetationen og forekomsten af trådalger. Sø bunden består af tørv overlejret med sort dynd, og den største vanddybde er ca. 1,5 m. Søen har tidligere været en tørvegrav.

Vandplanter

Undervandsvegetationen udgjorde ca. 30% af søens areal, og den var domineret af tornfrøet hornblad, tornløs hornblad, og kors-andemad. Herudover fandtes vandpest, almindelig blærerod, slank blærerod, butbladet vandaks, liden vandaks, børstebladet vandaks og vandrøllike samt mosserne almindelig kildemos (*Fontinalis antipyretica*), flydende stjerneløv (*Riccia fluitans*), vandbueblad (*Drepanocladus fluitans*), almindelig tørvemos (*Sphagnum palustre*) og pjusket tørvemos (*Sphagnum cuspidatum*). Af trådalger fandtes bevoksninger af dusk-vandhår (*Cladophora glomerata*) og slimtråd (*Spirogyra* sp.)

Flydebladsvegetationen dækkede ca. 5% af søens areal og var domineret af liden andemad, der fandtes over hele søen. Desuden var stor andemad spredt forekommende, og der var enkelte bevoksninger af frøbid og vand-pileurt.

Rørsumpvegetationen dækkede ca. 30% af søens areal og var domineret af tagrør der havde sammenhængende bevoksninger langs stien. Desuden fandtes bredbladet dunhammer, enkelt pindsvineknop, gul iris, almindelig sumpstrå, dynd-padderok, næb-star, top-star, stiv star, kær-star, knippe-star, kryb-hvene, manna-sødgræs, høj sødgræs, knæbøjjet rævehale, glanskapslet siv, lyse-siv, kragefod, eng-forglemmigej, lådden dueurt, bittersød natskygge, sideskærm, bredbladet mærke, vand-skræppe, vejbred-skeblad, sværtevæld, gifttyde, kær-snerre, vandnavle, kærmysse mv.

Smådyrsliv

Artsrigt med en del arter af børsteorme, igler, krebsdyr, vandtæger, biller, vandnymfer, guldsmede, dansemyg, snegle og muslinger. Antalsmæssigt var vandtæger og snegle dominerende. Af ualmindelige arter registreredes bl.a. vandtægerne vandrøver (*Ilyocorus cimicoides*) og dværgbugsvømmer (*Plea minutissima*), billerne stribet skivevandkalv (*Acilius sulcatus*) og stor vandkalv (*Dytiscus marginalis*) samt lille kærguldsmed (*Leuchorrinia dubia*).

Padder og krybdyr

Af padder ynglede 6 arter: skrubtudse, butsnudet frø, spidssnudet frø, grøn frø, lille vandsalamander og stor vandsalamander. Skrubtudse og lille vandsalamander ret almindelige, mens de fire øvrige arter kun var fåtalligt forekommende. Der var forringede yngleforhold for frøerne på grund af træernes beskygning og den begrænsede forekomst af en lavvandet bredzone.

Ynglefugle

Af vandtilknyttede fugle ynglede gråand (1 par), blichøne (1 par), grønbenet rørhøne (1 par), rørsanger (4 par) og rørspurv (1 par).

Øvrige faunaforhold

Af fisk observeredes skalle, karudse og nipigget hundestejle. Der er formentlig flere fiskearter i søen.

Særlige arter

Spidssnudet frø og stor vandsalamander er med på EF-habitatdirektivets bilag IV som strengt beskyttede arter. Af rødlistede arter er registreret almindelig blærerod (NT), butsnudet frø (NT), spidssnudet frø (NT), blichøne (VU) og grønbenet rørhøne (VU). Af ualmindelige arter er fundet slank blærerod, kærmysse, billen stribet skivevandkalv og lille kærguldsmed.

Værdi- og målsætning

Søen har både en lokal og regional betydning med en artsrig undervandsvegetation, smådyrsliv og paddebestand (naturværdi II). En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er opfyldt.

Plejeforanstaltninger

Natur- og miljøtilstanden i søen kan forbedres ved at fjerne skyggende træer og rørskovsarealer, så der skabes flere lysåbne og lavvandede arealer langs bredden, hvilket bl.a. vil være til gavn for padder og smådyr. Desuden kan der fjernes en del af rørskoven langs stien. Der er behov for pleje af søen inden for de næste 5 år, når den er blevet mere tilgroet.

Samlet vurdering

Mosesø med klart og svagt brunligt vand, og som tidligere har været tørvegrav. Undervandsvegetationen er veludviklet og artsrig med en del arter af både vandplanter og vandmøsser. Der findes et artsrigt smådyrsliv med enkelte ualmindelige arter. Paddebestanden er artsrig med seks arter, herunder med de to EU-beskyttede arter spidssnudet frø og stor vandsalamander. Desuden yngler de to rødlistede vandhøns, blichøne og grønbenet rørhøne.

I forhold til den seneste undersøgelse i 2015 er der ikke sket større ændringer i plante- og dyrelivet, men undervandsvegetationen og smådyrslivet er dog blevet lidt mere artsrigt, og en generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er opfyldt. Tilgroningen af søen er sket ret langsomt fra 2015 til 2021, men der vil være behov for naturpleje inden for de næste 5 år.

I sø nr. 98 i Smørmosen vokser der langs en del af bredden sumpplanten kærmysse, der er karakteristisk med sine blanke og hjerteformede blade. Den breder sig langsomt ud i vandet ved hjælp af flydende jordstængler, og den er således med til at danne hængesæk. Arten er forholdsvis sjælden i det meste af landet, men er spredt forekommende i det nordøstlige Sjælland. Foto: 16. juni 2021.

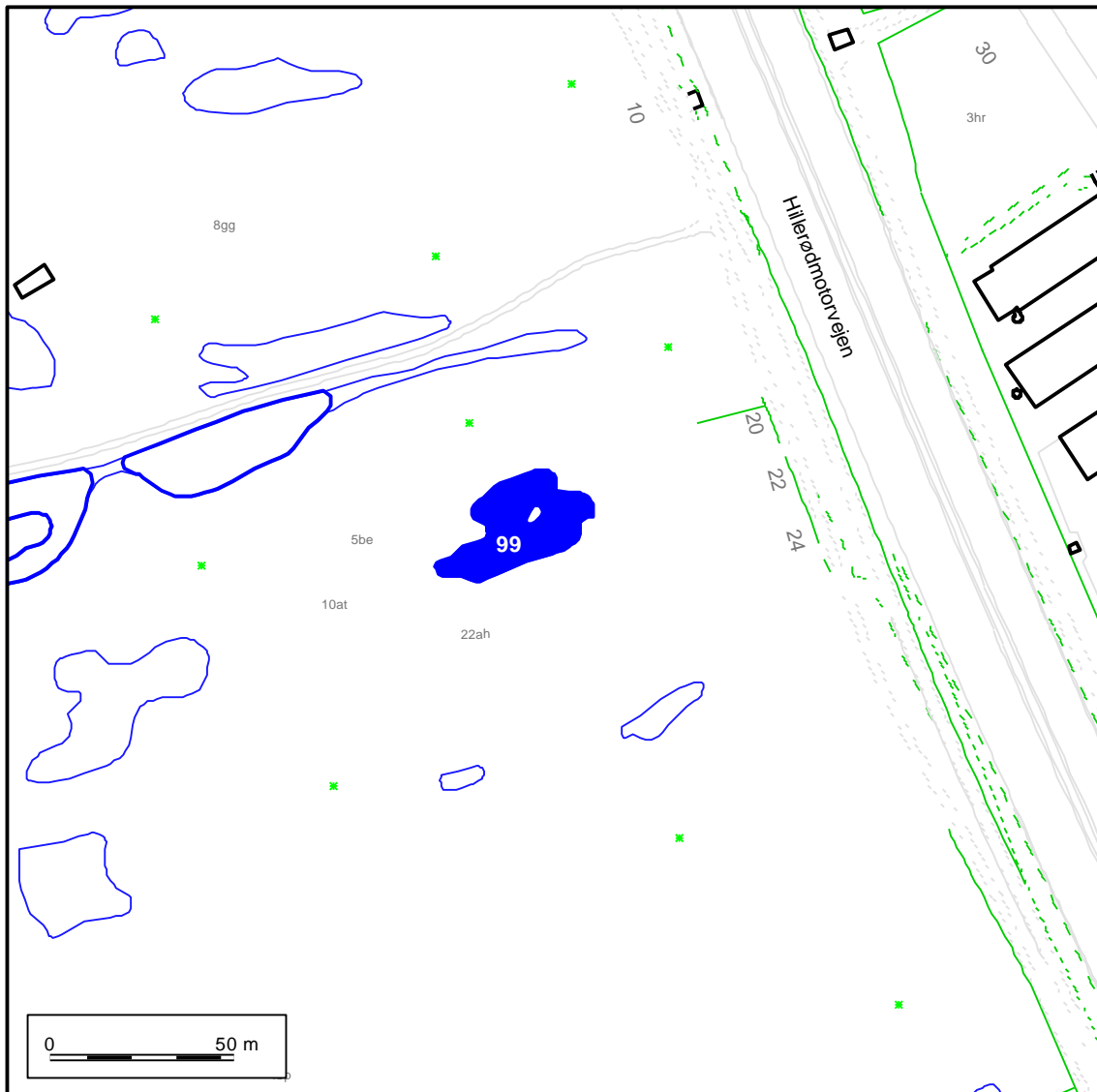

Sø nr. 98 i Smørmosen midt i april 2021. Søens omgivelser består af våde mosearealer med pile- og birketræer samt bevoksninger af sumpplanter, der især består af tagrør. Søen er under langsom tilgroning med denne art, men er stadig forholdsvis åben. Sø vandet er ret klart og kun lidt brunfarvet af humusstoffer fra tørvejorden, og der findes derfor en del undervandsvegetation i søen. Det omfatter en del arter af både vandplanter og vandmøsser, da vandet er svagt surt. Foto: 18. april 2021.

Sø nr. 98 i Smørmosen midt i juni 2021. Der er tætte og sammenhængende tagrørsbevoksninger langs nordbredden, mens der er pilekrat og birketræer langs sydbredden. Vandet er klart, og søen er fyldt op med undervandsplanter, som tilsammen dækker ca. 30% af søens areal. Undervandsvegetationen er artsrig og varieret med enkelte ualmindelige arter. Der er nogle steder en del andemad på vandoverfladen, men ikke mere end at lyset kan trænge ned til undervandsplanterne. Foto: 16. juni 2021.

6.25 Sø nr. 99, Sø i Smørmosen

Beliggenhed

I den midterste del af Smørmosen.

Ejendomsforhold

Gladsaxe Kommune.

Matrikler

5be, 10at og 22 ah, Bagsværd.

Areal

700 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3. Søen er med i Plejeplan 2016-2021 for Smør- og Fedtmosen fra 2016.

Dato: 12. juli 2007

Dato: 12. juli 2007

Dato: 21. april 2015

Dato: 17. juni 2015

Dato: 18. april 2021

Dato: 16. juni 2021

Beskrivelse af søen

Det omgivende våde moseterræn består af sump, hængedynd, sumpskov og løvskov. De hyppigste løvtræer er dun-birk, vorte-birk og grå-pil. I den centrale del af søen findes en ø, som er groet til med sumpplanter og løvtræer. Der er udbredte rørskovsbevoksninger af tagrør og bræmmer af sumpplanter langs søbredden. Søen er under tilgroning med tagrør.

Sø vandet er klart og svagt brunvandet af humusstoffer fra tørvejorden. Bedømt ud fra vegetationen og mængden af trådalger er vandet svagt næringsrigt og lidt surt. Sø bunden består af tørv dækket af et tykt lag brunt dynd, og iltforholdene er gode ved bunden. Den største vanddybde er ca. 1 m.

Vandplanter

Undervandsvegetationen dækkede ca. 40% af søens areal og bestod af bevoksninger af butbladet vandaks, liden vandaks, tornløs hornblad, tornfrøet hornblad, kors-andemad, slank blærerod, liden blærerod, svømmende sump-skærm, vandrøllike samt mosserne flydende stjerneløv (*Riccia fluitans*), vandbueblad (*Drepanocladus fluitans*), almindelig kildemos (*Fontinalis antipyretica*), almindelig tørvemos (*Sphagnum palustre*) og udspærret tørvemos (*Sphagnum squarrosum*). Der var kun ganske lidt bevoksninger af trådalger af dusk-vandhår (*Cladophora glomerata*) og slimtråd (*Spirogyra* sp.).

Flydebladsvegetationen dækkede ca. 40% af søens areal og var domineret af hvid åkande, der havde store og sammenhængende bevoksninger i det meste af søen. Desuden fandtes bevoksninger af gul åkande, frøbid, vand-pileurt, stor andemad og liden andemad.

Rørsumpvegetationen dækkede ca. 30% af søens areal og var domineret af tagrør og i mindre grad af næb-star. Desuden fandtes bredbladet dunhammer, stiv star, top-star, blære-star, kær-star, toradet star, kryb-hvene, hundehvene, manna-sødgræs, dynd-padderok, enkelt pindsvineknop, vejbredskeblad, gul iris, kær-mangeløv, smalbladet mangeløv, liden siv, lyse-siv, glanskapslet siv, almindelig sumpstrå, kær-ranunkel, sværtevæld, sideskærm, almindelig fredløs, dusk-fredløs, kær-svovlrod, kragefod, vand-skræppe, lådden dueurt, kær-snerre, vandnavle, kær-fladstjerne, kærmysse mv.

Smådyrsliv

Artsrigt med en del arter af børsteorme, vandmider, krebsdyr, vandtæger, døgnfluer, biller, vandnymfer, guldsmede, vårfluer, dansemyg, snegle og muslinger. Antalsmæssigt var snegle og vandtæger dominerende. Af ualmindelige arter registreredes vandtægerne stavtæge (*Ranatra linearis*), vandrøver (*Ilyocorus cimicoides*) og dværgbugsvømmer (*Plea minutissima*), billerne sribet skivevandkalv (*Acilius sulcatus*) og *Haliplus flavicollis*, guldsmedene stor kejserguldsmed (*Anax imperator*), lille kærguldsmed (*Leucorrhinia dubia*) og sort hedelibel (*Sympetrum danae*) samt edderkopperne vandedderkop (*Argyroneta aquatica*) og stor rovedderkop (*Dolomedes fimbriatus*).

Padde og krybdyr

Artsrigt paddebestand med 6 ynglende arter: skrubtudse, butsnudet frø, spidssnudet frø, grøn frø, lille vandsalamander og stor vandsalamander. Butsnudet frø, spidssnudet frø, skrubtudse og lille vandsalamander var ret almindelige, mens grøn frø og stor vandsalamander kun var fåtallige. Der er flere gode ynglepladser i søen og stedvis i den lavvandede bredzone. Af krybdyr registreredes en enkelt individ af snog i søen og stålorm på engen ved søen.

Ynglefugle

Af vandtilknyttede fugle ynglede gråand (1 par), blichøne (1 par), vandrikse (1 par), rørsanger (4 par) og rørspurv (1 par).

Øvrige faunaforhold

Af fisk blev registreret enkelte fisk af karudse, skalle og suder. Der er formentlig flere fiskearter i søen.

Særlige arter

Spidssnudet frø og stor vandsalamander er med på EF-habitatdirektivets bilag IV som strengt beskyttede arter. Af rødlistede arter er registreret svømmende

sumpskærm (VU), butsnudet frø (NT), spidssnudet frø (NT) og blishøne (VU). Af ualmindelige arter er fundet liden blærerod, slank blærerod, kærmysse, stavtæge, billerne *Haliphus flavicollis* og sribet skivevandkalv, guldsmedene stor kejserguldsmed og lille kærguldsmed samt stor rovedderkop.

Værdi- og målsætning

Søen har stor lokal og regional betydning med et artsrigt plante- og dyreliv (naturværdi II). En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er således opfyldt for søen.

Plejeforanstaltninger

Søen er under tilgroning med tagrør, og det vil inden for 5 år være hensigtsmæssigt at fjerne en stor del af tagrørsbevoksningerne, så søens bredzone kan forblive åben og lavvandet. Samtidig bør nogle af de skyggende buske og træer fældes, så søen stadig er lysåben. Plejen skal ske med håndkraft, da der er bløde og sårbare mosearealer med tørvemos omkring søen.

Samlet vurdering

Svagt næringsrig sø med klart og svagt brunfarvet vand i et moseområde med sumpskov. Der findes en artsrig undervandsvegetation af vandplanter og vandmosser, hvoraf enkelte arter er ualmindelige her i landet. Smådyrslivet er også artsrigt og med en del ualmindelige arter. Paddebestanden er artsrig med 6 ynglende arter, hvoraf spidssnudet frø og stor vandsalamander er EU-lovbeskyttede bilag IV-arter. Desuden findes snog og stålorm.

Plante- og dyrelivet i 2021 er ligeså artsrigt som ved den seneste undersøgelse i 2015, hvor søen også havde en god naturtilstand. Søen er under tilgroning med tagrør, og inden for de næste 5 år vil det være hensigtsmæssigt at fjerne en del af tagrørsbevoksningerne og de skyggende træer langs bredden.

Sø nr. 99 i Smørmosen er en klarvandet sø, der har en artsrig undervandsvegetation og en udbredt flydebladsvegetation, som er domineret af bevoksninger af hvid åkande. Smådyrslivet i søen og paddebestanden er også artsrig. Foto: 16. juni 2021.

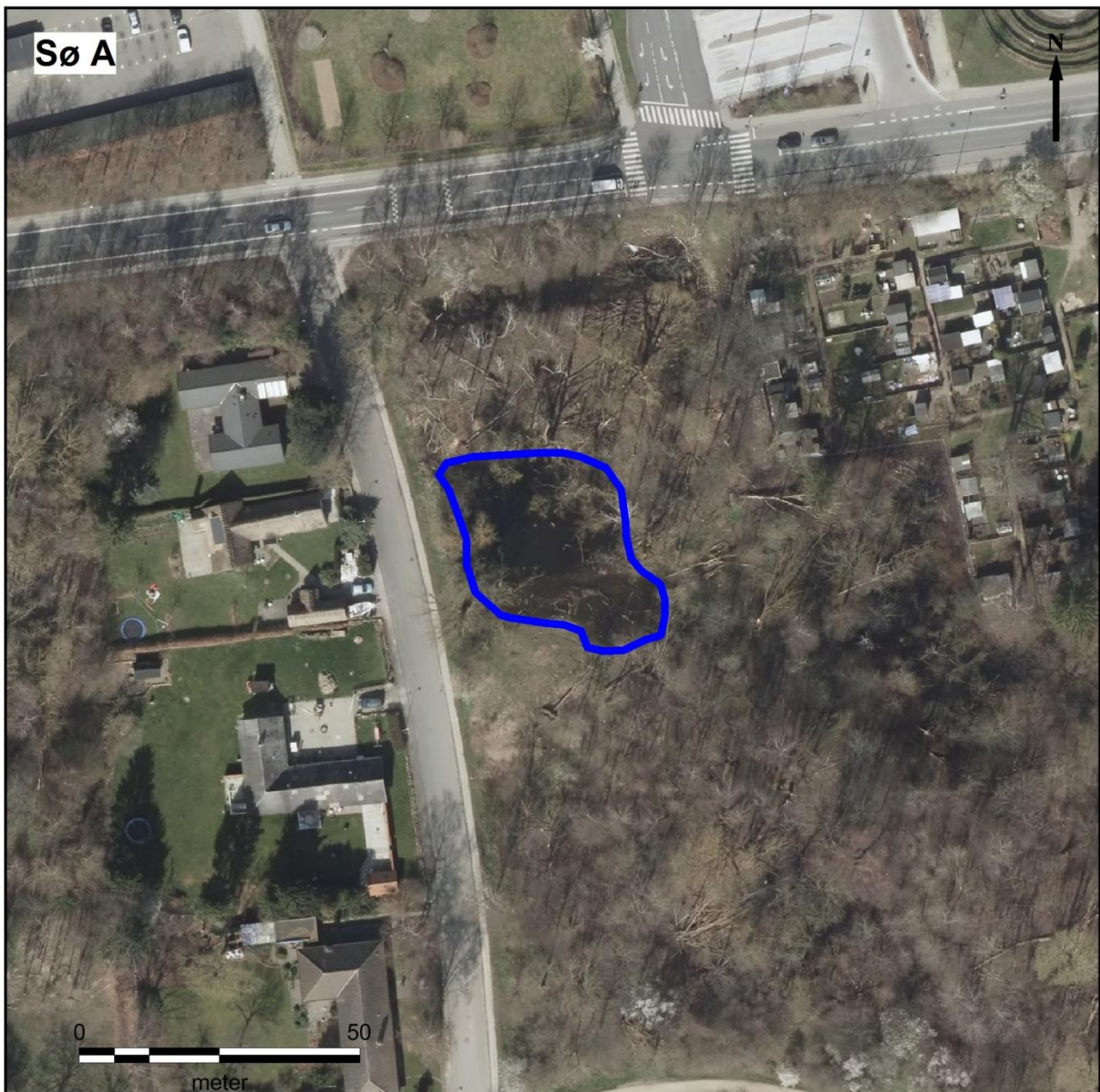
Sø nr. 99 i Smørmosen midt i april 2021. Søens omgivelser består af våde mosearealer med sumpplanter samt pile- og birketræer. Ude i søen findes en træbevokset ø, som benyttes af vandfugle som raste- og ynglested. Sø vandet er ret klart og kun lidt brunfarvet af humusstoffer fra tørvejorden, og selv om søen er under tilgroning med tagrør, er vandoverfladen ret lysåben, så der er en udbredt og artsrig undervandsvegetation samt en ynglebestand af padder, der omfatter seks arter. Foto: 18. april 2021.

Sø nr. 99 i Smørmosen midt i juni 2021. Søen er noget groet til med tagrør og åkander, men er stadig så lysåben, at der findes mange undervandsplanter. Variationen i de fysiske og biologiske forhold bevirker, at der findes et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv. I løbet af nogle år vil søen dog blive så tilgroet, at det vil være nødvendigt med en naturpleje inden for de næste 5 år, hvor der kan fjernes en del af tagrørs- og åkan-
debevoksningerne i søen samt skyggende træer langs bredden. Foto: 16. juni 2021.

6.26 Sø A i Smørmosen

Beliggenhed

I den nordvestlige del af Smørmosen ved Gråpilevej og syd for Værebrovej.

Ejendomsforhold

Gladsaxe Kommune.

Matrikler

3cæ, Gladsaxe.

Areal

1.200 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3. Søen er med i Plejeplan 2016-2025 for Smør- og Fedtmosen fra 2016.

Dato: 21. april 2015

Dato: 21. april 2015

Dato: 16. juni 2015

Dato: 16. juni 2015

Dato: 16. april 2021

Dato: 16. april 2021

Dato: 15. juni 2021

Dato: 15. juni 2021

Beskrivelse af søen

Det omgivende terræn består af eng, mose, sumpskov og løvskov. Langs vest- og sydbredden er buske og træer fjernet for nogle år siden, så der er blevet mere lysåbent. Langs nord- og østbredden er der sumpskov med især grå-pil, bånd-pil, hvid-pil, dun-birk og ask. Der er rørsumpbevoksninger langs en stor del af sydbredden og enkelte steder i den øvrige bredzone.

Søvandet er klart og svagt næringsrigt bedømt ud fra vegetationen og mængden af trådalger. Søbunden består af tørv overlejret med brunt dynd, og iltforholdene er ret gode ved bunden. Søen har tidligere været en tørvegrav, og den har en største dybde på ca. 0,8 m.

Vandplanter

Undervandsvegetationen udgjorde ca. 10% af søens areal, og den bestod af liden vandaks, butbladet vandaks, vandpest, vandrøllike, kors-andemad samt mosserne almindelig kildemos (*Fontinalis antipyretica*), stor pytmos (*Leptodictyum riparium*) og flydende stjerneløv (*Riccia fluitans*). Af grønne trådalger var der lidt bevoksninger af grønalgslægten slimtråd (*Spirogyra* sp.) og grønalgen dusk-vandhår (*Cladophora glomerata*).

Flydebladsvegetationen dækkede ca. 3% af søens vandoverflade, og den var domineret af liden andemad og i mindre omfang af stor andemad. Desuden fandtes enkelte småbevoksninger af vand-pileurt og frøbid.

Rørsumpvegetationen udgjorde ca. 20% af søens areal, og den var domineret af høj sødgræs, der havde sammenhængende bevoksninger langs sydbredden. Desuden fandtes bredbladet dunhammer, enkelt pindsvineknop, grenet pindsvineknop, gul iris, dynd-padderok, almindelig sumpstrå, tagrør, manna-sødgræs, kryb-hvene, knæbøjet rævehale, glanskapslet siv, lyse-siv, næbstar, knippe-star, kær-star, stiv star, dusk-fredløs, lådden dueurt, eng-forglemmigej, sump-forglemmigej, vandmynte, sideskærm, bittersød nat-skygge, kragefod, kær-ranunkel, tigger-ranunkel, vejbred-skeblad, sværtevæld, kær-snerre, vandpeberrod, pengebladet fredløs mv.

Smådyrsliv

Artsrigt med en del arter af krebsdyr, vandmider, vandtæger, vårfluer, guldsmede, vandnymfer, biller, dansemyg og snegle. Antalsmæssigt var vandbænkebidder (*Asellus aquaticus*) og forskellige arter af snegle dominerende. Af ualmindelige arter fandtes vandtægen vandrøver (*Ilyocorus cimicoides*), billen stribet skivevandkalv (*Acilius sulcatus*) samt guldsmedene lille kærguldsmed (*Leucorrhinia dubia*) og sort hedelibel (*Sympetrum danae*).

Padder og krybdyr

Der yngede 6 paddearter: skrubbudse, butsnudet frø, spidssnudet frø, grøn frø, stor vandsalamander og lille vandsalamander. Butsnudet frø og lille vandsalamander var almindelige, men de øvrige arter var fåtallige. Der observeredes et enkelt individ af almindeligt firben langs bredden.

Ynglefugle

Af vandtilknyttede fugle yngede gråand (1 par) og blichøne (1 par).

Øvrige faunaforhold

Der blev ikke registreret nogen fiskearter.

Særlige arter

Stor vandsalamander og spidssnudet frø er med på EF-habitatdirektivets bilag IV med strengt beskyttede arter. Af rødlistede arter er registreret butsnudet frø (NT), spidssnudet frø (NT) og blichøne (VU). Af ualmindelige arter er fundet stribet skivevandkalv, lille kærguldsmed og sort hedelibel.

Værdi- og målsætning

Søen er af lokal og regional betydning med seks ynglende paddearter og et artsrigt smådyrsliv med enkelte ualmindelige arter (naturværdi II). Desuden er undervandsvegetationen forholdsvis artsrig. En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er opfyldt for søen.

Plejeforanstaltninger

Der blev gennemført en pleje af søen for nogle år siden, hvor der blev fjernet buske og træer langs vest- og sydbredden, hvilket har skabt lysåbne forhold til gavn for bl.a. undervandsplanter, smådyr og padder. Der er i øjeblikket ikke behov for fældning af flere buske og træer langs søen før efter mindst 5 år.

Samlet vurdering

Lavvandet mose- og skovsø med klart og svagt næringsrigt vand. Søen er gennem naturpleje blevet lysåben langs en del af bredden og har fået en god naturtilstand. Der findes således en ret artsrig og udbredt undervandsvegetation. Desuden yngler der seks paddearter, herunder de EU-beskyttede arter spidssnudet frø og stor vandsalamander. Desuden findes et artsrigt smådyrsliv med enkelte ualmindelige arter.

I forhold til den seneste undersøgelse i 2015 er der ikke sket større ændringer i plante- og dyrelivet, men undervandsvegetationen, smådyrslivet og padderbestanden er dog blevet lidt mere artsrigt. En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er opfyldt for søen. Tilgroningen af søen er sket forholdsvis langsomt fra 2015 til 2021, og der vil ikke være behov for en naturpleje af søen og omgivelserne inden for de næste 5 år.

Sø A i Smørmosen midt i april 2021. Søens omgivelser består af mosearealer med sumplanter, buske og løvtræer. Ude i søen findes en del afskårne træstammer og grene, som stammer fra den seneste pleje med rydning af træer langs bredden. Sø vandet er ret klart og kun svagt brunfarvet af humusstoffer fra tørvejorden, så der er en forholdsvis artsrig undervandsvegetation. Langs en del af bredden er der lysåbent, hvor frøer og skrubtudser kan lægge deres æg. Foto: 16. april 2021.

Sø A i Smørmosen midt i juni 2021. Sydbredden i venstre side af billedet er groet til med bevoksninger af høj sødgræs, mens der er buske og træer langs den øvrige del af bredden. Træstammer og grene ude i vandet efter den sidste naturpleje er med til at give en variation i naturforholdene, så der findes et artsrigt og alsidigt smådyrsliv. I løbet af nogle år vil søen igen blive så tilgroet, at det vil være hensigtsmæssigt at fjerne en del af busk- og træbevoksningerne langs søbredden. Foto: 16. juni 2021.

6.27 Sø B i Smørmosen

Beliggenhed

I den vestlige del af Smørmosen.

Ejendomsforhold

Gladsaxe Kommune.

Matrikler

2i og 8gg, Gladsaxe.

Areal

700 m²

Lov- og planmæssige forhold

Omfattet af Naturbeskyttelseslovens §3. Søen er ikke med i Plejeplan 2016-2025 for Smør- og Fedtmosen fra 2016.

Dato: 21. april 2015

Dato: 21. april 2015

Dato: 16. juni 2015

Dato: 16. juni 2015

Dato: 18. april 2021

Dato: 18. april 2021

Dato: 15. juni 2021

Dato: 15. juni 2021

Beskrivelse af søen

Det omgivende terræn består af mose, sumpskov og løvskov. Der er skyggende træer langs hele bredden, og søen er stærkt beskyttet om sommeren. Træerne udgøres især af grå-pil, bånd-pil, dun-birk, rød-el, ask og tørst. Langs søen er der en spredt forekomst af rørsumpbevoksninger og især af forskellige arter af storer samt af manna-sødgræs.

Sø vandet er klart og svagt brunfarvet af husmusstoffer fra tørvejorden. Det er svagt næringsrigt bedømt ud fra vegetationen og mængden af trådalger. Søbunden består af tørv og brunt dynd, som en del steder er overlejret med nedfaldet løv. Søen findes i en langstrakt lavning, hvor der ikke synes at være gravet ret meget tørv. Den er derfor ret lavvandet flere steder og har en største dybde på under 1 m. Dele af søen udtørres i nedbørsfattige somre.

Vandplanter

Undervandsvegetationen var sparsom og udgjorde ca. 5% af søens areal. Den omfattede vandplanterne kors-andemad, buttbladet vandaks, liden vandaks og vandrøllike samt mosserne vand-bueblad (*Drepanocladus fluitans*), stor pytmos (*Leptodictyum riparium*) og flydende stjerne løv (*Riccia fluitans*). Der var kun ganske lidt trådalger af grønalgslægten slimtråd (*Spirogyra* sp.) og grønalgen dusk-vandhår (*Cladophora glomerata*).

Flydebladsvegetationen dækkede ca. 1% af søens vandoverflade, og det omfattede kun liden andemad og stor andemad samt enkelte og spredte bevoksninger af vand-pileurt.

Rørsumpvegetationen udgjorde ca. 10% af søens areal, og den var domineret af manna-sødgræs. Desuden fandtes kær-star, stiv star, nikkende star, krybhvene, knæbøjjet rævehale, tagrør, glanskapslet siv, lyse-siv, almindelig sumpstrå, dynd-padderok, lådden dueurt, eng-forglemmigej, dusk-fredløs, kragefod, bittersød natskygge, tigger-ranunkel, vejbred-skeblad, sværtevæld, vand-mynte, kær-snerre, pengebladet fredløs mv.

Smådyrsliv

Artsrigt med en del arter af børsteorme, krebsdyr, vandmider, vandtæger, vårfluer, vandnymfer, guldsmede, biller, dansemyg og snegle. Antalmæssigt var vandbænkebidder (*Asellus aquaticus*) og snegle dominerende. Af ualmindelige arter fandtes vandtægen vandrøver (*Ilyocorus cimicoides*), billerne stor vandkalv (*Dytiscus marginalis*) og vandkalven *Hydaticus transversalis*, guldsmeden lille kærguldsmed (*Leucchorrinia dubia*) samt sneglene *Lymnaea glabra* og *Anisus leucostomus*. De to sidstnævnte sneglearter findes oftest i sommerudtørrende vandområder.

Padder og krybdyr

Af padder yngede 4 arter: butsnudet frø, spidssnudet frø, grøn frø og lille vandsalamander. Det var kun lille vandsalamander, som var almindelig, mens de tre øvrige arter var fåtallige.

Ynglefugle

Af vandtilknyttede fugle yngede gråand (1 par), grønbenet rørhøne (1 par), rørspurv (1 par) og nattegal (1 par).

Øvrige faunaforhold

Der registreredes ingen fiskearter.

Særlige arter

Spidssnudet frø er med på EF-habitatdirektivets bilag IV med strengt beskyttede arter. Af rødlistede arter er registreret butsnudet frø (NT), spidssnudet frø (NT) og grønbenet rørhøne (VU). Af ualmindelige arter er fundet vandkalven *Hydaticus transversalis*, lille kærguldsmed samt de to sneglearter, *Lymnaea glabra* og *Anisus leucostomus*.

Værdi- og målsætning

Søen er af lokal og regional betydning med bilag IV-arten spidssnudet frø ynglende samt et artsrigt smådyrsliv med enkelte ualmindelige arter (naturværdi II). Desuden er undervandsvegetationen moderat artsrig. En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er opfyldt for søen.

Plejeforanstaltninger

Det kan med tiden overvejes at fjerne en del af de skyggende træer langs søen, så der skabes mere lysåbne forhold til gavn for bl.a. undervandsplanter, smådyr og padder. Der er dog ikke i øjeblikket et behov for naturpleje, da der findes et artsrigt smådyrsliv, som er mere eller mindre karakteristisk for beskyttede mose- og skovsøer samt temporære vandområder. En eventuel naturpleje bør ikke ske inden for de næste 5 år.

Samlet vurdering

Langstrakt og lavvandet mosesø med klart og svagt brunfarvet vand. Dele af søen er sommerudtørrende. Undervandsvegetationen er moderat artsrig, og smådyrslivet er artsrigt med en del ualmindelige arter. Der yngler fire padderarter, herunder den EU-beskyttede art, spidssnudet frø. Selv om store dele af søen er stærkt beskyttet, er der i øjeblikket ikke behov for naturpleje af søen, da der findes en del typiske arter for beskyttede vandområder.

I forhold til den seneste undersøgelse i 2015 er undervandsvegetationen og smådyrslivet blevet lidt mere artsrigt. En generel målsætning med et artsrigt og alsidigt plante- og dyreliv er nu opfyldt for søen. Tilgroningen med buske og træer langs søen er sket forholdsvis langsomt fra 2015 til 2021, og først efter mindst 5 år vil der være behov for naturpleje af søen og omgivelserne.

Sø B i Smørmosen midt i april 2021. Søens omgivelser består af mosearealer med mange skyggende buske og løvtræer langs bredden. Søen er langstrakt og lavvandet, og der ligger en del grene, kviste og blade oven på bunden. Sø vandet er ret klart og svagt brunfarvet af humusstoffer fra tørvejorden, og der findes stedvis en del vandmøsser i søen. Nogle steder er der lysåbent, hvor frøer og salamandere kan lægge deres æg, som her med bevoxninger af manna-sødgræs. Foto: 16. april 2021.

Sø B i Smørmosen midt i juni 2021. En stor del af søen er nu beskyttet af løvtræerne langs bredden, og der er kun enkelte steder med rørsumpvegetation. Der er en del træstammer og grene ude i vandet, hvilket er med til at give en variation i naturforholdene, så der findes et forholdsvis artsrigt smådyrsliv. Det omfatter en del ualmindelige arter, som typisk findes i beskyttede eller periodevis udtørrende vandområder. Der er derfor i øjeblikket ikke behov for at pleje søen og dens omgivelser. Foto: 15. juni 2021.

7

Referencer

- Gladsaxe Kommune og Herlev Kommune 2016. Plejeplan 2016-2025 for Smør- og Fedtmosen.
- Grøn, P. N. 2008. Vandområder i Gladsaxe Kommune 2007. Udarbejdet af Orbicon A/S for Gladsaxe Kommune.
- Grøn, P. N. 2012. Vandområder i Gladsaxe Kommune i 2012. Udarbejdet af Orbicon A/S for Gladsaxe Kommune.
- Grøn, P. N. 2013. Vandområder i Gladsaxe Kommune i 2013. Udarbejdet af Orbicon A/S for Gladsaxe Kommune.
- Grøn, P. N. 2014. Vandområder i Gladsaxe Kommune i 2014. Udarbejdet af Orbicon A/S for Gladsaxe Kommune.
- Grøn, P. N. 2015. Vandområder i Gladsaxe Kommune i 2015. Udarbejdet af Orbicon A/S for Gladsaxe Kommune.
- Grøn, P. N. 2016. Vandområder i Gladsaxe Kommune i 2016. Udarbejdet af Orbicon A/S for Gladsaxe Kommune.
- Grøn, P. N. 2017. Undersøgelse af Højgård Sø i Bagsværd i Gladsaxe Kommune i 2017. Udarbejdet af Orbicon A/S for Gladsaxe Kommune.
- Grøn, P. N. 2018. Vandområder i Gladsaxe Kommune i 2018. Udarbejdet af Orbicon A/S for Gladsaxe Kommune.
- Grøn, P. N. 2020. Vandområder i Gladsaxe Kommune i 2020. Udarbejdet af Orbicon A/S for Gladsaxe Kommune.
- Aarhus Universitet 2019. Rødliste over truede og sårbare arter i Danmark på hjemmesiden for Nationalt Center for Miljø og Energi.